

Jiří Odvárka
Auvajs, Mejlo

PRIMUS

Jiří Odvárka

AUVAJS, MEJLO

**Zlatá léta šedesátá, jakož i čacké
početí big beatu v Břevnově**

2003

Mejla Hlavsa / Jan Pelc, Bez ohňů je underground, strana 17 (Maťa, BFS 2001):

Mejla: V Břevnově existovala kapela, která se jmenovala The Undertakers, a ti byli jednoznačně nejlepší. Hráli výhradně Rolling Stones, vystupovali celý v černém, dokonce i bedny si natřeli na černo a my je s Jiřím (Števíchem) žrali. Jednou jsem šel od Jirky a potkal jsem Jirku Odvárku, kterej byl jejich šéf. Já jsem ho strašně uctivě pozdravil a on...

Čauvajs, Mejlo,

dožral jsem se. Zahejbal jsi mi žlučí převelice moc, a to hned několikrát za sebou. Snad ze všeho nejvíc mi vadí, že jsi venkonce zaklepal bačkorama a prásknul tak za sebou dveřma – sice po chlapácku, leč také navždy.

Sám víš velmi dobře, že jsme se neviděli už desítky let. Zdá se mi to číslo až k neuvěření, ale s určitostí lze říci, že naposledy jsem tě uviděl na Beatsalonu 1969 v tehdejšímu Kulturním domě strojírenství na Smíchově.

V průběhu těch let jsme si neustále vzkazovali prostřednictvím desítek našich společných známých, že spolu NĚKDY musíme jít na pivo.

Totální prim v tom držela Markéta Brikciusová, dcera Eugena Brikciuse. Tato krásná vokátá štabajzna se díky „angažmá“ svého veleslavného tatínka nedostala vůbec na žádnou školu a pracovala dlouho ve stejném podniku jako já.

Dělala v Kovoslužbě na podatelně.

Vídával jsem se s Markétou velice často, vlastně pokaždé, když s narvanými deskami v ruce roznášela adresátům rekomanda a četné dopisy od všelijakých vobejdů a voklobáků neuspokojených plně naším tak profesionálním „servisem nové doby“, což byl tehdejší frekventovaný reklamní slogan naší slavné služby Kovoslužby.

Na rozdíl od četných spolupracovníků, kteří v praxi hutně naplňovali heslo „Co je v domě – to musím vošukat“, já jsem se naopak celý život držel (a držím stále) hesla „Co je v domě – není pro mě“.

S Markétou Brikciusovou jsem proto chodil jenom na to pivečko.

Byla to kočka nejen moc pěkná, leč i souběžně inteligentní, což zase není tak úplně běžná salónní kombinace. U zaroseného püllitru jsme s Markétou probírali všechno možné. Skoro vždy ale došlo, Mejlo, i na tebe.

Přepírali a máchali jsme ti, Mejlo, prádlo pravidelně, důkladně a věru též detailně.

Pokud Markéta zabrousila na to, co tys říkal o mojí osobě, bylo zjevně patrné, že o mně mluvíš velice pěkně, což mi, to se přiznávám, nebylo vůbec proti mysli.

Fakt je, že jsme se ale spolu už nikdy nesešli, vzkazy nevzkazy. Přitom opravdu stačilo pouze zvednout sluchátko a říci kdy a kde.

Nikdy k tomu nedošlo a už také nedojde.

Byl bych to pravděpodobně všechno nechal úplně v klídku a pohodičce, kdyby se mi čistou náhodou nedostala do rukou tvoje kniha rozhovorů s Janem Pelcem Bez ohňů je underground.

Onen váš slavný koncert na Beatsalonu 1969 ty sám, Mejlo, označuješ za historický „začátek Plastiků“.

No a tady to vidíš. Právě příchod „nové vlny“ a celé období „psychedelic music“ se mně osobně nelíbilo do té míry mocně, že už jsem sám aktivně v hraní nepokračoval.

Vždy jsem totiž preferoval především MUZIKU samotnou – a ta byla ve vašem provedení opravdu děsná. Tu i onde dokonce tak příšerně moc hrozná, že bych ji sám v sobě položil až snad za práh pouhopouhé poslouchatelnosti.

Ve své knize, Mejlo, uvádíš hned několikrát moje plné jméno, zatímco řada našich společných známých je v ní označena pouze iniciálami. Pochopil jsem, že jde o moud-

ré opatření k zamezení případných soudních sporů týkajících se ochrany osobnosti.

Plnými jmény jsou v publikaci uváděny výhradně Kladné postavy. V této projekci (co by osoba s uvedeným jménem) bych měl být vlastně ohromně POCTĚN.

Leč není tomu tak, Mejlo.

Některé momenty jsem viděl ze svého pozorovacího úhlu úplně jinak. Určité situace, jak je ve svých vzpomínkách líčíš, mě věru pěkně vytočily – a naopak jiné přímo rozesmály. Nejvíce ze všeho snad to, že i ty sis, ty sexuální kanče jeden, Mejlo, starej kozle, také oťrel a omočil svůj parůžek u Z. Tato extrémně prsatá erotická přebornice opravdu zvládla proškolit ve věcech pohlavní osvěty úplně celý Břevnov let šedesátých.

Miloš Forman si naši společnou kámošku Z. později osobně vybral coby svojí FFS („Future Famous Star – budoucí slavnou hvězdu“) do filmu Hoří, má panenko. Forman tak učinil právě na jednom z řady vystoupení The Undertakers v legendární knajpě U Lhotáků, nyní zvané Na Ořechovce.

Nevím, Mejlo, zdali vůbec tušíš, že v letech 1966 až 1968, kdy byl Michal Jernek na vojně ve Zbirohu u Plzně, jej tam Z. nakazila silně svědivou kapavkou při jakési kvapné rychlovce kdesi v blátě poblíž kasárenského plotu. Miky byl potom Československou lidovou armádou krutě ztrestán. Byl čten až přímo v rozkazu brigády, neboť – nic zlého ještě netuše – stačil lehce rozhodit bujaře se množící gonokoky úplně po celém Zbirohu a širokém okolí.

Ještě více mě v tvou knize, Mejlo, uzemnil a vyrazil mi dech ten kokotí pablš S. Dokonané znásilnění zhulený a zbušený dívenky z Varů Karlových a řada dalších vysloveně kriminálních počínů mi k jeho rozevláté postavě bohéma ze Střešovic, dynamicky pochodující vyhlídkové věže, toho vždy usměvavého a verbálně tak silně zdvořilého showmana, vůbec nepasuje...

Největším šokem a skutečným překvapením ale pro mě, Mejlo, je tvůj VĚK. Jsi ročník 1950.

Já 1948.

Jsem tedy JENOM o dva roky starší než ty.

Po celá ta naše veleslavná a tolik oslavovaná „Golden Sixties“ jsem si myslel, že jsem starší než ty minimálně o jednu GENERACI.

Teď už mi připadá, že pouhé dva roky nejsou v lidském životaběhu žádný rozdíl. Měli bychom na tom být zhruba asi tak stejně: oba dva.

Cha, cha, cha, Mejlo!

Přepestrá a silně dramatická historie Plastic People začíná dle tvou knihy na smíchovském Beatsalonu v roce 1969.

Příběh, který bych ti, Mejlo, rád vyšveholil, začíná v Břevnově plných dvanáct let předtím.

Je mi devět let.

Dostal jsem právě trojku z chování.

Byl jsem vyloučen ze školy.

Moje plačící maminka obcházela postupně všechny ředitele břevnovských škol a snažila se je osobně přesvědčit, dojmout a přemluvit k tomu, aby toho jejího nezvedeného synáčka zařadili do excelentních kádří svých vzorně vedených školských ústavů.

Ředitelé základních škol v celém břevnovském regionu však projevovali jinak zřídkavou a velmi vzácnou JEDNOTU.

Nechtěli mě.

Na základní škole Markéta, kam bych to měl z domova nejbližší, mě odmítli se vši myslitelnou rozhodností. Stejně to bylo i na Hviezdoslavce v Meziškolské ulici. Ani základní škola Na Marjance neměla o mojí každodenní přítomnost zájem, s poukazem na to, že již mají svých vlastních „oborových expertů“ v řadách žactva dost a dost.

Až po nějakém čase se mám podařilo navázat prostřednictvím několika lidí kontakt přímo se zástupcem ředitele zbrusu nově postavené školy Pod Marjankou.

Za mojí maličkost intenzivně lobující místodirektor se jmenoval Josef Syrovátko, a o několik let později se sám stal ředitelem této školy. Ředitel Hynek na můj nástup do základní školy Pod Marjankou sice nejdříve kývl, leč ihned vzápětí své unáhlenosti litoval velice trpce a přímo nahlas.

Ostatně pozdější, zatím však jen budoucí ředitel naší školy Syrovátko Josef také; leč nepředbíhejme se v souvislém toku již tolik mechtem obrostlých dějů zašlé minulosti.

Ředitel Hynek litoval svého rozhodnutí přesně od toho momentu, kdy obdržel písemnou dokumentaci z mého předcházejícího vzdělávacího ústavu, základní školy Magistrát na Bělohorské ulici číslo 103, kam jsem chodil od první až do čtvrté třídy ZŠ (1954–1957).

Ještě před mým nástupem si tehdy ředitel Hynek znovu předvolal mojí maminku.

Ve své novotou vonící ředitelské pracovně předvedl mámě neuvěřitelné desky o tloušťce dobře deseti centimetrů, plně nejrozličnějších lejster věcně popisujících moje aktivity, včetně průběhu četných vyšetřování mých nejrůznějších přesložitých kauz školních, leč i četných bizarních mimoškolních aktivit.

„Ještě jsem, milá paní Odvárková, za celou svojí čtyřicetiletou odborně pedagogickou praxi nikdy neviděl, aby měl devítiletý hoch ze čtvrtého ročníku ZŠ takhle obsáhlou písemnou dokumentaci!“ prohlásil Hynek s pobouřeným obdivem. Vzápětí začal citovat z vybraných kuriosních personálií. Máma nevěděla, zda se může v Hynkově ředitelně nahlas chechtat těm zjevným absurditám, a proto pro jistotu jen plakala.

Ke cti ředitele Hynka však slouží, že své již jednou dané SLOVO zpět nevezal.

A tak jsem po prázdninách nastoupil do páté A třídy na zbrusu novou ZŠ Pod Marjankou.

Ještě před tím jsem ovšem v průběhu školních prázdnin absolvoval řadu nařízených vědeckých vyšetření psychologických a psychiatrických.

Máma mě vždy nastrojila do čistých šatů a učesala mě. Čistota šatů však cestou na expertizu zpravidla došla újmy značnější než značné a rovněž původní náznak jakéhosi účesu pohříchu vzal za své a proměnil se v rozczuch.

Ve svých devíti letech jsem pochopitelně příliš nerozlišoval mezi vědeckou psychiatrií a odbornou psychologií.

Pamatuji si ale výrazně, že na všech těch psychiatrech zanechala jejich těžká práce očividné stopy. Těžká traumata své mnohačetné klientely přebírali tito bodří, sršatí mužové a rozježené ženštiny zhusta na svá bedra.

Všechna psychologicko–psychiatrická vyšetření probíhala úplně stejně.

Máma musela čekat venku na chodbě, zatímco jsem byl odborně vyšetřován, bádán a exaktně zkoumán. Všechny ty velevážené vědecké kapacity byly úctyhodně kmetsky přestárlé. Jejich rozlehlé ordinace zcela zjevně pamatovaly mnohem lepší a veselejší časy, než byl ausgerechnet právě rok 1957.

Maloval jsem tam obrázky, recitoval básně, zpíval písničky. Z dřívěk jsem bystře skládal rozličné objednávané tvary – to vše pod knutou stopek.

Ze seschlých skvrn barev rozlitých na tuhých osmerkách jsem měl odhadovat, cože to jako na té čtvrtce já sám uvidím?

Odpovídal jsem vždy záměrně velice rychle. Uváděl jsem naprosto detailní konkrétnosti:

„Toto je německý tank Königs Tiger, model 1944,“ nebo: „Toto je v přírodě velice vzácný jednorohý nosorožec sudánský, velmi pravděpodobně je to ale albín.“

Starší obrýlenou profesorku jsem úplně dorazil svým sebejistě znějícím prohlášením, že na její upatlané čtvrtce vidím „muchomůrku řasnatou, ovšem neobyčejně a nezvykle již přezrálou, s výtrusnicí totálně a zcela vy-prázdněnou“.

Na závěr oněch všech vyšetření jsem musel absolvovat „pohovor“. Hovořil jsem stručně, k věci a naprosto otevřeně.

Krátkozrace křečovitá krákora kupíci kresby kol kolem. Kdákání kupidosních kravinek. Kdejaká kletba ku kompa-

raci kladená. Krutá kompilující koupel korodované kvokající koroptvičky. Křečovitě kypící, kormutlivý kuletřas. Kvetoucí konverzace kvičela kvalitní kabaretní kus. Koordinátorka konzumovala krkavou karlovarskou kyselku. Kolikrát kvazi kamarádká kuriosně kvasící kráčmerakučbaba kuželovitého korpusu kývala kdys kyčlemi? Kdo ví kterak, kancelář kratochvilně kručela klementinskou konverzační kreativitou. Krátkovlnné kmity kapotované kol kožnatým kánonem. Klícka klevetění kanárka, kůzlete, kotěte, klabrdóna, kanečka, koníka, kočkodana, kašpárka, kulihráška, kondenzovaného kudy kam kobylózní kraxnou, kravskou kisonou krkonošskou, kočkující ku kořenově kanibalské, krutě kořistnické komedii.

„Test je nám již znám. Jen ho plň. Hru tu hrej. Míč dej tam. Pak zas sem. Zpět ho vrať. Jen ho tam nech. Zas a zas. Strč prst skrz krk. Zas dej zpět. Máš tu tyč. Zkus si zlom. Ne tak ne. Teď už jo.“

Prásk a bum, bim báb, břink a třesk.

„Zboř to.“ Tam ten je svět, div se mu jen.

„A je to.“

„No tak fajn. Nó.“

„Už bys měl jít.“

„Dík.“

„Zdar.“

Ihned po „rozhovoru“ jsem byl vždy bystře a rychle vymístěn na chodbu. Do těch ordinací, co si pamatovaly echtovně mnohem lepší a veselejší časy než ausgerechnet právě rok 1957, musela pak jít moje maminka.

Čekával jsem na ni na chodbě a zdálo se mi vždy, že tam vysedává celou věčnost.

Cestou domů jsem z mámy doslova lámal a páčil výsledky jejího pohovoru s těmi zasloužilými vědeckými kapacitami.

Máma většinou celou cestou bulela.

Dozvěděl jsem se od ní, že jsem děťátko „hyper hyperaktivní“, rozený toť bytostný potíživista.

Pravý, ryzí a těžký trouble-maker budoucí.

Osobnostní typ Ády Hitlera, Vissarionoviče Josefa, který ale klidně může skončit jako Miroslav Sládek, poslanec a republikán, v lepším případě pak jako šéf kriminálního gangu či snad nějaký tajemný mafiózo. Ve vůbec nejlepším případě údajně prý končí jako typus tento pouze jako dirigent dámského pěveckého sboru.

Maminka mi tehdy s pláčem sdělila, že snad nějak převyšuji obvyklý průměr devítiletých jedinců. Vůbec jsem tehdy nechápal, proč vlastně ta moje máma pláče?

Důvodem k breku by přece bylo bývalo především to, kdyby celý zástup těch pošahanejch psycháčů a psychoušů, vědátorů toť jedněch očizjevně pošmaňhanejch, zjistil, že jsem třeba úplně blbej!

Mamino sdělení mi ale současně zaplňovalo celou mojí dušičku naprosto bezdůvodnou pýchou, egocentristem a sebevědomím. Úděsná soběstřednost a zcela nemístná sebedůvěra, která mi ostatně nikdy předtím nechyběla ani náhodou, tím byla mocně a zásadně znásobena, ba co mnohem víc, byla tak doslova exponenciálně umocněna a prologaritmována.

Dnes již konečně chápu, proč vlastně ta moje máma tehdy tolik plakávala. K tomuto primitivnímu poznání jsem se ale musel těžce prokousat a prožít se vlastním životem, to jest následujícími přepestrými šestačtyřiceti lety.

Prvého září, vybaven z domova zbrusu novou aktovkou a rudým lesklým pytlíčkem na cvičky, jsem se dostavil do 5. A třídy, v pro mě doslova ohromující nové škole Pod Marjánkou.

Velikost školy a celé její vnitřní uspořádání mě naplnilo úžasem. Přicházel jsem ze školy, kde bylo jen pár malinkatých tříd a vše vůkol zašlé a velmi staré. Nová škola měla v přízemí průchozí šatny. Dvě obrovité tělocvičny. V prvním patře sídlili nejmenší žáci a v každém patře vyšším pak vyšší a vyšší ročníky.

Vrcholem byla „jedenáctiletka“ až úplně nahoře.

Ano, jedenáctiletka.

V roce 1957 byla základní povinná školní docházka pouze osmiletá. V nejvyšším patře umístění studenti devátého, desátého a jedenáctého ročníku byli již středoškolačky. Po několika letech byla jedenáctiletka změněna na dvanáctiletku a osmiletka současně prodloužena na devítiletku.

Ani tento status však nebyl definitivní: tehdejší dvanáctiletka se ze školy Pod Marjánkou přestěhovala do ulice Parlěřovy, tedy až dolů na Pohořelec, a současně se proměnila na tak zvanou SVVŠ (střední všeobecně vzdělávací školu).

Škola, kam jsem v září 1957 vstoupil poprvé, měla obrovskou školní jídelnu s kuchyní, kde tehdy rasantně vládla paní šéfkuchařka Haškovcová. Zmatek a hluk mnoha stovek strážníků lehce ovládala hlasem, který měl nefalšovanou brizanci parní sirény zámořského plavidla. Ve zvlášť zřetelých případech, například když jsme se do sebe pustili navzájem či se jali po sobě metati její skvělé švestkové knedlíčky úhlopříčně celou jídelnou, vybíhala paní Haškovcová až mezi nezvedené bijce a metače, kde problematiku řešila rúčo, velice zdatně a především bleskurychle. Měla ale také zlaté srdíčko mámy, komukoliv dávala ráda a ochotně nášup. Mezi několika stovkami svých strážníků si přesně pamatovala a znala osobně všechny pravé specialisty a mravokazné experty a vždy je naprosto bezchybně oslovovala jejich jmény.

Škola Pod Marjánkou byla postavena v rekordně krátkém čase a stavěli ji muklové. Slovo „mukl“ jsme však my žáci ještě tehdy neměli zařazeno ve svém slovníku. Říkávali jsme si tedy mezi sebou, že naši školu postavili „trestanci“.

Trestance jsem si tehdy, patrně díky špatně volené četbě, představoval jako osoby trvale spoutané těžkými řetězy, s obrovskými kovovými koulemi.

Na nohou.

No ovšemže.

Kde jinde by vůbec mohly být koule trestanců?

To, že muklové stavěli naši školu rychlokašně, se občas projevovalo bizarními nedodělky a neočekávanými závadami. Pamatuji se na obrovskou kompaktní spáru po celé šíři budovy. Nebyla to žádná tuctová trhlina v omítce, ale prasklina minimálně tři centimetry široká. Ještě „kvalitnější“ byla dlažba školy. Na chodbách, kde jsme museli povinně korzovat o velkých přestávkách, se náhle objevilo vydutí zvíci metru do výšky. Dlažba celé chodby však přitom držela pohromadě bez sebe menší praskliny. Mamutí bouli jsme nejdříve využívali k nejrůznějším sjezdům, skluzům a vyjížděním. Když nás tato činnost již nudila, pokoušeli jsme se – s předlouze voleným rozběhem – vzdutou bakuli prorazit mocným seskokem: dupem sounož. To se nám po značném úsilí věru podařilo.

Byla to pěkná řaha.

První dny a týdny v nové škole Pod Marjánkou jsem byl zjevně jako vyměněný. Nikoho jsem neznal. Prostředí školy bylo omračující. Než jsem se stačil adaptovat na nezvyklé prostředí, uplynul první půlrok.

Na vysvědčení jsem měl zcela překvapivě samé jedničky. Byla to však již moje derniéra jedničkáře. Vzápětí jsem upadl již navždy do svého normálu. Od začátku roku 1958 jsem se již poctivě držel svého standardu.

Přibližně v této době se začal objevovat nový sezónní šlágr: někteří spolužáci začali nosit do školy svoje svačinky zabalené v igelitových pytlících. Tato převratná novinka postupně vytlačovala dotud masově užívané papírové sáčky.

Jednoho dne jsme byli překvapivě všichni naráz seznámeni do tělocvičny. Úplně celá škola, všechny klasy najednou, všichni učitelé i studenti z jedenáctiletky, byli jsme v té obrovské tělocvičně namačkání jako homosexuální šproty v kovové piksle.

Když jsme se konečně poněkud ztišili, vysápal se za intenzivní pomoci dalších důstojných pedagogů ředitel školy Hynek na připravenou švédskou bednu a jal se k nám

plamenně a silně rozhořčeně hovořit. Apeloval na naše city, na naši bytostně vrozenou kázeň, na přirozeně skvělou pověst školy a mlel to nesouvisle stále dokola.

Byli jsme zmateni.

Neměli jsme ani ponětí, o čem se tu zpívá písnička. Nevěděli jsme naprosto nic. Z projevu ředitele Hynka jsme zjistili pouze to, že máme být ukáznění.

Za značných obtíží vystřídal prvního speakera na riskantním postu bedny „Made in Sverige“ zástupce ředitele Josef Syrovátko.

V příkrém rozporu s nakvašeným a rozezleným projevem direktora se snažil k našim nastraženým slechům zahovořit LASKAVĚ. Mluvil dobrácky vřele.

Zase jsme nezvěděli nic víc, než že naše kázeň je nezbytná.

„Musel se stát nějaký strašně obrovskéj průser,“ šeptal mi radostně do ucha Bóža Kučera, můj nejnovější kámoš z naší třídy.

Třetí řečník v pořadí byl profesor fyziky na jedenáctiletce Hofman. Pro nás základačky zatím osoba neznámá.

Za švédskou bednou byla umístěna přenosná školní tabule. Na ní se profesor Hofman jal vykrúzovat jakési protáhle připrčené křivky křídou a po straně k tomu psal fyzikální vzorce a rovnice, kde se to jen hemžilo samými „g“ a „s“, zrychlením v „g“ za sekundu, a též rozličnými vzdálenostmi od zemského povrchu.

Na prvním stupni jsme pochopitelně fyziku ještě neměli, takže jsme na něj čučeli, jako by s námi hovořil po svačnicku.

Pochopili jsme však konečně, že naši nejstarší spolužáci z jedenáctiletky začali využívat prázdné igelitové pytlíčky od svačiny opravdu tvůrčím a velice uměleckým způsobem. Plnili je vodou a z výšin svého čtvrtého patra je pečlivě zavázané metali dolů na široký chodník před školou, kde se igelitáky efektně rozprskávaly do širošířého okolí.

Profesor fyziky Hofman zobrazil na tabuli křivku dráhy letu pytlíčku z okna na chodník vrženého. Po straně vypo-

čítával zvyšující se kinetickou sílu sáčku dodaného panem Igelitem v přímé korelaci s působením přitažlivosti matičky země naší. Vycházela mu obrovská, fenomenální numera, která posléze vyjádřil v centech metrických, a pak své expoze s hněvivou vášní v hlase uzavřel: „Tato hmotnost malého sáčku těsně před dopadem na chodník by zabila i vola!“

Poslední tři slova zařval jako lev.

Poté graciálně seskočil ze švédské bedny, zlehka se uklonil a vyprášil zbytky křídly ze svých rukou, kalhot a vědecky rozevlátého pláště.

Byli jsme všichni jeho emfatickou přednáškou doslova OKOUZLENI. Upřímně jsme se těšili na postup do nejvyšších pater budovy, neboť z našeho prvního patra nemohla zemská přitažlivost vykonati svoji tolik žádoucí a nesmírně náročnou práci, tu obří fachu vedoucí ku odstranění úplně všech volů z Břevnova.

Večer po fyzikálních hofmanských kapkách jsem celou tuto čarounou story popisoval u rodinné večeře.

Rodiče mi naslouchali zjevně bez zájmu, pouze symbolicky a jen tak na půl ucha. Kupodivu velice pozorně sledoval moje vyprávění můj starší brácha Honza, byť již předmětnou přednášku vyslechl v originále, neboť chodil do téže školy, ovšem o dvě poschodí výše než já.

Když jsem se konečně ztěžka dobabral až k závěrečné pointě toho veselého příběhu, totiž že plný igelitový pytlík by dole na chodníku zabil i vola, nedočkal jsem se nižádného ohlasu.

Pouze Honza zvedl oči od plného talíře a suše dodal:

„Celý jsi to, brácho, vyprávěl SKORO dobře. Až na jeden úplně malinkatej detail. Totiž: ti blbci z jedenáctky bratři Bobkové neplnili ty igelitáky vodou, ale jednoduše do nich nachcali!“

1957. Ano. To ušaté torpédo na snímku jsem opravdu já. Je mi devět let, obdržel jsem právě svoji vůbec první, nikoliv však poslední, trojku z chování a byl jsem vyloučen ze školy. Podívejte se prosím pozorně: v očích mám již všechny čerty světa.

Snímek ČTK — Erik Stražan

VELKOU ZÁSLUHU na dobré úrovni školní družiny při jedenáctileté střední škole v Praze-Břevnově má její vedoucí Jiřina Paukertová. Její široké pedagogické vzdělání obohacené výtvarnou prací utisklo činnost družiny pestrou náplň. Děti si nejen vypracují úkoly a připraví se na druhý den, ale užijí též dosti radosti v dětských hrách a na vycházkách do pražských sadů, divadel, kin a výstav. V kroužku výtvarných prací si nejlépe vede Jiří Odvárka (na obrázku). Pro svou sošku našel inspiraci v Erbenově „Vodníku“.

1959. Ve Večerní Praze uveřejněný článek obsahuje chybu: ta dobrá osoba se ve skutečnosti jmenovala Irena Paukertová.

Čauvajs, Mejlo,

ty jsi přece do té naší nové školy Pod Marjánkou musel chodit na tělák. Tvoje stará škola Na Marjance, kterou jsi tehdy navštěvoval, neměla tělocvičnu, takže třídy z té vaší „Marjány“ chodily denně husím pochodem k nám tužit tělo a tím potažmo i ducha.

Sledovali jsme to ostatně velice pozorně a časem jsme to začali sledovat mnohem pozorněji, neboť naše tak vydařená novostavba měla okna u sprcháren a šaten tělocvičny osazena pouze čirým sklem.

V podzimních a zimních měsících se v šatnách a sprchárnách intenzivně svítilo. Sledovali jsme tedy bedlivě, které třídy mají tělocvik brzy po ránu a v podvečer, po čtvrté hodině odpolední.

Školní rozruchy se sice občas k naší žalné lítosti pozměňovaly, ale ve vybraných časech byla okna protilehlých záchodků zcela obsazena diváctvem.

Břevnov není zase tak veliký, abychom se všichni neznali alespoň trochu od vidění. Přesto si vůbec nepamatují, že bych tě, Mejlo, v těchto školních letech jakkoliv zaregistroval. Jsem si ale naprosto jistý, že tvoje spolužačky jsme tehdy obhlíželi s mými vrstevníky převelice dopodrobna.

1960

Seděli jsme ve třídě, když jsme náhle zaslechli nezvyklé zvuky vycházející zřetelně z nejvyššího patra naší školní budovy.

Dixieland!

Nádherná muzika, naprosto čistě a krásně hraná „na živo“ přímo v naší škole!

Jakmile to bylo možné, vyrazil jsem jako žhavá střela do nejvyššího patra za tím skvělým soundem.

Vetřel jsem se až do třídy, kde ten jazzband hrál, ostatně nikdo si mě tam valně nevšímal. Navštěvoval jsem pak zkoušky té skvostné kapely poměrně často. Při poslechu jsem zažíval takové blaho, že se mně tou rozkoší až rolovaly fusekličky.

Školní dixieband válel v naprosto ustáleném složení: na kornet hrál malinkatý Štefan, na klarinet tehdy extrémně hubený a vysoký blondáček jménem Ivo Pešák (ano, právě ten Ivo Pešák, který je nyní všeobecně znám coby jurodivý a veskrze tlustochodný, obézní a vousatý Rasputin z uskupení Ivana Mládka). Na pozoun pařil Vláda Matějka. Jejich dechová sekce byla excelentní: chorus hráli všichni tři společně a poté hráči na jednotlivé nástroje perfektně improvizovali.

Musíme si uvědomit, že celá padesátá léta byla charakteristická hojným poslechem rozhlasu. Ze stanice Praha, jejíž poslechovost byla tehdy maximální, se převážně linuly jen angažované sborové zpěvy, z jejichž poslechu nebylo problémem se rychle a kvalitně naučit rusky.

Jazzband Iva Pešáka, který jsem ve škole zaslechl, byl pro mně osobně hudebním předělem, signálem, rasantním výstřelem z Aurory, nezapomenutelným Big Benem zvonícím hlasitě na úplně nové časy dosud nesměle jen přicházejících let šedesátých.

V Pešákově dixielandu ovšem nepatřil můj největší obdiv dechovému triu, ale – Josefu Chocholáčovi!

Pepa Chocholáč hrál v tom jazzbandu na BENDŽO a nosil tehdy jedovatě červeno-zeleně pruhované ponožky.

Nebudu po více než čtyřiceti letech hodnotit, zda Pepa Chocholáč válel dobře, průměrně, či snad úplně mizerně. Já jsem na něm mohl oči nechat. Strašně se mi to líbilo. Nástroj měl Josef Chocholáč ovšem naprosto trapný. Bylo to pravděpodobně jen jakési kytarové „domádo“ zhotovené na koleně. Pepovo bendžo mělo krk a struny jednoznačně od kytary, bubínek bendža byl nevalný, snad i místy zteřelý a rovněž mnohačetně deflorovaný.

„Originální“ jazzbandy pochopitelně měly bendžo čtyřstrunné – tenorové.

Z častých probírek nejroztodivnějších magickozázračných krámů, které se nacházely ve sklepě a na půdě našeho domu v Břevnově, jsem věděl, že tam někde podobný inštrument je.

Ještě týž den jsem proto do těchto prostor podnikl vědeckovýzkumnou expedici.

To vytoužené čtyřstrunné bendžo jsem tam opravdu našel.

Bylo v naprosto nepoužitelném stavu.

Sehnal jsem opravnu a přesvědčil tatínka, aby cenu servisu zamázl. Celková repase nástroje stála i tehdy poměrně směšných 80 korun.

A tak jsem měl překrásný nástroj, žádnou Cremonu

Luby, leč autentické a originální, AMERICKÉ TENOR BANJO. Chyběla pouze maličkost: neuměl jsem na něj hrát.

Nijak moc mi to nevadilo.

Věděl jsem, že se tenor ladí jako viola, tedy C, G, D a A. Ušil jsem si na bendžo plátěný futrál, který jen zvýrazňoval štíhlý a předlouhý krk nástroje s kulatým bubínkem na konci. Rychle jsem zvládl dva (ano, DVA) akordy: C a G.

Aniž bych snad pocítil nějaké rozpaky, válel jsem doma několik skladeb pouze s použitím těchto dvou durových akordů.

Po několika dnech jsem se poměrně přidržle dostavil s bendžem v ruce na zkoušku dixielandu Iva Pešáka.

Nebyl jsem s nimi nijak předem domluven.

Klukům z té kapely nemohlo být v roce 1960 více než šestnáct let, možná snad maximálně sedmnáct, z mého pohledu šestáka to však byli už vyloženě dospěláci. Tvar nástroje ve futrále však okamžitě vzbudil jejich pozornost.

Přestali hrát.

Na jejich přání jsem svůj originální nástroj rozbalil. Neskrývali úžas a obdiv. Tenorbendžo šlo z ruky do ruky. Byla to tehdy velká vzácnost, v Československu naprosto k nesehnání. Bendžo postupně doputovalo lesem rukou i k Pepovi Chocholáčovi, leč ten neuměl na čtyři struny zahrát ani to moje C a G, v jazzbandu hrál vlastně jen na podomácku upravenou šestistrunnou kytaru. Takže jen tak brnkнул na prázdné struny, bendžo velice pochválil a podal mi je ihned nazpět.

A pak ti dixie borci řekli: „Zahraj si s námi,“ a vzápětí spustili nějakou svou vypalovačku.

Byl to pro mě veliký trapas, rmutná běda, obrovský žal, smutek přímo nekonečný. Drtivá většina dixielandových kousků se hraje v tóninách B nebo Es. To krzevá dechové nástroje, které jsou v dixie rozhodující. Neměl jsem o tom tehdy sebemenší páru.

Zkoušel jsem se k nim přidat, seč mi jen síly stačily. Střídavě jsem drsně bušil C a G, oba dva akordy z mojí pře-

pestré nabídky. Znělo to nedobře. Znělo to přímo fujtajblově. Po několika marných pokusech přidat se ke kapele jsem svého úsilí zanechal. Nástroj jsem si zase přepečlivě zabalil.

Bylo mi do pláče.

Byl jsem v nesprávný čas na nevhodném místě.

Poměrně brzy jsem se ale z toho třesutého trapasu vzpamatoval, lehce jsem se oklepnul a otrěpal. Svůj předem ztracený a marný pokus o průnik do světa tradičního jazzu jsem si vzápětí zopakoval ještě jednou. Tentokrát jsem ale trapák málem provedl na mnohem vyšší, troufl bych si říci přímo na mezinárodní úrovni.

V loděnici Tatry Smíchov na Zlíchově, kam jsem občas docházel na veslařské tréninky, byla rovněž malá dixielandová kapela. V době konání Mezinárodní pražské veslařské regaty 1960 byli všem pražským loděnicím přiděleni do opatrování veslaři rozličných hostujících států. V loděnici Tatry Smíchov tak byli kromě řady dalších také reprezentanti Austrálie a Nového Zélandu. Měli na Zlíchově své lodě a materiál, celý týden zde tvrdě trénovali a vyjízďeli odtud i na start závodů. Po skončení tréninkových či závodních jízd se na dřevěné plato Tatry Smíchov zase vraceli. Kolem tehdejšího vrcholového veslování byla spousta legrace a všichni veslaři se stále navzájem kamarádsky hecovali a přátelsky škádlili. Jakýkoliv úspěch potom všichni společně oslavovali.

Pěkně bouřlivě.

Každý večer se v loděnici hrálo a zpívalo. Dixieland špičkově hrála a zpívala většina Australanů a Novozélandanů. Absolutní prim rozhodně držel Novozélandan McKenzie, tehdejší mistr světa ve skifu. Bylo to vlastně obrovské jam-session, na kterém hrálo kolem dvaceti nástrojů, a kdo neměl nástroj, alespoň do něčeho bušil, třískal a tloukl.

V sobotu bylo na programu veslařské finále.

Po zkušenostech z předchozích večerů v Tatře jsem si na sobotu vzal bendžo s sebou.

Finálové závody Mezinárodní pražské regaty probíhaly na Vltavě dle programu v rychlém sledu za sebou.

Ve skifu vyhrál McKenzie jednoznačně; svého tehdejšího největšího soupeře sovětského skifáře Ivanova, který skončil na druhém místě, porazil minimálně o celý parník.

V Tatrovce na Zlíchově vypukla euforie šílenství, kterou stařícká loděnice Tatry dosud nezažila. McKenzie putoval po návratu z finálové jízdy nejdříve přímo z plata do stříbropěnné Vltavy a vzápětí na ramena všech přítomných.

K mému žalu ale vše nasvědčovalo tomu, že v loděnici již žádný „večírek“ nebude. Všichni urychleně balili a někam nakvap odjížděli.

Stál jsem tam úplně osaměle, dvanáctiletý kluk s bendžem ve futrálu.

Loděnice se ukrutně rychle vyprazdňovala.

V tom mě za bendžo a současně za druhou volnou ruku čapnul obrovitý dvoumetrový pořez upletený jen ze samých svalů.

Byl to člen australské osmiveslice.

Doslova mě i s nástrojem odnesl do přistaveného autobusu, ke kterému již byl připoután návěs s australskými loděmi.

Příliš jsem se protinožcově přátelskému ataku nebránil.

Vůbec jsem ale nevěděl, kam jedeme.

Autobus byl obsazen representanty Austrálie a Nového Zélandu, kteří již bujaře oslavovali McKenzieho slavné vítězství nad Ivanovem. Pilo se pivo a whisky. Přes Jiráskův most jsme přešli na pravý břeh Vltavy a pokračovali proti proudu řeky. U Podolské vodárny zahnul autobus ostře vlevo do kopce, a konečně zastavil před vjezdem do vysokoškolského areálu v Podolí.

Byly zde stovky lidí, kteří se marně snažili dostat dovnitř. Uviděl jsem i známé tváře z Tatry Smíchov. Před australským autobusem se brána otevřela, za ním opět uzavřela. Osádku autobusu pochopitelně nikdo nekontroloval.

Na rozdíl od stovek českých zájemců, kteří skončili před branou, jsem se dostal na závěrečný gala večer Pražské mezinárodní regaty 1960.

Večere byla vynikající.

Projevy krátké.

Tančilo se.

Zpívalo se.

Jamovalo se.

Naštěstí, předešel tak mezinárodnímu faux pas, jsem tentokrát své originální americké bendžo z futrálu vůbec nevybalil. Ostatně to po mně nikdo ani nepožadoval.

Pozdě v noci jsem putoval do Břevnova tramvají.

Seděl jsem ve vlečňáku. Spolucestující postupně vystupovali, až jsme ve vlečňáku zbyli jen dva. Průvodčí dávno odešel tlachat s řidičem do motorového vozu. Se zájmem jsem si prohlížel exotického floutka, který seděl přímo proti mně.

On si pro změnu se zcela očividným zalíbením prohlížel moje tenorbendžo: usmíval se opravdu přátelsky.

Nijak zjevně podroušen či zbourán sice nebyl, ale lehce přestříknutej rozhodně jo. To na betla. Měl na sobě rourovité těsné, úděsně křiklavé a extravagantně černobíle kostkaté kalhoty. Na očích měl tehdy ještě krajně nezvyklé brejličky, které bychom o pár let později označili bez váhání jako lennonky. V roce 1960 však takovéto brýle působily jako okuláry našich slavných národních obrozenců a buditelů.

Hejskovitému floutkovi bylo tak přes pětatřicet let.

Usmívali jsme se celou dlouhou jízdu s tím stříknutým vodníkem straširybkou jeden na druhého.

Měl jsem obrovskou chuť vyndat bendžo, na které se ten jemericej seladón díval s nepřehlédnutelným zalíbením, a potom zahrát pouze PRO NĚJ, v té liduprázdné tramvaji.

Dodnes mě mrzí, že jsem to nezkusil.

Že jsem to tenkrát neudělal.

Floutek i já jsme vystoupili z vlečňáku na téže břevnovské zastávce U Sládků (nyní U Kaštanu).

Stárnoucí, decentně nachmelený a přestříknutý hejsek vykročil poměrně rozvážně a velmi zvolna dolů z kopce, až za kino Radost, zatímco já jsem si to hasil kvapným poklusem směrem opačným, to je přes koleje a potom ihned vzhůru do nekonečně dlouhých schodů.

Mohl jsem té magické noci v tramvajovém vlečňáku zahrát a zazpívat samotnému Dannymu Smiřickému.

Ano.

Ten floutek byl PhDr. Josef Škvorecký.

1961

Mrzlo, až praštělo.

Copak to je za nesmyslný výraz: praštělo? Mráz a sníh mohl nepochybně praskat, pukat, snad případně vrzat a skřípat pod nohama, co já vím, i klouzat, smýkat se... Ale praštěti?

Praštěný praštělo!

Mrzlo, až praštělo.

Další zvláštností praštěného praštěla je, že ve vzpomínkách z našeho dětství jsou všechny prázdniny krásné horké a my se chodíme často koupat. Zimní období je oproti tomu vždy a zásadně pod sněhem a mrzne, až praští...

Jó, takhle to snad bude.

Praští snad dřevo, možná dokonce někomu praští v kloubech a ve stárnoucích již silně kostech. Nebo snad mráz, ledovatý sibiřský dědek Mrazík jeden, nás přímo udeří tím svým klabrdózním rampouchem – tedy praští nás?

To bude – kručajda – to správné praštěné praštělo.

Tedy v roce 1961 mrzlo tak, že až praštilo.

Není to, žel, ježkovy voči, ani takto...

Hernajsherdek – kterak rychle ven z této třesnuté slovesné léčky? Prubneme to zkusmo ještě celé úplně jinak:

Tož teda tak. Byla tenkrát tak ukrutně velikánská kosa, že mrzlo, až praštěný praštělo, copak asi mohlo dělat? No ovšem! Kterak jinak. PRAŠTĚLO.

Pryč od toho: Howgh!

Jako děti jsme chodili bruslit na Úl. Úlem se kdysi zovalo malinkaté hřiště v naší Šultysově ulici, takový připrca-tělý pláčeček to byl, v dnešních dnech je Úl zcela devastovaný a bujarými křovisky od zámku konzervované Růži von Schippeke zarostlý.

Později jsme bruslili na duální louži rybníků u Břevnovského kláštera – na Markétáku.

V roce 1961 jsme s tehdejšími spolužáky organizovali lité hokejové mače na rybníčku zvaném Vincek, těsně u Vincentina v Břevnově. Drtivá většina borců z naší třídy tehdy používala brusle šlajfky, které po ukončení té ostré řežby na ledě jednoduše odšroubovala kličkou uvázanou pro jistotu na tkalounu zavěšeném kolem krku.

Já však v té době měl již hodně omlácené krasobruslařské džeksny, které jsem zdědil po starším sourozenci. Brácha je měl snad až po samotné Sonje Henie, mistryni světa a olympijské vítězce, neboť boubelatá Šouke Deikstra ještě jezdila, aniž se přitom skrz led probořila.

Nemohl jsem tudíž po hokejové bitce brusle jednoduše odšroubovat od bot jako ostatní šlajfkařící. Musel jsem napřed sundat džeksny a přezout jiné boty. Odpajdal jsem se proto vrávoravě s použitím hokejové hole coby berličky až k budově loutkového divadélka, které stálo těsně u rybníka. Uvnitř divadélka jsme byli mnohokrát se školou na pohádkách. Nyní mi tato budova poskytla potřebnou a žádoucí oporu při nekonečném rozplétání zledovatělých tkaniček mrazem ztuhlými prstíky, kteréžto navíc nesly zjevné stopy a bolestivé otoky po rasantních zákrocích soupeřů, ale i mých vlastních spolubojovníků.

Jak tak šněruji a provlíkám tkaničku krzevá četné komplikované uzlíčky, očka, háčky a ledem přemrzlé šmodrchy, spatřil jsem na zdi malinkatou cedulku: Přijmeme topiče brigádníka, Obvodní kulturní dům Praha 6.

Hned druhý den jsem stál ve vrátnici budovy v Radimově ulici číslo 2. Diskutoval jsem sáhodlouze s poblázněně důležitým Hlustvisihákem s rudou páskou závodní stráže na levé paži. On trval na konkrétním jméně pracovníka, kterého hodlám navštívit. To jsem ale pochopitelně nevěděl. Odvolával jsem se jen na insert vyvěšený na divadélku u rybníčku Vincek.

Trvalo to dlouho.

Nakonec se mi podařilo rychle přečíst jedno ze jmen na umolousané čtvrtce, kterou měl ten již dávno penzionovaný bířic na stolku přímo před sebou. V momentě, kdy jsem jakési jméno správně z osmerky přečetl, Hlustvisihák se čarovně proměnil v přívětivého a vlídného dědouše.

Zapsal si moje jméno do předlinkované knihy návštěv, naplniv tak svoji povinnost měrou vrchovatou, a bez obav mě vpustil do rozlehlé budovy, bez sebemenší orientační instruktáže, kam vlastně mám jít.

Odvážně jsem vykročil.

Obvodní kulturní dům v Praze 6 sídlil v obrovské budově bývalého kláštera. Z místností slabě zaznívaly housličky, občas někdo břínkal do klaviatury či zaklokotal na flétnu. Na nekonečně dlouhých chodbách bylo čisto a prázdno. Bloudil jsem tam okouzleně nekonečně dlouho, než jsem vzal za kliku nejbližších dveří. Uvnitř seděla starší paní, obklopena kolkolem stohy lejster.

„Dobrý den. Přicházím se poptat, zda je dosud volné pracovní místo topiče v loutkovém divadle.“

„To musíš na kádrovku, chlapče. Kolikpak je ti vlastně let, hochu?“

„Čtrnáct,“ přidal jsem si klidně celý rok navíc a ještě jeden malý čtvrtníček dal k tomu jako diškreci. Zvedla se od lejster a uvedla mě o dvě místnosti vedle, k babě navlas totožného profilového stříhu, obklopené snad ještě větší hromadou papíru.

Křížově mě tam vyslechly obě dvě. Až na to, že jsem si procentuelně bohatě přidal na věku, lhal jsem jim už jenom málo.

Nevím, zda místo topiče potřebovaly obsadit tak nutně, nebo zda se za těch pár kaček o práci kotelníka v divadle neucházel žádný další adept.

„No počkej, přece nemůžeme přijmout do pracovního poměru čtrnáctiletého žáka základní školy?“ tázala se pobouřeně jedna z úřednic druhé obrylené kobry.

„Víš, co uděláme? Zavedeme ho přímo až k řídovi! Ať si to soudruh ředitel rozhodne celé sám!“

Jak si ty baby řekly, tož, nižádné překvapení nebude, tak udělaly.

Vstoupili jsme společně do ředitelny obvodního kulturního domu. Bylo tam vzorně uklizeno, nebetyčný rozdíl to oproti kancelářím těch dvou přestárých ještěrek, které mě srdnatě tlačily před sebou a vzájemně se psily o místo toho posledního černého vzadu, nejbliže k případnému taktickému úprku ze dveří ředitelny.

Zpoza uspořádaného ředitelského stolu vstal usměvavý sympaťák, bylo mu tenkrát jen lehce přes třicítku. Nepřehlédnutelně vysoká, štíhlá – atleticky zjevně vypracovaná – postava. Zešíroka se na mě usmíval a podal mi v ústrety dlaň tak obrovitou, že moje malá dvanáctiletá pacinka se v té jeho olbřímí lopatě vyjímala asi jako dětský piškotek na růžovém jazyku rozcapené tlamy dvoutunového hrocha.

Poprvé v životě, ovšem nikoliv naposledy, jsem stál tvář v tvář Jiřímu Pospíšilovi.

Nyní se prosím zastavíme a zlehounka odbočíme v ději.

Přeskočím dobře dvacet let. Jiří Pospíšil, v československých a českých folklorních kruzích populární a známý pouze jako „Ica“ Pospíšil, je nestorem a zakladatelem Vycpálkova souboru písní a tanců, Chorey Bohemiky, Muziky Bohemiky a řady dalších špičkových těles. Nazpíval nenapodobitelně autentickým způsobem řadu krásných písní s Plzeňským orchestrem lidových nástrojů a Muzikou Bohemikou bratří Josefa a Jaroslava Krčkových, stal se laureátem spousty folklorních festivalů, býval desítky let i špičkovým tanečníkem atd.

V letech 1960 až 1967 byl Jiří Pospíšil ředitelem Obvodního kulturního domu v Praze 6-Břevnově a později dvě desítky let ředitelem Pražského kulturního střediska (PKS). Právě jím řízený PKS dlouho rozhodoval o licencích umělců mnoha žánrů a souběžně i o výši jejich honorářů – pomocí tzv. zařazení do kvalifikačních tříd.

Za nejpikantnější ovšem považuji to, že v letech sedmdesátých a osmdesátých jsme se s Icou Pospíšilem znovu často potkávali a on se ke mně vždy okamžitě a doslova přátelsky hlásil. Pamatoval si moc dobře mojí tvář: NIKDY si však neuvědomil, že jsem býval kdysi na jeho výplatní listině, a to již před nějakými dvaadvaceti lety, bráno ode dneška. Já jsem mu také NIKDY nepřipomněl, že už jsem dospěl, a že jsem ten původně malý hubený bloňďáček, jeho bývalý „podřízený“ – dvanáctiletý topič a kotelník – z loutkového divadélka u rybníku poetického toť jména Vincek.

Konec odbočky.

Návrat na hlavní silnici.

Stojím se dvěma úřednicemi v kanceláři ředitele Obvodního kulturního domu v Praze 6 Jiřího Pospíšila a on přátelsky tiskne moji malou tlapičku v té svojí obrovské lopatě:

„Pokud ti, Jirko, není ještě ani patnáct let, nemůžeme s tebou uzavřít pracovní smlouvu. Ale bylo by snad možné, aby smlouvu s námi podepsal tvůj otec nebo matka?“

Přikývl jsem.

„Práci pochopitelně můžeš vykonávat ty, vůbec nic na tom ve skutečnosti není... Kotel je v divadélku pouze nízkotlaký...“

Přikývl jsem.

Rozloučili jsme se.

Nejšťastnější byly obě úřednice, dojetím se jim až zaleskly okulary. Vystavily okamžitě pracovní smlouvu a také mi ihned chtěly předat svazek klíčů od divadla. Nebyl jsem si však zase tak úplně jistý, jak u rodičů s těmi smlouvami vlastně pochodím.

Doma jsem musel vyčkat strategicky vhodného okamžiku, až budu s mámou sám. Tátu jsem předem z této hry šalivě vyloučil, naprosto si jist, že on by smlouvu nepodepsal. Mámu jsem sice musel zlehýnka přesvědčovat, ale nakonec vydala občanku a potřebné personálie do smlouvy vyplnila a podepsala.

Doručil jsem na kádrové oddělení vyplněné a podepsané smlouvy, a tam – světe zbož se – mi věřili. Obdržel jsem mohutný svazek klíčů, seznam představení, výkazy odpracovaných hodin a objednávkové listy na uhlí a palivové dřevo.

Dále se o mě už vůbec nikdo nestaral.

Ve svých necelých třinácti letech jsem měl první pracovní poměr.

Kotelna byla v úděsném stavu, všude bylo jen uhlí. Hromady uhlí a sem tam kolo zadrátovaného palivového dřeva, to vše zarovnáno až pod strop kotelny. Samotné topení bylo primitivní, bez nuceného oběhu vody. Musel jsem pouze kontrolovat nejvyšší bod systému, umístěný až na půdě pod střechou. Byl to otevřený plechový sud, napojený tak, aby systém spojených nádob měl dostatek vody. Měl jsem také za povinnost obcházet topná tělesa a odvzdušňovat je. Kotel byl poměrně malý a velice dobře stavěný.

Uklidil jsem za několik dní celou kotelnu a topil denně maximálně tak hodinku dvě. V den představení jsem feditoval kotel festovně už od rána. Byla to opravdu snadná a jednoduchá práce. Výkaz odpracovaných hodin jsem do účtárny odevzdával každý týden a pobíral tehdy neuvěřitelných 300 až 400 korun měsíčně, podle počtu odpracovaných hodin. Výkazy jsem nikdy nefalšoval a ani to uhlí jsem nepřikrádal. Nebylo by na tom bývalo vůbec nic složitějšího, nikdo mě nikdy nekontroloval.

Byl jsem se sebou spokojen.

Měl jsem stálý měsíční příjem, na rozdíl od spolužáků, kteří museli o jakoukoliv apanáž od rodičů potupně žádat, moje režijní náklady byly málem nulové, myslím, že tolik

peněz neměli pro svou osobní spotřebu ani můj táta s mámou.

Když na jaře skončila topná sezóna, obvodní kulturní dům mi nabídl prodloužení smlouvy. To jsem byl již poměrně dobře známou figurkou po celém kulturním domě. Chodil jsem tam několikrát za týden, zaměstnanců tam bylo jen kolem deseti, ostatní pracovníci byli toliko externími lektory. Všichni mě už znali osobně a křestním jménem, dokonce i ti dědoušci na vrátnici na mě vždy vesele volali: „Ahoj, Jirko!“

Prolezl jsem postupně celou budovu bývalého kláštera od nekonečných sklepů až po tajemnou půdu. Přečetl jsem si bedlivě všechny nástěnky, co jen jich v obrovské budově na zdech viselo, a postupně navštívil všechny kanceláře. V oddělení kurzů jsem se přihlásil na hodiny klavíru a angličtiny. Z hodin klavíru jsem za čásek zbaběle vycouval. Věčná preludia rozličných stupnic a prstokladová cvičení od páně Bayera (tehdejší kormutlivý osud všech klavírních začátečníků) nebyly právě tím šálkem čaje, který by mohl nadchnout pubertáka.

Naprosto opačný vývoj jsem ale zaznamenal s angličtinou. Zdá se k neuvěření, že kurz britského jazyka byl tehdy jenom JEDEN. Ano. Jeden jediný termín, z celé Prahy 6 se nás tam přihlásilo pouze osm.

Musíme si uvědomit, že angličtina se na tehdejších základních školách NEVYUČOVALA, povinným cizím jazykem byla pouze ruština. Mezi námi osmi účastníky tehdejšího kurzu angličtiny byly obrovské rozdíly. Nejen věkové. Nejstarší byla jakási důchodkyně, nejmladší jsem byl já. Ještě podstatnější diference spočívala v dosaženém stupni jazykových znalostí. Úplní začátečníci jsme byli jen dva, všichni ostatní byli již mírně nebo středně pokročilí.

Učebnice angličtiny neexistovaly. Používali jsme zažloutlé nacyklostylované volné listy, velmi pravděpodobně pocházející přímo z Gutenbergovy dřevo-liso-tiskárny.

Naprosto osudové štěstí jsem měl na lektorku: obrovské znalostní i věkové rozdíly u osmi frekventantů svého

kurzu zvládala lehounce, zábavně, přitažlivě, s naprosto přirozeným espritem.

Lektorka se jmenovala Josefa Kudrnáčová.

V Obvodním kulturním domě Prahy 6 byla řada učeben a dva veliké sály. Ten v přízemí budovy byl využíván především ku schůzování a snad k nějakým větším přednáškám, soudě podle záplavy nezbytných vlajek, přechytných dobově tak ryčných hesel a na pódiu stojícího řečnického pultíku.

Nesrovnatelně větší byl ale sál bývalé kaple, kam se dalo projít průchodem z prvního patra. Mnohem později, někdy v průběhu let sedmdesátých, si tuto kapli pronajala Československá televize, která zde zřídila hudební studio, v němž byla natočena většina z tehdejších skvělých a vysoce angažovaných muzikálních výkřiků televizní blablablam produkce. Přibližně patnáct let předtím, než se zde tato kulturně politická prostitute reálně dala, vstoupil jsem poprvé do kaple.

Úplně sám.

Nedivte se tomu.

Zaměstnanci kulturního domu mě všichni osobně znali. Nevěděli, že v prostorách bývalého kláštera jenom tak šmejdím a konám své „zámořské objevy“, nevěděli, že tam vlastně nemám co pohledávat.

Prostor bývalé kaple byl obrovský. Nové parkety a jinak prázdné. Čelně proti mně bylo pódium. Denní světlo vcházelo šesti půlkulatými okny, opatřenými překrásným umělecky tepaným mřížovím, které ve výši nejméně deseti metrů nad novou, zcela nevhodně se blýskající podlahou dodávalo kapli genia loci a jednoznačný duchovní rozměr.

Přímo nad sebou jsem spatřil dřevěný kůr a obrovské píšťaly varhan. V předsálí kaple jsem našel malá dvířka vedoucí na spirálovité pidischodištětko. Po jeho ztečení rychlostí Edmunda Hillaryho, pokořitele Mount Everestu, správně však jen Ču-mu-lang-my, jsem proti dveřím kůru užírl dvě šlapadla od měchů. Po úsilí nikoliv nepodobném

sprintu na ovále byciklovém si obří varhany dlouze vzdychly: „Ááááách...“

Pochopil jsem, že v zábrách orgánu je již správně natlakováno. Rychle jsem se vydal k postu varhaníka, který byl umístěn na samém středu kůru. Cestou jsem minul otevřený elektrický rozvaděč, do kterého jsem pochopitelně zvědavě nakoukl. Kromě řady pojistek mojí třeskuté pozornosti neunikl ani obrovský hlavní vypínač, zaražený do polohy „vypnuto“.

Uchopil jsem mamutí knoflík mezi ukazováček a prostředníček a tahem uvedl agregát do činnosti. Kdesi v samotných útrobach intimity dýmajících turboměchů se lehkoslyšně rozhrčel elektromotor.

Na pracovišti Mistra organisty se ve stejné sekundě rozsvítila trpasličí lampička.

Obrovský nástroj ožil, tichololoulince si propšoukával přes obrovité píšťaly a podruhé, jenže tentokrát mnohem dloužeji, připodotkl: „Ááááááááách.“

Kvapně vskočiv na lavičku varhaníka, nechtě jsem dupl botkou humpolácky hned na tři nožní pedály naráz. O existenci pedálů jsem dosud ničeho nevěděl. Nástroj okamžitě zareagoval disonantním basovým trojzvukem tak omračující a bezprostřední síly, že jsem z obrovského úleku málem pustil moč i stoličce současně.

Rychle jsem nadzvedl neobratné nožky do vzduchu a pak jsem na bocích varhaníkova velínu spatřil opěrky. Umístil jsem tedy na každou stranu po jedné svojí upatlané podrážce a uvedl se tak do velice nezvyklé polohy, která jest naopak zcela obvyklá na gynekologických křeslech.

„Jak tady na tom bidélku může varhaník Johann Sebastian vůbec sedět? Jak tady, jemináčku, může ještě k tomu ke všemu ten Honza Šebesta hrát?“ tázal jsem se sám sebe. Nevěděl jsem, že organisté používají k nástroji speciální obuv ku ovládnutí nožních basových pedálů, neměl jsem vůbec ani tušení, že u nástroje obvykle bývají partneři dva, že kromě samotného Mistra Janíčka Šebíka Dejsimajzla

mu ještě jeho kolega přicmrndíra obsluhuje pult s rejstříky, případně obrací listy dodané promptně samotným panem notářem.

Od momentu svého „zámořského objevu“ na kůru jsem dost často a řadu hodin pobýval právě tam.

Po několika týdnech mi telefonoval ředitel Pospíšil:

„Jirko, jsme mezi zaměstnanci našeho kulturního domu pouze tři chlapi: potřebovali bychom pomoci.“

Domluvil jsem s ním podrobnosti a dostavil se přesně, byť mi bylo divné, že řídá Pospíšil po mně chce, abych přišel rovnou do kaple.

Lekl jsem se.

Na středu odporně blýskavých parket stála věž o půdorysu třikrát tři metry, zhotovená z lešenářských trubek, dosahující až do neuvěřitelné výše krásných půlkulatých oken.

Ředitel Pospíšil mě představil třetímu přítomnému chlápkovi, který mi byl ihned sympatický.

Jmenoval se Miroslav Mařík a v kulturním domě byl zaměstnán jako výtvarník. Věž z kovových trubek byla opatřena gumovými koly. Společně jsme to strašné monstrum dohrkali pod okna. Potom jsme vylezli až na vrchol sulcovitě se třesoucí konstrukce. Vrátkem jsme vytáhli připravená dřevěná okenní bednění, která byla ze strany do sálu potažena bleděmodrou, silně nařasenou látkou. Celý „šalunk“ jsme připevnili šrouby k oknům a tím je úplně zaslepili. Bývalá kaple se proměnila v totální temnou komoru, naším truhlářským počinem jí byla odňata původní spiritualita.

Vznikl „společenský sál“.

„K čemu to je vlastně vůbec dobrý?“ zeptal jsem se pana Maříka, když jsme zůstali sami.

„Budou tady čaje. Řídá Pospíšil snad dostal nějaký pokyn organizovat činnost pro mládež, která nemá v Břevnově vůbec kam chodit...“

„No a to sem do kaple bude ta mládež jako chodit popíjet čaj?“ Zasmál jsem se opravdu srdečně té evidentní přiboudlině.

„Ne na čaj,“ rozřehonil se upřímně – v rámci konverzační výměny našich rolí – zase Mirek Mařík. „Ne na čaj. Na čaj! Budou tady konány nedělní taneční čaje!“

Mirkovi Maříkovi bylo kolem čtyřiceti; byl mi ihned nesmírně sympatický, já jemu pravděpodobně taky, neboť když jsme byli s prací v kapli hotovi, pozval mě k sobě do ateliéru. O existenci jeho výtvarného pracoviště jsem dotud neměl ani nejmenší tušení. Sestávalo ze dvou obrovských, navzájem propojených místnosti v rohu budovy, kam jsem ještě při svých „zámořských objevech“ nestačil docestovat. Uprostřed ateliéru byla velká horizontální pracovní plocha čtvercového půdorysu, plná rozpracovaných plakátů, barev, popatlaných hadříků, lahví, špachtlí, zatvrdlých štětců a dalšího rozličného výtvarnického vercajku.

Vonělo to tam: umělecky.

„Dej si cigó!“ nabídl mi Mirek Mařík z poloprázdné krabičky cigaret se zřetelným nápisem Marica. Sám kouřil, hulil a dychtivě dýmal jednu maricu od druhé.

„Nekouřím.“ Zavrtěl jsem rukou naprosto odmítavě.

„Jak to, Jirko, že nekouříš?“ překvapilo ho moje bouřlivé gesto odporu. „Ty jsi přeci úplnej prototyp kuřáka! Ty, pokud ještě nekouříš, kouřit dřív nebo pozděj na beton začneš. Máš to totiž přímo napsaný na čele!“

Sáhl jsem si ihned na střed hlavy a sám jsem se tomu okamžitě začal chlámát společně s ním. Do jeho ateliéru jsem později chodíval často. Byl to bezvadnej chlápek. Dodnes nechápu, z čeho tehdy poznal, že jsem prototyp budoucího kuřáka, smutné žel je, že měl ve svém nikotinovém proctví věrojatně plnou pravdu.

Obdobnou direktivu, kterou obdržel kulturní dům – věnovat se mnohem více volnému času mládeže – zřejmě dostala i naše škola Pod Marjánkou.

Začaly se dít rozličné podivnosti. V prostorech školy vymezených dříve pouze družině bylo vyhrazeno několik místností pro volný čas žáků šestých až devátých tříd. Samotná družina stále fungovala pro první až pátou třídu

pouze jako „odkládkárna“ dětí, jejichž rodiče byli přes den v zaměstnání.

Podobné úložiště pro žáky druhého stupně základní školy zdánlivě postrádalo smyslu, nikdo z nás by tam rozhodně dobrovolně nešel. Do čela nově koncipovaného zařízení byla ale uvedena osoba velmi schopná, malinkatá postavou, leč veliká duchem.

Paní Irena Paukertová byla původní profesí akademickou sochařkou. V námi popisované době jí bylo přes padesát let. Aby odlišila své zařízení od pouhé družiny, nezvykle ho pojmenovala: KLUB.

Neevidovala se zde docházka, každý mohl přijít, ale i odejít, jak jen sám chtěl. Paní Paukertová své dočasné svěřence vysloveně provokovala k vymyšlení všelijakých aktivit. K nejpobulárnějším ze všech patřila jednoznačně „bojová hra“: v největší místnosti se zatemnilo, nábytek se přestavěl tak, že ze stolů a židlí vznikla jakási opičí dráha, po které jsme se v naprosté tmě tichoulince plazili jeden za druhým. Pro zpestření bylo ještě z několika kuželek vytvořeno „minové pole“. Když někdo způsobil při své cestě sebemenší šramot, případně dokonce – jouvajs – porazil kuželku, rozsvítila paní Paukertová baterku a zašajnila jejím ostrým kuželem na provinilce, což bylo znamení, že je už definitivním tuháčem a s pokračováním ve hře má tudíž utrum.

Se spolužáky Bóžou Kučerou a Jirkou Plchem nás napadlo, že bychom mohli v klubu hrát divadlo. Paní Paukertová to velice přivítala. Nacvičovali jsme několik dní a poté jsme kousek předvedli ostatním.

Na stoly položené deskou směrem k divákům jsme nalepili balicí papír a namalovali tam imaginativní kulisy, za kterými jsme měli gramofon. Na něm jsme pouštěli rozličné desky o rychlosti 78 od Ježka, Wericha a Voskovce. K tomu jsme provozovali rozličně vydařené kejkle, odvážné animace a celé dialogy převzaté z her Osvobozeného divadla. Tímto způsobem jsme sehráli hned několik představení.

Koncem školního roku jsme jeli autobusem na výlet. Na cestu jsem si pochopitelně vzal své nepostradatelné bendžo. Za jízdy jsem nástroj pyšně vybalil z futrálu a začal zvesela vyhrávat nacvičené pecky v C dur.

Zpočátku se zdálo, že se mi dílo opravdu daří. To bylo nepochybně způsobeno tím, že jsem zahájil právě tou písní, kterou jsem znal nejlépe. Osazenstvo autokaru se ke mně postupně přidávalo.

Cesta však byla dlouhá.

Přibližně po pátém songu mi náhle došel repertoár. Osazenstvo autokaru však vesele pokračovalo ve zpěvu. Snažil jsem se nějak chytit, leč marná byla lásky snaha, marné volání, Hynku, Viléme, a ty taky – ty nestárnoucí čičo Jarmilo.

Moje žalné utrpení ukončila energicky a rázně Maruška Fialová, půvabná boubelka, která se mi líbila:

„Hele, Jirko! To nejde hrát všechny skladby jen na dva akordy!“

1961. Moje pravé americké tenorbendžo. Můžete třikrát hádat, jaký že akord to právě hraji? Velmi dobře! Takto se vsutku hraje C dur.

1962

Dvanáctiletka, jedenáctiletka, střední všeobecně vzdělávací škola (SVVŠ) – vyberte si cokoliv, jak se vám jen uráčí podle vaší nejtihodnější libosti, vše je totiž kupodivu správně – se odstěhovala z naší školy Pod Marjánkou dolů na Pohořelec.

Zde, v ulici Parlěřově, původně stávala škola Hany Benešové, potom následovaly bujaře rychlé změny názvosloví, jak jest autorem spisu výše zmíněno. Nyní funguje tato škola, toť se ví, vesele dál, momentálně v hávu „Johnie Kepler’s“ (gymnázia).

Naše třída byla přestěhováním jedenáctiletky nezaslouženě vymrštěna až do nejvyššího patra budovy ZDŠ (základní devítileté školy) Pod Marjánkou.

Ostatně nebyla to jediná důležitá změna.

K dalším změnám došlo v pionýrské organizaci, nejmladší sestře a taktéž spedičně dodavatelské záložně Československého svazu mládeže (ČSM). Na naší škole začal fungovati zbrusu nový pionýrský SKUPINÁŘ, který poměrně rasantně trval na tom, abychom jej všichni oslovovali „Vladimíre“.

Samotný institut pionýrských skupinářek byl v našem tehdejší myšlení spojen výhradně s vrtichostkami ledva

tak školám odkvetlými, prakticky na všech vzdělávacích ústavech široko vůkol, kam jen naše bystrozraké oko dohlédlo a dychtivý boltec sluchovodný doslechl, vykonávaly tuto mizerně placenou činnost výhradně jen a jen mladé děvušky.

Pouze my (No ovšem!) na ZDŠ Pod Marjánkou jsme měli svého chobotnatého čiperu a pionýrského skupináře, našeho nosála Vladimíra.

Skupináři byli řízeni obvodním výborem pionýrské organizace, jemuž tehdy na Šestce předsedala Eva Kyralová, schopná a velice energická ředitelka Obvodního domu pionýrů a mládeže na Praze 6. Dům ten sídlil v ještě pěkně udržované Kolátorově zahradě v Břevnově, tedy poměrně nedaleko naší školy a v bezprostředním sousedství rybníčku Vincek a divadélka, kde jsem byl brigádnickým teplonošem.

Když jsme pionýrského skupináře Vladimíra spatřili poprvé, nevěděli jsme, zda se mu máme smát či se hořce nad tím exotickým Čáryfukem rozplakat.

Přioděn do zmuchlaného pionýrského kroje vypadal Vladimír jako papaláš z moskevského Komsomolu, vystupující v tehdejší filmovém týdeníku na peron Hlavního nádraží v Praze ze speciálního expresu. Těm filmovětýdeníkovým „komsomolcům“ z dálné a nám tolik milé CCCP bylo vždy minimálně šedesát let.

Našemu skupinovému vedoucímu Vladimírovi sice nemohlo být v roce 1962 ještě ani třicet, ale to vůbec nic neměnilo na tom, že se na něm matička příroda pořouchle, hutně a veskrze zlolajně vyřádila. Vypadal jako nevyvedená karikatura činorodého skřítky.

Vlasy měl Vladimír umělecky hozeny nazad, při cukavých pohozeních hlavou, jež byla nepochybně mnohem větší než velká, se mu však jeho tužší drn sestávající ze stvolů sólistů rozprskával všady vůkol jeho ostře kosouhlé a šmajdavě vyosené tváře. Tuto vlasovou nekázeň řešil Vladimír tím, že rozcuch stále připlácával malou ručkou k řídnoucímu již temeni lebečnímu. Byl to však zhola

marný boj s neposednou vegetací. Jeho účes vždy připomínal populární autoportrét malíře Mánesa Josefa, ovšemže Mánesa Josefa staršího, na téma: kštice bohémova.

Hned po nástupu do funkce se Vladimír jal aktivně organizovati naši pionýrskou práci.

Pochopili jsme okamžitě, že Vladimír má především DVA veliké životní koničky: umění jevištního dramatu a mladé buchtičky. Možná, že lépe... Ovšemže! No jasně. Rozhodně v obráceném pořadí.

Na rozdíl od paní Ireny Paukertové ze školního klubu ZDŠ Pod Marjánkou, která byla vždy nesmírně taktní, lidsky veskrze příjemná, chápající, inspirující a jednoznačně podporující vše, co jen mohlo být jakkoliv tvůrčí, počínal si Vladimír jako neskrupulózní obrovský nosorožec vypuštěný na plochu plnou křehkých miniatur z fajnového porculánu.

Prostory naší obrovské ZDŠ se mu okamžitě staly příliš těsnými, a proto přesunul těžiště své hlavní činnosti do pionýrského domu v Kolátorce.

Zde se jal ponejprv nacvičovati dramatizaci pohádky o vlku a kůzlátkách, co jsou bez maminky úplně sama doma. Nemusím zdůrazňovat, že se Vladimír sám obsadil do titulní role zlolajného škemrala, vlka nenasytného loudila a že ten dramaticky rafinovaný kousek též režíroval.

Zúčastnil jsem se hned první zkoušky coby divák. Vladimír zahájil nácvik tím, že začal přesvědčovat předem vybranou sadu věru překrásných patnáctek o tom, jak je bezpodmínečně nutné, aby od začátku nacvičovaly oděny toliko do světlezelených spartakiádních trenek (ano, gumička celkem třikrát) s malinkatou a tolik rozpustilou kapsičkou na pravé pülce. K zeleným spartakiádním trenkám pak pochopitelně patří pouze bílá tílka.

Vybrané děvenky se tomu přirozeně na čtené zkoušce bránily.

Vlk Vladimír režisér (takto osobnostně trojjediný) však ze svých oprávněných režijních nároků neustoupil ani o pověstnou pídalku. Nemusím snad podotýkat, že mezi

pečlivě vybranými „kúzlátky“ nebyla ani jedna ploskoprska obecná, nebo snad dokonce, no ale fuj!, bezkozinka jedovatá.

Později převedl Vladimír celý svůj divadelní soubor pod zřizovatele Obvodní dům pionýrů a mládeže Praha 6 (ODPM).

V tomto domě jsem již byl poměrně známou perzónou, pro nekážeň často a opakovaně vyváděnou až za dveře. Ven! Pryč! Via na mráz! Ředitelka domu pionýrů Eva Kyralová byla ve střehu, jakmile jsem se tam jen objevil.

Skupinář Vladimír nazval (snad po vzoru tehdy módního Semaforu) svůj divadelní soubor Reflektor. Tvořili jej hlavně naši starší spolužáci. Později ansámbl rozšířil o živou hudbu a dokonce o baletní složku. Tu řídil Karel Bláha, člen baletu Národního divadla. Balet sestával především ze skvělého zástupu pěkných dívek, mezi kterými doslova zářil do přílehlavých punčocháčů a baletních piškotů oděný budoucí populární Saturnin, herec Oldřich Vízner, tehdy sotva šestnáctiletý.

V hudbě souboru Reflektor mě upoutal Miloš Lisý z Bílé Hory, který dul ohromnou silou do lesního rohu (!), hlavním mým koněm byl ale Pavel Klouza, o kterém ještě bude řeč podrobně.

Reflektor se věnoval především kolážovitým estrádám rozličného satirického zabarvení a účinu, ale nacvičil také Klicperova Hadriána z Římsů s Vladimírem v hlavní roli. Vladimírův herecký projev byl skutečně nepřehlédnutelný. Všechno přehrával po způsobu herců němých grotesek. Rafinovaně se kroutil, špulil ústa, mohutně pracoval s obocím, koulel očima...

Členem Vladimírova souboru se stal i můj bratr Honza a tím pro mě úplně logicky přestal Reflektor existovat.

Kdo to nechápe, nikdy neměl o tři roky staršího brachu.

Obvodní kulturní dům v bývalé kapli skutečně zahájil nedělní taneční čaje pro mládež. Chodíval jsem tam často,

nikoliv však vchodem pro diváky ústícím do ulice Na Petynce, ale jako zaměstnanec zadem přes první patro kulturního domu. Tudíž i zadarmiko.

Společenský sál bývalé kaple zářil všemi světly a na parkety, co se leskly jak dozlatova propečený husí biskup, ještě pořadatelé sypali malinkaté voskové kuličky z krabice s neměně vypečeným názvem Kvapík.

Na podiu stabilně vyhrával swingový orchestr Jaroslava Celby. V té době jsem již dávno podrobně znal tehdejší knižní bestseller PhDr. Josefa Škvoreckého Zbabělci. Neměl jsem však nejmenší tušení, že právě ve swingovém orchestru Jaroslava Celby vidím na podiu břevnovské kaple hrdiny tohoto skvělého Škvoreckého literárního eposu. Živé a v akci.

Nedělní čaje v kapli byly navštěvovány nepřilíš valně. Krátká vlna charlestonu, která se prudce přehnalá Prahou začátkem let šedesátých, pobývala již kdesi v dávnou niveč zasunuta.

Přicházela éra twistu.

Do společenského sálu kaple byl povolen vstup pouze ve společenském úboru. Tancující se u muzikantů stále častěji dožadovali oblíbeného šlágru:

„Raději jsem neměla ten román,
raději jsem neměla ho číst...“

Twistové pecky zarputilým Škvoreckého swingařům neseďely, slaboduché twistové kousky módní vlny nehráli zrovna s velikou chutí. Však taky orchestr Jaroslava Celby byl starý, jeho členům muselo být přinejmenším už skoro čtyřicet let.

Jednoznačně nejlepším borcem břevnovské twistové éry byl Honza Sitenský, který bydlel a dodnes bydlí v Břevnově u zastávky Drinopol a s kterým jsem se záhy skamarádil. Smykal sebou těžko napodobitelným způsobem, při tanci byl schopen dělat nejrůznější rozštěpy a gymnastické mosty. Dívčí společenský oděv vytvářel při twistu zvláštní a neočekávatelné efekty. Nosily se široké sukně, vespod klatě podšprajcované krinolínou. Dívky

si ty smělé konstrukce vyráběly doma z jemného plastového pletiva do oken, původně určeného proti atakům polétavého hmyzu. Když se ve skvostně široké sukni twistová tanečnice horní polovinou těla zhluboka předklonila, přední díl krinolíny pochopitelně klesl až k parketám. Její opačná část vystoupala až někam nad hlavu. Chodíval jsem tam rád.

Se zájmem jsem také sledoval dění v divadle u rybníka. Kulturní dům využíval tuto svoji scénu k akcím jen minimálně. Každou sobotu tu hrál pohádky pro děti loutkohercecký soubor; kromě toho jednou týdně zkoušel. Po zbytek týdne bylo divadélko prázdné.

Sadu klíčů od divadla měl šéf loutkářů Jirka Lohrman, další svazek jeho mladší bratr Jan a třetí komplet jsem měl propůjčen já. Topení v divadle fungovalo poměrně dobře a stabilně, s výjimkou prvního velikého úklidu kotelny vlastně nevyžadovalo moji stálou přítomnost. Rád jsem sledoval práci loutkářů ze zákulisí, všechny jejich hry jsem dobře znal. Soubor loutkářů byl přibližně desetičlenný, dnes si vzpomínám pouze na bratry Lohrmany a Toníka Medka, technika, který v kabině pojížděl porcelánovými tahovými reostaty, ovládal různobarevné reflektory a divadelní efekty jako déšť, hrom, dábelický smích, koňský klus či vyzvánění svatebních zvonů.

Loutkáři se pravidelně zúčastňovali nejprestižnějšího československého festivalu v Chrudimi, patřili tedy nepochybně k československé špičce. Několik z nich studovalo loutkařinu na pražské DAMU.

Soubor vedli bratři Lohrmanové. Starší Jirka, v roce 1962 přibližně dvacetiletý, studoval na ČVUT. Mladší Jenda navštěvoval elektroprůmyslovku a Tonda Medek byl jeho spolužák, mohlo jim tehdy být snad kolem sedmnácti. Bratři Lohrmanové se lišili jako H_2O a H_2SO_4 .

Každý z nich byl uhněten z úplně jiného těsta. Jirka byl praktik, technokrat, skvěle argumentující vyjednávač.

Mladší Jenda byl silně potrhlý a pošahaný UMĚLEC.

Vášnivý, egocentrický, cholericcký: co na srdci, to okamžitě a velice nevybíravě na jazyku.

Často jsem ty bratříčky zpovzdáli sledoval. Starší Jirka vždy ponechal svého brášku vyříkat všechny jeho naprosto nedomyšlené argumenty. Mlčel. Usmíval se tiše. Až v momentě, kdy Jendovi docházely síly a začal se zavzdušňovat a slovně se cyklit, začal Jirka s chutí odstříhávat jednotlivé suché kořínky Jendových důvodů a důkazů.

Výsledek byl vždy stejný: loutkáři udělali to, co od samého začátku chtěl Jirka Lohrman.

Poučné.

Ještě mnohem poučnější je další osud obou bratří Lohrmanů v letech 1962–2002. Zatímco starší Jiří Lohrman je nyní poměrně spokojeným úředníkem Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, mladší Jan Lohrman po dvacetileté bouřlivé kariéře za totáče silně se angažujícího umělce-poety, věnuje se nyní gerontologii a především pak charitě. Na tváři si nechal narůst maskovací šedivý vous, za který by se nemusel stydět ani samotný Vasil Mohorita.

No, řekněte sami, není to fakt poučné?

V roce 1962 jsem měl loutkové divadlo již komplexně prosmýčeno a byl jsem si plně vědom toho, že je nejméně čtyři dny v týdnu nevyužíváno. Konkrétní ideový závěr plynoucí z této skutečnosti jsem ale vyvodil až v momentě, kdy se tam konala jakási jednorázová akce kulturního domu a loutkáři zakryli dřevěnými deskami prostor jeviště, jinak stále otevřený pro vedení loutek z prostoru pod jevištěm.

Byla to nádherná scéna pro malé divadlo.

Hlediště s pevně přišroubovanými sedadly mírně stoupající tak, že bylo z každého místa dokonale vidět.

Zcela kompletní divadelní zákulisí.

Výbava na místě a čimburasa komplet se vším všady.

Udělal jsem hrubou chybu, že jsem nešel za Jirkou Lohrmanem, ale vyhledal jsem oba bratry společně.

Dočkal jsem se, snad za odměnu, nepěkně žlučovitého výstupu: „V době, kdy je tady na scéně volno, bychom tady

s mejma kámošema rádi hráli divadlo. Ale ne jako vy. Nechcem hrát to vaše divadlo... Loutkový...“ Chtěl jsem jít rovnou k pudlu jádra.

„Ty ses zbláznil!“ nenechal mě vůbec domluvit mladší z bratrů. „Ty seš tady jen topič, koukej pořádně topit, nebo tě jednoduše vyhodíme! To je NAŠE scéna! To je NAŠE divadlo!“ řval nepřičetně jak bizon v říji, oči za brýlemi se mu hněvem stáhly do uzoulinké šterbinky a na rtících se objevila pěna.

Starší Jirka okamžitě chytil bráchu Jendu za rameno a táhl ho pryč. Stále se při tom jakoby plaše usmíval a pomrkával ke mně: „Určitě se domluvíme... Ohlaš svůj záměr hlavně na kulturáku... My potřebujeme všechny soboty a úterky, jinak je nám to celkem jedno... Bráchovi já to vysvětlím...“

Jirka Lohrman dobře věděl, že kulturní dům jako zřizovatel další využití divadla jen uvítá.

Amatérské soubory měla na starosti paní Kubelková, tehdy oscilující přibližně kolem padesátky. Svěřil jsem se jí, že bychom chtěli v budoucnu založit mládežnické divadlo. Doslova zaklokotala nelíčeně upřímnou radostí. Přišel jsem totiž se svou aktivitou přesně v momentě, kdy měla „podporu mládeže“ také shora nařízenou.

Chtěla vědět, jak se naše divadlo jmenuje, kolik nás je, jaké máme scénáře, kdy začneme zkoušet, zda už jsme schopni veřejných vystoupení a řadu dalších konkrétních údajů. Na její dotazy jsem ale nebyl vůbec připraven.

Mlžil jsem tedy.

V následujících dnech jsem se snažil vymyslet název. Líbil se mi pochopitelně Semafor, do přemýšlení se mi stále motal Vladimírův Soubor Reflektor z nedalekého Domu pionýrů v Kolátorce.

Klaxon!

„Jmenujeme se Divadlo Klaxon,“ oznámil jsem s obrovskou pýchou a zadostiučiněním v hlase paní Kubelkové jen o pár dní později.

„Nepíšeme se ale s ká a s es, jak by to odpovídalo pravidlům pravopisu spisovného jazyka českého! MY se píšeme překvapivě s iks! To je takový malý, myslím že i věru vydařený zertíček,“ pokračoval jsem radostně a nadšeně ve svém výkladu. „Nejsme ale žádnéj SOUBOR, jako je například tadydlenc vedle Soubor Reflektor z Pionýráku, my jsme divadlo, my jsme DIVADLO KLAXON!“

Paní Kubelkové to nijak veselé nepřipadalo. Rozhodně nesdílela moje jásavé nadšení.

„Je nás tak asi kolem dvaceti, chceme dělat divadlo malých forem. To znamená hudbu, zpěvy, nějaký ty tanečky kolem, veselé scénky k popukání...“

Paní Kubelková ale nepopukávala. Vše, co jsem jí říkal, si pečlivě zapisovala.

Přivedl jsem do divadla u Vincka svoje spolužáky Bóžu Kučeru, Jirku Plcha a Káju Kejmara. Provedl jsem je celým zákulisím, vše jsem jim předvedl a ukázal. Vysvětlil jsem, že se jmenujeme Divadlo Klaxon (bacha, píšeme se s x) a že budeme pokračovat v tvorbě scének a tolik veselých výstupů, které jsme před tím provozovali pod ochrannými křídly školního klubu ZDŠ Pod Marjánkou. To, co se nám zdánlivě úspěšně dařilo s nenápadnou pomocí paní Ireny Paukertové, šéfky školního klubu, se nám však samostatně již nikdy nepodařilo zopakovat.

Několikrát jsme se v divadélku sešli a s oblibou jsme se převlékali do různých kostýmů, kterých tam byly plné skříňe. Zvesela jsme v nich lítali po celém divadle.

Požádal jsem svého nového kámoše Honzu Sitenského, twistovou jedničku z kaple, aby se přišel do Divadla Klaxon podívat. Věděl jsem, že se učí elektromechanikem. Honza byl jako elektrikář vynikající. Okamžitě věděl, co k čemu patří a jak se to obsluhuje, a postupně provedl řadu drobných vylepšení, což kvitovali i oba loutkáři Lohrmanové. Podstatně horší to bylo s mými spolužáky. Hned napodruhé si s sebou Kája Kejmar přivedl jakousi kámošku a chtěl s ní být v odlehle místnosti sám. Nebyl to ideově úplně

špatný záměr, ale věděl jsem, že Divadlo Klaxon tím vznikne jen velice ztěžka.

Přestal jsem se proto orientovat na přátele, se kterými jsme společně vystupovali ve školním klubu ZDŠ Pod Marjánkou.

Pozval jsem do divadla Jirku Hrušu ze Střešovic. Jirka byl o tři roky starší než já a hrál na klavír. Dokázal hned první den zručně rozebrat až na rám pianino stojící zřejmě celá léta bez užitku za divadelní scénou. Potom tu muzeální vykopávku kombinačkami naladil. Jirka Hruša byl pianista stylově upoutaný především na Ježka a podobné jazzové bardy.

Jirka přivedl Ondřeje Denksteina, svého tehdejšího spolužáka ze SVVŠ Parlěřova, který se napoprvé dostavil i s bicí soupravou. Zárodek malinkaté kapely byl na světě, hráli spolu poměrně dobře. Ondra s Jirkou rozšířili zvěst o nově vznikajícím Divadle Klaxon ve své třídě a do divadla postupně začali chodit i jejich spolužáci a kamarádi Jirka Vychodil, Jarmila Gráfová, Vlasta Pellantová a řada dalších. Zajisté bylo jen dílem náhody, že jejich třídní profesorkou byla paní Josefa Kudrnáčová, právě ta paní Josefa Kudrnáčová, která byla také mojí lektorkou angličtiny v kurzu kulturního domu Prahy 6.

Pionýrský skupinář ZDŠ Pod Marjánkou Vladimír byl hlavním vedoucím na našem táboře v Olešce. Vedoucí oddílů nám dělali výhradně starší spolužáci.

Po skvělém obědě připraveném šéfovou kuchyně paní Haškovcovou jsme si slastně vyvalovali šunky ve stanech.

Naši tak krásnou polední siestu rozrušila modře dýmající Jawa 125, túrovaná hlavním vedoucím tábora. Vladimír měl již na hlavě kopolůzní čevenou helmici tvaru přesné poloviny vejce, která snad zapříčinila dosud nikdy před tím nevidaný optický zjev, totiž že Vladimířův nos vyrazil prudce minimálně půl metru před ksíftk.

Do obrátek vytúrovaná bicykleta si drsně poskočila o deset metrů na sám travnatý střed tábora, byla však svým

hlavním krotitelem pisklavě a s problémy ušlajfována. Vladimír v ruce třímал druhou přílbu – neméně vejčitou, leč modrou.

„Sylvo! Sylvo!“ mával levou rukou s modrou pohlavní puklicí k blízkému sousednímu stanu na tu nejkrásnější ze všech našich vedoucích.

„Sylvo! Jedu se podívat na výstavku do Brodu. Musíš jet se mnou!“

„Pročpak bych musela, Vladimíre?“

„Mám napumpováno pro dva!“

„Jé, Vladimíre, co to znamená, že máš napumpováno PRO DVA?“

„Jak bych ti to vysvětlil, nó..., Sylvo. Motocyklové pneumatiky je nutné hustit na jiné provozní tlaky, pokud jede jezdec sám. Jinak ty duše hustíme pro jednu osobu a jinak pro dva. Pojeď, Sylvo!“

„Nemohu, Vladimíre!“

„Jak to?“

„Močím prádlo, Vladimíre! Budu ho ještě dnes prát, Vladimíre!“

Zhrzený Romeo mrštil vztekle modrou helmici do trávy a zmizel našim dojatým zrakům v obrovských oblacích šedomodře lojnatého dýmu. Ačkoliv měl provozních tlaků jistě pro dva, zmizel ze scény poměrně rychle, burácivě a sám.

Kromě Vladimíra celý pionýrský tábor věděl, že krásná dívenka Sylva je dávno bohatě saturována a celkově vysoce kvalitně obhospodařována známým břevnovským kaňourem Karlem Veselým, našim oddílovým vedoucím.

1963

„Dej si se mnou cígo,“ natahoval ke mně ruku se žlutou krabičkou svých maric pan Miroslav Mařík.

„Nekouřím.“

„To je divný, to je fakt divný...“

„Tak TADY se přede mnou ukrýváš, Jirko!“ vrazila do výtvarnického ateliéru Mirka Maříka překvapivě paní Kubelková, ne nepodobna příchodu syré podzemní plískalice.

„Néé..., vůbec né..., neukrejujám se..., já se tady vůbec neukrejujám...,“ protestoval jsem chabě a nepřesvědčivě. Paní Kubelková měla ale pravdu. Schovával jsem se před ní, jak se jen dalo. Od okamžiku, kdy jsem jí tak pyšně a sebejistě oznámil existenci našeho Divadla Klaxon na scéně u Vincku, byla paní Kubelková neuvěřitelně aktivní. Pokaždé mě bezpečně vyhmátla, kdykoliv jsem se v kulturnímu objevil. Časem mi začala sama nosit scénáře různých divadelních her a skečů, o několik měsíců později dokonce podala inzerát v novinách, na který se okamžitě přihlásilo několik set (!) mladých lidí toužících dělat divadlo malých forem společně s námi.

Byl to opravdu hodně třeskutej trapas.

„No a v čem je problém?“ chechtal se srdečně Mirek

Mařík, když za doruda rozpálenou pracovníci organizačního odboru KD konečně praskly dveře.

„Áááale...,“ mávl jsem bezmocně rukou.

„No počkej, Jirko. Žádný ale. Tý bábě Kubelková se nediv. Zapsala si Klaxon do svých pracovních hlášení někdy tak před půl rokem jako nový mládežnický divadlo. Zpěvy, tance, hudba, břitký výstupy...“

„No... To jsem jí všechno přece nakukal a nakecal já sám, byl jsem tenkrát děsně pyšnej na ten název, co jsem si tak horko těžko vymyslel... Byl jsem opravdu hrdej na divadlo, který máme...“

„Dobrá, dobrá. Jenže vona teď jen a jen TVOJÍ VINOU dostává každou poradu od řídí Pospíšila tvrdý kapky. Fakt! Že prej má mládežnický amatérský soubory jen na papíře, a prokazatelnou činnost veškerou žádnou! Řídí se jí na poradách kulturníku vždycky ptá, co je novýho s Klaxonem. Co pro to Kubelková osobně udělala. Nutí ji, aby vám POMÁHALA! Aby vaši činnost takzvaně umělecky rozvíjela! Hele, Jirko, kápní božskou, co vy tam u Vincka vlastně děláte?“

„Áááale...,“

„Hele teď už žádný ále. Vyklop to. Vysyp to. Teď hned!“

„Nó. Scházíme se tak dvakrát v týdnu. Je nás opravdu nějak kolem třiceti. Nejméně dvacet lidí z toho chodí na zkoušky úplně pravidelně...“

„Co nacvičujete?“

„Nó, my vlastně momentálně ani nijak nic... moc nenacvičujeme, my tam hlavně diskutujeme, co by se jako mělo dělat. Většinou jen kritizujeme Vladimírův Soubor Reflektor z pionýrského domu. Žvaníme o tom, jak by se to vlastně mělo dělat po našem! Jak to dělat líp. K tomu většinou hraje Jirka Hruša s Ondrou Denksteinem na piáno, my ostatní zpíváme...“ Lehce jsem to celé začal přibarvovat na růžovo. Skutečnost byla mnohem horší. Nedočkal jsem to říci úplně všechno po pravdě ani tak příjemnému člověku, jako byl Mirek Mařík. Všem členům Klaxonu bylo minimálně sedmnáct nebo více let.

Mně bylo tehdy sotva patnáct.

Měl jsem ale jako JEDINÝ klíče od divadla.

Měl jsem spojení na zřizovatele.

Odmítal jsem pochopitelně klíče komukoliv předat a rovněž jsem si jaksi nechával úplně pro sebe, že na všech zkouškách Klaxonu se spíše hodně popjím, než jakkolivěk kloudně cosi nacvičuje.

Řada scénářů od paní Kubelkové by se mi líbila, navrhoval jsem je také začít zkoušet, ale ať jsem sám přišel s čímkoliv, byl jsem podroben sice velice přátelské, leč i těžce ironické kritice. Navíc můj opravdu první ostrý střet s alkoholem nedopadl právě dobře, ve čtrnácti letech jsem po požití několika lahví Bikaveru upadl do bezvědomí a Jirka Vychodil s Jirkou Hrušou mně osobně ODNESLI od Vincka až do bytu, kde mě vysvlékli a uložili do postele, aniž by si kdokoliv z naší rodiny povšiml tohoto varietního transferu totálně bezvládného břemene. Jak se klukům tento magický trik podařil, nevím. Nic si z toho nepamatuji. Na svůj prozatím jediný stav mezi námi pařiči, pařáky a pařouny nazývaný vědecky OKNO zapomenout ovšem nemohu ani čtyřicet let po heroickém činu. Taktéž následující třesnutě osvěžující a líbezná jitra stálo za to.

Po některých „zkouškách“ Divadla Klaxon se mi občas nepodařilo včas odklidit a zlikvidovat nedopité lahve, ale nikdo z kolegů loutkářů – natož snad přímo bratři Lohrmanové, kteří to pochopitelně neviděli rádi – se nesnížil k tomu, aby si na nás stěžoval v Kulturním domě Prahy 6 nebo to na nás komukoliv donášel.

Tyto pikantní detailičky jsem si nechal pochopitelně pro sebe, ale jinak jsem situaci v Klaxonu s psychickou úlevou, nikoliv nepodobnou mocnému odfouknutí si slavného krále Lávy, popsal v ateliéru panu Maříkovi poměrně podrobně a věrně.

„No a co je v tom teda za problém? Máš s sebou ty scénáře?“

Sáhl jsem do tašky a vyndal několik žertovných scének, které pocházely většinou z pera tehdy již známého mladě-

ho taškáře Jiřího Melíška. Byla tam řada opravdových poetických perel přímo k popukání jako kupříkladu:

Humor je života sůl – kdo ho nemá, ten je vůl.

A tak podobně a tak (juchajda! jen zvesela!) dále. Předal jsem panu Maříkovi ze své aktovky ještě cyklostylovanou knížečku básní od Jiřího Suchého.

Potom jsme se domluvili, že pan Mařík přijde na příští zkoušku Klaxonu. Udělal to.

V průběhu několika dnů s námi nacvičil krátké pásmo na texty Jiřího Suchého a nejen to: měl to celé dokonale předem vymakané a dotažené. Ve svém ateliéru si již připravil veliký, jasně žlutý panel, asi čtyři metry dlouhý a dva metry vysoký. V pravém horním rohu byl krásný barevný nápis Klaxon, se zcela nepostradatelným iks. Na začátku výstupu jsme tu krásu smýkali až na střed scény, všichni tak ukryti před číhajícím okem napjatě netrpělivého diváka. Na výstupy jsme vycházeli před panel a zase se tam vraceli zpět. Během několika zkoušek jsme to dokonale zvládli.

„No a teď, Jirko, zajdi za Kubelkovou ohlásit, že máte připraveno pásmo a můžete s ním veřejně vystupovat,“ doporučil Mirek Mařík po skončení nácviku a závěrečné generálce.

Když jsem nazítří koktal na organizačním odboru kulturního domu, paní Kubelková nechtěla věřit svým uším a domnívala se, že je obětí mého dalšího nevkusného žertíku.

Na závěr však samým štěstím málem omdlela.

Sděbila mi okamžitě dva termíny nejbližších veřejných vystoupení. První z nich se později odehrálo v sále hospody Na Břetislavce – těsně za viaduktem na začátku Šáreckého údolí, druhé a současně též historicky poslední skvělé show Divadla Klaxon proběhlo v kapli čili společenském sále KD.

Pro pásmo použil pan Mařík pouze Suchého texty. Rozpustile taškářský veršotepec Jiří Melíšek ho zjevně neoslovil tak silnou měrou, jakou později celé desítky let okouz-

loval dramaturgy a režiséry Československé televize. Obě dvě představení Klaxonu měla poměrně úspěch. Do celé party to vneslo ohromnou energii. Všichni chtěli, aby s námi pan Mařík pokračoval.

Ten ale nechtěl.

Nevím dodnes, zda to jediné pásmo, se kterým Klaxon za celou dobu své málem dvouleté existence vystoupil, udělal Mírek Mařík pro paní Kubelkovou, aby ji tak vytáhl z mnou ukuchtěné kaše, či zda mi chtěl pouze ukázat, jak je to vlastně všechno jednoduché, když se to opravdu umí.

Rozhodující část členů Klaxonu chodila do jedné třídy na SVVŠ Parlěřova, kde jim jen NÁHODOU dělala třídní profesorku Josefa Kudrnáčová. Ti všichni na jaře 1963 odmaturovali, Jirka Vychodil a někteří další potom odešli na vojnu, zbytek ansámblu se rozkutálel snad po celém světě.

Oprávněná a přátelsky ostře cílená kritika dopadající beze zbytku na moji nebohou hlavu prakticky od celé tehdejší party v průměru nejméně o tři roky starších lidí z Divadla Klaxon mnou kupodivu nijak zvlášť neotrásla.

Spíše úplně naopak: „Máte pravdu, no jasně, že MÁTE PRAVDU,“ bránil jsem se jejich výpadům, „jsem mnohem mladší než vy, jsem možná ta žába, co si to jen dřepí na prameni, ale uvědomte si, že nebejt mě, tak máte veliký kulový! Nebejt mě, nikdy byste se ani vůbec dohromady nesešli! Neměli byste žádný Divadlo Klaxon! I ten blbej název jsem přece vymyslel já!“

Nerozešli jsme se v létě 1963 právě moc přátelsky.

Opět jsem byl vlastní vinou za šaška, ve špatný čas na naprosto nevhodném místě. Někteří členové tehdejšího Divadla Klaxon – tedy nejméně tři z nich: Vlasta Pellantová, Jarmila Gráfová a Jiří Hruška – se později stali herci profesionálních divadel. Nevyužitý energetický potenciál té bezvadné party mě svým způsobem strašlivě mrzí dodnes, ačkoliv psi nechť si štěkají, karavana beztak kvačí kolem a je přitom zcela „cool“.

Pokud chceme sestavit půvabnou mozaiku z hromady barevných střípků, musíme dbáti ponejprv toho, abychom

měli všechna potřebná sklíčka: a to ještě v přesně žádoucích odstínech. Až poté mozaiku ruče počneme klohnit, slepovat, pájet a glazurovat. Klaxon měl pouze dva DOKONALÉ střípky: budovu divadla a nadějnou partu primovních lidí. Hudební divadlo s tancem, zpěvem a taškářskými skeči vyžaduje alespoň stovku odlišných a současně velmi jakostních sklíček, aby mělo vůbec jakous takous naději na reálnou existenci celého krasovidu – to jest estetického zjevu kompletní mozaiky.

To kupodivu beze zbytku dokázal naplnit námi tolik zesměšňovaný a heroicky zpoza pece kritizovaný Soubor Reflektor.

V létě jsme nakonec zůstali v divadle u rybníka Vincka s břevnovským démonem twistu Honzou Sitenským sami. Začínal jsem se s jeho značnou pomocí velice pomaloučku orientovat v četných tajích elektrického proudu, velice často jsme o tom s Honzou sáhodlouze diskutovali. Toužil jsem tehdy převelice silně po elektrofonické kytáře, kterou však nešlo nikde zakoupit. Měl jsem na ni políčeno v několika (všech třech) prodejnách po Praze, ale řadu nekonečně se vlekcoucích týdnů bez sebemenší naděje na úspěch.

V září 1963 jsem nastoupil do 1. A třídy SVVŠ Parlěřova. Představila se nám zde naše třídní profesorka, kterou se JISTĚ JEN NÁHODOU – jak již sami velice správně tušíte – stala paní Josefa Kudrnáčová. Bez jakékoliv nadsázky říkám, že to je pohádkově kladná víla našich studií. Od samotného počátku jsme jí říkali mezi sebou Józka či Jožka. Až řadu let po absolvování školy, neboť se jako třída stále pravidelně scházíme, kdosi přišel s označením Jožinka.

(Jak sami černé na bílém vidíte, mojí tak drazí a milí hltoni kvalitní četby, s postupem let nepřichází vždy a jen a výhradně bezbřehý cynismus, ale v extrémně zřídka-kavých případech též rozličné „mazlivosti“.)

Pokud pomineme exotickou sbírku „pedagogů“ SVVŠ Parlěřova, se kterými žel naše tak krásná a dobrá Jožinka musela sdílet nejen prostor sborovny, ale též jediný vaříč

na kafe, byl pravým kontrapunktem Jožinky ředitel té skvělé boudy: doktor Jan Kotál.

V době, kdy do školy nastoupil náš ročník, Drkotal již k naší nemírné lítosti předměty osobně nevyučoval. On pouze ten svůj vzdělávací ústav „řídil“. Vídávali jsme ho tedy výhradně číhajícího na chodbách a pak jen při řešení našich kázeňských přestupků uvnitř jeho ředitelské sluje. Tím nás vlastně ochudil o řadu svých věkem nabytých perel a osobnostních ponaučení, jimiž nás mohl celoživotně silně obohatit.

Drkotal měl perfidní zálibu ve zveřejňování nejrozličnějších informací pomocí školního rozhlasu, jež zřejmě kdysi instaloval sám operateur Křížík.

V ampliíonech ve třídách vždy nečekaně zahvízdala čarodějka zpětná vazba. Momentálně přítomný pedagog vždy nesmyslně zvedl zrak vzhůru a dokonce lehce poodstoupil, aby na ten zvuk lépe uviděl. Rovněž celá třída pro zlepšení poslechu očima vyhledala mohutnou dřevěnou desku tvaru pompézního čtverce 80 x 80 centimetrů, zavěšenou nad tabulí úhlopříčně mezi stropem a stěnou. Ve středu umělecky dýhované desky nacházel se kruhový otvor reproduktůrečičku o průměru tak sotva osm centimetrů. Otvor tento byl decentně a vkusně dekorován stoletým brokátem.

Relace započala podivuhodně magickými zvuky, které však nevydávala tehdy populární zpěvačka indického pralesa jménem Imma Sumac: vrčení, praskání a nekonečné šoupání stojánkem od mikrofonu. Drkotal tyto naturální zvuky vždy ve finiši uťal dvěma skvěle mocnými fouky, které nás většinou zastihly již při výměně mnohoznačných pohledů, jakouže to kravinu asi zase vyslechneme.

„Pozóóóó... Hlááášení...“, představil se nám špičkový sólista našeho ústavu Drkotal svým překřáplým témbrem, za který by se nyní nestyděl ani boží Dan Bárta.

„Hovoří soudruh ředitel!“ upozornil nás ve třídě právě exhibující pedagog a ukázal nám didakticky efektivně na obří desku ze dřeva, které se současně i zlehýnka ukláněl.

„Studenti, kteří se stravují ve školní knihovně, nechtě dají pozor na čerstvě natřenou zeď... Hmm... mlask... pfff... puf... mňam... mňam... Opakuji: Studenti, kteří se stravují ve školní knihovně, nechtě dají pozor na čerstvě natřenou zeď. Konec hlášení!“

Přesně v tomto momentu se ozvalo silné a ostré loupnutí, až jsme v lavicích leknutím nadskočili. To pohlavně uspokojený direktor po právě zažitém vyvrcholení nonšalantně brnkl do páčky Křížíkovy aparatury a způsobil tak její total shut down.

Ihned poté si Drkotal nalil pumprdlíka z flašky. Pokud však jeho právě popsaná ejakulace probíhala až po desáté hodině dopolední a jeho láhev byla tudíž již prázdná, zamířil okamžitě přes ulici do blízkého hotelu Savoy, kde do sebe zručně kopl velkého tajtrdlíčka opíraje se při tom elegantně o zapatlaný chromovaný pult výčepu.

Hned první den ve škole nás Jožinka po vyřízení běžných třídnických záležitostí požádala o volbu třídní samosprávy. Tím se v roce 1963 úplně běžně chápala a rozuměla volba výboru základní organizace Československého svazu mládeže (ZO ČSM). Se spolužáky jsme se ještě neznali, takže jsme po sobě pokukovali jak čerstvě vyorané myšky hrabalky.

Jožinka v nastavším trapném okamžiku řekla, že nás při volbě ZO ČSM nebude vůbec nijak rušit či ovlivňovat, abychom si svůj vlastní výbor ZO ČSM mohli zvolit zcela svobodně. Že se k nám do třídy vrátí za chvíli. Cestou ke dveřím se mi podívala do očí a pravila:

„Jirko, prosím tě, buď tak hodnej, vezmi si to na starost, můžeš to PRO MNĚ udělat?“

Překvapeně jsem přikývl.

Jožinka mě znala dobře nejen z kurzu angličtiny v KD, ale i jako souseda – naše domy v Břevnově jsou jen malý kousek od sebe.

Po jejím odchodu ze třídy jsem vstal a pronesl ke svým spolužákům vysoce improvizovaný sebepropagační projev. Co vše bychom MOHLI dělat, kdybychom třeba jako chtě-

li. Jaký by to bylo bezvadný, KDYBY... Jaká by to byla děsná sranda, pokud by se nám podařilo třeba... Nemluvil jsem ještě ani celou minutu, když se ze třídy ozval hlas:

„Budeš dělat předsedu?“

Věděl jsem, že nemám možnost volby.

Přikývl jsem.

„Tak to nezdržuj a dej hlasovat!“

Třída byla pro. Všichni ve třídě si naprosto viditelně oddechli, že po nich osobně se vůbec nic nechce a že se v jejich řadách venkoncem našel (No zaplaťpánbůh!) takovej děsnej ťulpas, kterej je ochotnej si to klidně vzít na sebe.

Volba členů výboru ZO ČSM proběhla už rychle: místopředseda, pokladník, kulturní referent, sportovní referent a kýho vejra jen dál.

Přiliš jsme se tenkrát opravdu neznali, vždy jsem si někoho jaksi „typově“ vybral a před celou třídou jsem ho ukecával, až rezignovaně kývl, že teda jako: „No jó, nó...“ Třída si ho potom bez potíží zvolila.

Když se Jožinka vrátila zpět, předal jsem jí papírek s funkcemi a jmény.

O několik dní později jsem dostal rozmazanou cyklostylovanou pozvánku na školení svazáckého aktivu Obvodního výboru ČSM Praha 6 (OV ČSM Praha 6), pořádanou nevím proč až v Rakovníku. Z pozvánky jsem se dozvěděl, že předmětné školení je v sobotu a v neděli. Přišlo mi líto, že se vůbec neuleju z náročné školní výuky.

Školení ČSM bylo vypsáno pouze pro funkcionáře SVVŠ Parlěřova a SVVŠ Velvarká. Představili se nám zde takřka všichni papaláši tehdejšího ČSM na Praze 6. Byli si podobní jako figurky z Člověče, nezlob se.

Jediný, kdo zjevem, ale i jednáním vybočoval z jejich řady, byl Jirka Trefný. Vypadal jako obrovský plyšový méďa, nemotorný, stále lehce opoceny a vždy usměvavý. Lišil se od ostatních tak, že mi tím byl neobyčejně sympatický. Na pokoji jsem v Rakovnici spal se Zdeňkem

Tesákem z Velvárný. Společně jsme se propili všichni nocí a v průběhu neděle se rozjeli do svých domovů.

Na Zdeňka Tesáka jsem potom překvapivě narazil přesně po 30 letech (!), v roce 1993, kdy se dostavil na moje tehdejší pracoviště v Investiční bance. Byl šokujícím způsobem maskován. Byl PLUKOVNÍKEM 3. správy Kriminální policie ČR. Do banky se dostavil na kolaudaci trezorů a zabezpečovacího zařízení.

Těsně před koncem roku 1963 telefonovala jakási hodná paní z prodejny hudebních nástrojů na Jungmannově náměstí.

Málem jsem již propadal beznaději. Popadl jsem naškudlené penízky za topení a okamžitě jsem tam vyrazil. V prodejně nebyli žádní zákazníci, leč ani žádné vystavené kytary. Poflakujičich se prodavačů tam bylo ovšem hnedle deset.

Moje víla dobrodějka, která mi telefonovala, mě zavedla do skladu. Zde byla JEDNA kytara. Líbilo se mi, že je v krásném šedém koženkovém pouzdře s kapsami, okamžitě jsem však postřehl, že v tom pěkném futrálu je lubová kytara.

„Já chtěl placku...“

„Máme jen tuto kytaru. Jen tuto jedinou.“

„Já chtěl značku Futurama... Placku... Červenou.“

„Futuramy jsme opravdu neměli už nejméně půl roku. Žádnou jinou než pouze tuto jednu elektrickou kytaru nyní nemáme. Nevíme ani, kdy dostaneme další zboží.“

Rozepnul jsem futrál – a uvnitř spatřil nádhernou elektrofonickou kytaru značky Jolana, s lubem vysokým jen necelé tři centimetry a se vším, co má správnácká kytara mít.

Jenže – ta hrůza – měla barvu zralého pomeranče.

Byla svítivě oranžová...

Mejla Hlavsa / Jan Pelc, Bez ohňů je underground, strana 17 (Maťa, BFS 2001):

Mejla: V Břevnově existovala kapela, která se jmenovala The Undertakers, a ti byli jednoznačně nejlepší. Hráli výhradně Rolling Stones, vystupovali celý v černém, dokonce i bedny si natřeli na černo a my je s Jiřím (Števicem) žrali. Jednou jsem šel od Jirky a potkal jsem Jirku Odvárku, kterej byl jejich šéf. Já jsem ho strašně uctivě pozdravil a on...

Čauvajs, Mejlo,

tak to mě faktys těší, že o nás takto skvěle publikuješ, že právě The Undertakers byli v Břevnově jednoznačně nejlepší. Prozrazuje to, že jsi měl vždy vysoce vytříbený a brilantně excelentní vkus. Ostatně byl bych věru špatnej Undertaker, kdybych si sám myslel něco jinýho. To vše při mojí všeobecně známé absolutní SKROMNOSTI, která je mojí pravou okrasou a ctí mne tak osobitě charakteristicky již více než padesát let.

V knize rozhovorů s Janem Pelcem Bez ohňů je underground to celé, Mejlo, popisuješ tak, jako by The Undertakers byli nějakými fousatými nestory a současně zakladateli břevnovského bigbeatového dění, což ovšem není pravda.

V mých vzpomínkách je v oboru „břevnovského big beatu“ otcem zakladatelem, nestorem, doyenem a historickým pilířem monumentálních rozměrů jedině a výlučně PAVEL KLOUZA.

Je jistě jen POUHOU NÁHODOU, že i Pavel Klouza chodil na SVVŠ Parlérova právě do té třídy jako celé hlavní jádro klaxoňáků: Jirka Hruša, Ondřej Denkstein, Jarmila Gráfová a Jirka Vychodil.

Naše Jožinka byla tedy rovněž třídní profesorkou Pavla Klouzy. Jejich třída maturovala na jaře 1963.

Pavla Klouzu nešlo v Břevnově raných let šedesátých prostě přehlédnout. Nosil vždy těsně vypasované štruskové kalhoty šité do zvonu a na nohách bílé módní botičky „pílky“. Bydlel ve staříckém činžáku přímo nad Drinopolem směrem po úzkých, nekonečně dlouhatánských schodech vedoucích k oblíbené hospodě Na Bídě. Měl mladšího brácha Vencu, který byl jedním z historicky úplně prvních břevnovských „mařoňů“ – mániček s vlasy dlouhými až na ramena, a také skalním fandou všech významných bigbeatových sešlostí v Praze let šedesátých.

Od samého začátku byl Pavel Klouza členem hudební skupiny doprovázející na vystoupeních Vladimírův Soubor Reflektor. Hudba Reflektoru ale nebyla ani náznakem rocková nebo snad jakkoliv bigbeatová. Stylově to byl hodně sterilizovaný a době poplatný pop, popík, popas či popáček.

Pavel Klouza byl jednoznačně nejlepším sólovým kytaristou v Břevnově. Hrál v nejrůznějších břevnovských rockových a beatových kapelách nejméně v letech 1960 až 1972, tedy už dlouho před vznikem The Undertakers v roce 1964 a najisto ještě celou řádku let po našem rozpadu v roce 1968.

Konkurenční vztahy mezi beatovými kapelami operujícími současně na tom našem jediném a poměrně malinkatém břevnovském smetišti vedly vždy k obousměrným pomluvám.

Pavel Klouza, se svým nepřehlédnutelně širokánským úsměvem na tváři tehdy říkával:

„Cože???

Vodvárka???

Jernek???

Undertakers???

Ty přece uměj kulový, ty uměj přímo velikánský kulový, ty uměj úplně hovno!“

1964

Přivezl jsem si ten oranžovej hnus domů.

Vybalil jsem novotou vonící kytaru z futrálu, poprvé jsem ji naladil a podle velice podrobných doporučení pocházejících ještě od famózního mága a čaroděje twistové éry Honzy Sitenského jsem začal pájel konektory, abych mohl svůj nový instrument zapojit do gramofonního vstupu našeho velikého rádia značky Philips, opatřeného monumentálním ovládacím kloubem uprostřed. Vyzkoušel jsem všechny přepínače a potenciometry na kytáře.

Nástroj byl dokonalý.

Perfektně ladil. Všechno fungovalo. Na to, že jsem si tu kytaru na prodejně vůbec nevyndal celou z obalu, jsem měl neuvěřitelné štěstí.

Okolní svět pro mě přestal existovat. Hrál jsem na tu svou pomerančovku několik hodin každý den. Švihl jsem nenápadně staršímu bráchovi transpoziční tabulky akordů a postupně jsem začal pronikat do tajů harmonie. Ocenil jsem až dodatečně, že mám kytaru lubovou, protože jsem na ní mohl hrát úplně kdekoliv, bez zapojování kabelů a obtížného přemísťování kloubnatého aparátu.

Na SVVŠ Parlérova jsme obdrželi své první čtvrtletní vysvědčení. Vzápětí se konala schůzka Sdružení rodičů a přátel školy (SRPŠ), přezůvky s sebou.

SRPŠ bylo v padesátých a šedesátých letech velice silnou a aktivní organizací. Rodiče mezi sebou vybírali poměrně vysoké příspěvky a byli schopni v lecčem škole pomáhat. Rovněž dokázali vedení školy nesmírně rázně ovlivňovat. Nebyly nijak řídké případy, že SRPŠ dokonce prosadilo změny v samotném vedení školy či přímo odvolání toho kterého pedagoga. Žádný z profesorů školy si proto nemohl dovolit SRPŠ přehlížet nebo se vůči organizaci rodičů chovat formálně, jak je tomu nyní o čtyřicet let později.

Schůzka SRPŠ naší třídy zvolna spěla k závěru, když se o slovo přihlásil jeden z přítomných soudruhů rodičů:

„Slyšel jsem, že předsedou ZO ČSM naší třídy je student nevalné pověsti a jen prachsetmizerných školních výsledků. Na vysvědčení má předseda ZO ČSM údajně jen samé čtyřky a jeho vůbec nejlepší známkou je prý trojka z chování!“

Třída plná tatínků a maminek ztuhla leknutím.

Soudruh rodič byl znám svými převelice dlouhými prstíčky nejpodivuhodnějších osobních kontaktů. Soudruh rodič do naprostého ticha pokračoval: „Máme jednoznačné informace, že panují i pochybnosti o jeho třídním původu a též o jeho charakterových a morálních kvalitách!“

Jožinka se pokusila o co nejsmířlivější tón: „Třídní samosprávu si u nás na SVVŠ volí studenti sami. Nijak to neovlivňujeme. Voleb třídního výboru ZO ČSM jsem se proto ani sama osobně nezúčastnila...“

„Ano, rozumím...“, vetřel se Jožince do její repliky dlouhoprstý soudruh rodič, „rozumím. Ano. Jenže takový ZÁVADOVÝ JEDINEC zastupuje potom celou třídu našich dětí navenek! Může dokonce negativně ovlivňovat jejich další řádný a tolik žádoucí politický růst! Takový amorální a silně závadový jedinec může napáchat přímo nedozírné škody!“

Rodiče nesoudruzi se sice pokusili bránit Jožinku a tím jí pomoci z té vyhrězle již kaše nějak ven, ale v SRPŠ bylo dost a dost dalších silně pobouřených soudruhů.

Jožinka pod tlakem přislíbila SRPŠ účinnou nápravu.

O necelou hodinku později mi doma celou tu kuletřasnou epizodu barvitě líčila máma. Upřímně se tomu smála.

Od začátku se tomu trapáku vysmívala a s převelikým gestem ty projevy ironicky předváděla. Okamžitě jsem pochopil, že soudruzi rodiče na SRPŠ postupovali nepochybně dialekticky zpříma, marxisticky otevřeně a po leninsku zásadově: ANONYMNĚ.

Moje jméno nikdo z nich nevyslovil.

Považoval jsem to za obrovské štěstí.

„Jirko..., víš, tvůj školní prospěch...“, zahájila Jožinka náš rozhovor mezi čtyřma očima.

„Já vím, paní profesorko, máma mi už všechno doma květnatě přehrála, byla to obrovská klika, máma, pánbů zaplať, vůbec nevěděla, o kom se tam mluví!“

„Musíme s tím něco dělat, výhodné by bylo celé to jaksi zařídit v co největší tichosti.“

„Vzdám se té funkce sám.“

„Ale prosím v úplné tichosti. Bez rozruchu. Hlavně bez nějakých diskusí kolem.“

„Domluvím to předem s Janou Krejčovou, to je senza holka, ta to pochopí hned a na betla. Jana má prospěch celkem slušnej.“

„Hlavně to udělej v naprosté tichosti“, usmála se Jožinka a spiklenecky mi lehce stiskla biceps gestem, se kterým ženy běžně vysílají svoje rytíře do vojště kdesi až ve Svaté zemi.

Janě Krejčové jsem vysvětlil, která bije. Funkci předsedkyně ZO ČSM se uvolila přijmout až po velmi dlouhém naléhání.

Příští přestávku jsem spolužáky požádal, aby chvilinku zůstali sedět v lavicích. Oznámil jsem, že funkci předsedy ZO ČSM nestíhám. Navrhl jsem zvolit Janu Krejčovou a ihned jsem také nechal hlasovat.

Všichni byli pro.

Poděkoval jsem a třída se okamžitě vyřítla z učebny na chodbu. ZO ČSM naší třídy pak „pracovala“ celé tři roky pod předsednictvím Jany Krejčové do mrtě úplně stejně jako před tím pod mým.

Dělali jsme kozla starýho.

Hře na kytaru jsem záhy zcela propadl. Denně jsem poslouchal Radio Luxembourg – Your station of the stars. Tato rozhlasová stanice, vysílající z Mnichova v angličtině pro amíky rozmístěné po spolkovém Německu, odkojila hudbou celou naši generaci. O přísunu gramofonových desek, který odstartoval až daleko později, jsme si tenkrát mohli opravdu jen nechat zdát.

Z nasyslených peněz jsem si pořídil cívkový magnetofon Sonet Duo v úžasném dřevěném boxu. Dodneška si myslím, že to byl jeden z nelepších výrobků firmy Tesla a s vodníkem Čochtanem mohu též klidně prohlásit: „Eště ho mám schovanej!“

Magnetofon jsem vždy zapínal do polohy „Stand by“ pro nahrávání, a pokud Laxík hrál něco zajímavého, natáčel jsem to. Z vybraných pecek jsem si opisoval texty a hledal si k těm kouskům patřičné akordy.

Zkoušel jsem se domluvit s nejrůznějšími kamarády, hráli jsme však na kytary vždy jen ve dvou. To se mi moc nelíbilo.

Dál jsem navštěvoval koncerty rockové kapely Pavla Klouzy, který v té době neustále měnil složení svých bandů. Pavel měl podle mého názoru ohromnou smůlu v tom, že ve všech skupinách, ve kterých kdy hrál, byl obklopen pouze a výhradně „muzikanty,“ kteří mu nesahali ani k poklopci. Nevím, zda to byla pouze náhoda, nebo dokonce jeho záměr. Koncert Pavlovy kapely se skládal především z instrumentálek od Shadows či Sputnics, proložených jen řídce zpívanými Rock & Rolly nejstarší myslitelné ražby konce let padesátých.

Pavel to zpíval zcela přesně melodicky i dobře anglic-

ky. Jenže neměl hlas, který by posluchače opravdu upoutal.

Byl ovšem famózním sólovým kytaristou.

Už pohled na jeho ruce šokoval: Pavel Klouza měl ruce samotného Fredericka Chopina!

Ne však archivně zahnilé či starosvětské.

Měl je Chopinovsky veliké.

Klavírní virtuóz a hudební skladatel Chopin údajně prsty (od malíčku k palci) obsáhl dvě a půl oktávy na klavíratuře. Jeho klavírní skladby mohou tedy hrát pouze lidé se stejně anomální výbavičkou, všichni ostatní jednoduše ostrouhají.

Kromě toho měl Pavel Klouza ještě každý prstík ukončen bambuličkou jak vystřiženou z Ladovských obrázků všech těch našich národních vodníků zelených, co jich jen v Čechách pomnoženo jesti.

Pavlovy prsty se proháněly a rozličně šmejdily po hmatníku jeho kytary up and down jako grupa zčerstva vylekaných pavouků sklípkanů z odrůdy tencekřemičitoúdých.

Jeho kapela jen nervózně a křečovitě škobrtala a těžkopádně klopýtala kdesi za ním. Jak v hudebním výrazu, tak v dynamice, žel přecho často i rytmicky.

Pavel Klouza byl excelentní sólista.

Jeho doprovodná kapela však nikdy nevytvořila opravdu šlapající mašinu. Nikdy nepůsobili na posluchače jako kompaktní tým.

Pavel stejně jako všichni opravdu špičkoví sóloví kytaristé bigbeatových kapel v šedesátých letech byl přeběhlíkem od houslí. Roky úmorné dřiny s tolik nebezpečným smyčcem v ruce se exhouslistům při přechodu na kytaru bohatě zúročily. To byl i případ všech tří sólových kytaristů, kteří se vystřídali u The Undertakers (Jiří Zikán, Ivák Verosta, Mario Hládek) v letech 1964–1968. Tím nejzářivějším příkladem „houslového emigranta“ je Petr Janda z Olympiku.

Pavel Klouza po absolutoriu „Kotálny“ (SVVŠ Parlěrova) v roce 1963 dále studoval pedagogickou fakultu a začát-

kem let sedmdesátých, když už začínal sám vyučovat, se odstěhoval z Břevnova. Jistě do dneška netuší, jakou že měl osobní zásluhu na inicializaci vzniku své úhlavní břevnovské konkurence – The Undertakers.

Z jakéhosi plakátu jsem se dozvěděl, že Klouzova skupina bude hrát v sále tehdejšího Muzea počátků dělnického hnutí Kaštan na Bělohorské ulici.

Přišel jsem tam ve chvíli, kdy sál ještě nebyl zaplněn, a s pořádkým zájmem jsem sledoval Klouzu, jak si ladí tu svojí placku a stále k tomu souběžně radí Miloši Lisému, který právě rozličně šrouboval náustkem svého tenorsaxofonu. Pavel Klouza stále nebyl s Milošovým laděním spokojen a tento se již lehce operlil kapičkami potu.

Těsně před samotným začátkem tohoto historického „Pavel Klouza Show“ sebou řachnul na volnou židli po mém levoboku Michal Jernek. Znal jsem ho pouze od vidění z Břevnova a také ze SVVŠ Parlérova, kde maturoval na jaře 1964.

Nikdy předtím jsem s ním ale nepromluvil.

Kapela ryčně nasadila svoji startovní pecku The Jaggedy Sax (Ječící saxofon). Miloš Lisý se u svého tenorsaxofonu vláčně kroutil, nadýmal se, nafukoval a převelice se potil, brunátněl a klopytal těžce jak v melodii, tak i v rytmu. Jediný, kdo držel bravurně a lehounce podkladový rytmus koňského cvalu, byl Pavel Klouza. Ostatní rytmicky připomínali spíše stádo z říje vyplašených buvolů či zvukomalbu podzimní ukládky brambor sešupem až do sklepení.

„Ten Lisec do toho sága fouká tak mocně, jako by ho chtěl snad úplně narovnat! Chce asi mít novou sopránku!“ zařval mi Michal Jernek do ucha a v zápětí se vlastnímu fóru skřípavě rozesmál. Michalův hlas, ale hlavně ten jeho zvláštní druh smíchu mě polekal do té míry, že jsem zatoužil zarazit si do labyrintu levého ušního zvukovodu malíček a poctivě jím potřepat.

Stejným stylem komentoval Michal na koncertě Pavla Klouzy všechno. Měl úděsný hemzy. Každému svému fóru

se také sám skřípavě chechtal. Zvláštní bylo, že než jsem si stačil jen uvědomit zádrhel právě vznikající na pódiu, Michal měl už celý slovní komentář přebalený mašlí toho svého dábelského řehtance.

Pokud bych se měl pokusit zvuk toho řehotu výstižněji popsat, napadá mě jen jedno přirovnání: obchodní příručí stahující tágem roletu, která je už celé roky hrubě neudržovaná a venkoncem nikdy snad nepromazaná.

Roleta značně skřípající.

Příručí prostrčí háček tága očkem rolety a energicky – celou vahou těla – trhne směrem dolů. Roleta zaskřípe rychle, prudce a strašidelně: „Chrrrrrr.“ Než tento zvuk dozní, mine už příručí „zvrtný bod,“ tj. místo od kterého počínaje roletu už netáhne, leč naopak ji tágem pomaloučku TLAČÍ k zemi, kde ji posléze nohou přidupne.

Vraťme se tedy k uvažované poslechové výslednici – zvukomalbě smíchu Michala Jerneka:

- Extra rychlotažné „chrrrrr“
- Zvrtný bod
- Extra pomalutlačné „r-r-r-r“
- Triumfální zašlápnutí rolety v podobě ultrakratičského „chrch“.

Summa summarum nám vychází po provedené zpětné kapitulaci výsledný zvuk v podobě:

„Chrrrrrr-r-r-r-r-chrch“.

K tomu ke všemu, jako zákaznický bonus, a tudíž i totálně zdarma, připakujeme prosím ještě Michalův perlivý úsměv od jednoho ucha ke druhému oušku.

Michal Jernek s roletou pracoval šokézně, čile a vlastně neustále. Skutečně se řehtal pořád, ze všeho nejčastěji svým vlastním kuriózním vejšplechtům. To by pravděpodobně působilo u kohokoliv jiného přímo odporně. Michal měl ale drsně hluboký a těžce skřípavě přikřápnutý hlas, ten zvuk rolety k němu prostě patřil podobně bytostně a dokonale, jak jen může nejhebcí dětská prdelinka pasovat na nočník.

Ano. Jistě. V umělecké gymnastice. Termín moderní gymnastika se začal používat až později, v roce 1964 to byla ještě gymnastika umělecká. Že šlo o reprezentantky naší země, by poznal každý, neboť ty kočky měly snad na všem státní znaky tvaru pavězy s chrabrým lvem dvojocasníkem a všude nápisy ČSSR. Trénovala zde i tehdejší mistry světa v umělecké gymnastice Hana Sitnianská. Dveře jejich tělocvičny byly vždy dokořán otevřeny, takže jsme tam pokaždé cestou na zkoušku chvíli postáli, potěšili oko a na adresu tvrdě trénující reprezentace vyslovili řadu pepných poznámek. Gymnastky předstíraly, že nás neslyší... Cestou do klubu jsme se ve třetím patře zastavovali VŽDY, proto jsem ani dnes neudělal z tohoto pravidla výjimku.

Klub AZKG ve čtvrtém patře sokolovny byl soustavou třech průchozích sálů. V první místnosti byl tlustý koberec, kulaté stolečky a u nich čalouněná křesla – ušáky. Z této průchozí místnosti se vstupovalo do druhé komnaty, kde byla malá kuchyňka, záchody a šatna. Až na samotném konci byly dveře do malého baletního sálu s dřevěnými tyčemi, nezbytnými zrcadly a palubkovou podlahou. Tam jsme zkoušeli.

Když jsem poprvé v životě ocenil tréninkovou morálku reprezentantek naší vlasti v umělecké gymnastice a posléze dorazil až nahoru do baletního sálu klubu AZKG, byl jsem opravdu zklamán.

Měl jsem naivní představu kompletní bigbeatové kapely, leč kromě mě a Mikyho tam byli už jen dva další kluci, Luděk a Víťa. Byli tak o dva roky starší než já: mně bylo v roce 1964 šestnáct, Mikymu, Ludkovi a Vítkovi kolem osmnácti.

Luděk právě zapojoval jakousi vysloužilou rozhlasovou ústřednu, ze které sundal ochranný kryt, a odvážně se prodlobával šroubovákem do jedné z patic elektronky, která ne a ne a ne – prostě nesvítala.

Luděk Brož si nepochybně zaslouží naší zvláštní pozor-

nosti, neboť byl JEDINÝM členem vznikající kapely, který U TOHO BYL – s výjimkou samotného vyprávěče – od raných prvopočátků až do kormutlivého konce v roce 1968.

V roce 1964 byl Luděk Brož studentem vysoké školy. Skvělý pianista, který navíc dokázal zvládat rozličné taje elektrotechniky a za žádných okolností si nepletl impedanci s impertinencí. Pianista Luděk si na rozdíl od nás nenosil svůj nástroj s sebou, leč vždy třímal svou zázračnou tašku plnou všelijakých měřáků, drátků, šroubečků, potenciometrů, odpůrků, kondenzátorů a elektronek.

Vlastnil dokonce pistolovou pájku, což byl tehdy skutečný výkřik moderní techniky. My ostatní jsme doma pájeli maximálně pájkami klempířskými, tu a tam jsme tudíž tím kopytem celý konektor roztavili, deformovali a plastový držák často úplně rozmázli, aniž bychom pochopitelně připájeli ten zlolajný kontakt, což bylo prvotním ideovým cílem celého našeho sudokopytnického počínání.

Celá léta šedesátá se odehrávala na elektronkové, to je na lampové, bázi. Prudký nástup polovodičové techniky nastal v Československu až někdy v letech sedmdesátých. Přesně si pamatuji, jak nám Luděk Brož přinesl v roce 1966 ukázat jakousi výkonovou diodu velikosti pětadvacetihaléře se dvěma úchyty pro přišroubování k chassis. Když nám řekl, že to nahradí elektronku, čubrněli jsme na to jak vejři a nechtěli jsme tomu uvěřit.

Základní vlastností elektronek byla jejich nestálost a vysoká poruchovost. Často si jen tak nesměle pšoukly a byl s nimi definitivní konec. Někdy odcházející elektronky jenom tak zlehoulinka zasmrděly, jindy se z nich čadilo chlapácky mocně. Občas ovšem velmi dokonale explodovaly a skleněnými střípky pak potěšily široké okolí.

S tím vším si uměl Luděk Brož elegantně a rychle poradit. V zesilovačích se zásadně vrtal pod napětím. To nás trochu znepokojovalo; ke zlolajné potvoře elektrině jsme chovali úctu laiků. Luděk se nám divil: „No jakpak mám

ten šlus asi jinak najít než právě pod štávou? Jak můžu vědět, jestli už to zase fachčí?“

Všechny aparáty skupiny detailně znal, mnohé z nich i sám vyrobil, či alespoň generálně zrekonstruoval. Nebyl pro něj problém, pokud došlo k nějaké poruše, kohokoliv přepojit nějak jinak, abychom mohli hned pokračovat.

Omlouvám se za technologické odbočení a vracím se zpět do budovy AZKG, kde jsem se již ve třetím patře potěšil pohledem na zauzlené umělecké gymnastky, a vstupuji do zkušebny.

Luděk připojil bednu a zesilovač pro naše tři kytary a Vítek, Michal i já jsme se s potížemi naladili.

Zahráli jsme si spolu pouze dvě skladby. Znělo to příšerně. Po pěti minutách jsme tedy vše zase rozpojili a odebrali jsme se neprodleně k umělecké poradě do nejbližší zaplivanky čtvrté cenové skupiny. Putyka U Pravdů v Žitné ulici se tak posléze stala konstantním místem, kde končily všechny naše zkoušky.

Prvním setkáním v AZKG jsem byl těžce znechucen. Neměl jsem daleko k tomu, abych byl do AZKG již nikdy býval nepáchl.

Naštěstí jsem to neudělal, leč po šestém kousku jsem tehdy u Pravdů svoje rozladění vyjádřil zcela veřejně:

„Ty seš, Miky, skvělej zpěvák, ale na kytaru bys měl fakt úplně hodit bobek. Víta jako kytarista je nám taky k ničemu. V životě to nebude dobře znít bez pořádný basy a sólovky.“

Ludka Brože jsem nechal na pokoji, co na klaviatuře hraje, jsem z rychlíku viděl, ale přes tři elektrické kytary jsem neslyšel vůbec nic.

Náš kvartet zněl napoprvé, jako když se sejdou čtyři navzájem neznámí a silně podprůměrní neandertálci, kteří společně zahudou píseň, již neumí řádně ani jeden z nich.

Každý den jsme se s Mikym začali scházeli sami dva v bytě u Jerneků. V jeho luxusním pokoji jsme společně

opisovali anglické texty a postupně nacvičovali jednu skladbu za druhou. Michal se již smířil s pozicí frontmana a sólového zpěváka. Zpíval od začátku skvěle. Pokud mu něco nešlo, ihned jsme to opustili, nahrávek jsme měli velkou zásobu. S angličtinou jsme na tom byli asi tak stejně, na kytaru jsem však hrál už jenom já.

Miky si opatřil tamburínu a harmoniku a obé okamžitě ovládl. Zajímavé je, že jsme již tenkrát vůbec nepochybovali, že budeme mít skvělou kapelu a že to bude vynikající big beat. Dokonce jsme řadu dní primárně diskutovali o názvu zatím ještě neexistující grupy.

V roce 1964 v Praze všichni praví drsníci zpívali pouze anglicky a i názvy všech skutečně tvrdých skupin byly anglické. Oba jsme si přáli najít pro nás název hodně ironické a dvojsmyslné. Protože jsme byli skálopevně přesvědčeni, že budeme fakt „děsně dobrý“, hledali jsme k tomu dlouho vesele šprýmovný kontrast právě v názvu samém, který by šálivě signalizoval, že hrajeme jak hasiči, salónní měkčeji, šumaři, že hrajem tklivě a rmutně jak FUNEBRÁCI!

Vrhli jsme se na anglické slovníky.

Hrobníků, ceremoniářů a rozličných pohřebních zřízenců, kropiců květin a zlodějů použitých věnců jsme našli hned řadu. Hledali jsme ale konkrétně korektní anglický ekvivalent slova funebrák ve smyslu „člen pohřební dechovky“, odpovídající našemu prvotnímu dvojsmyslnému záměru: „Hrajou jak ti funebráci...“ Nakonec jsme se dohodli, že asi nejsprávnější funebráci pro naše účely budou anglicky „The Undertakers“.

„Žóórži, to je tak strašně dlouhej, odpornej a těžko vyslovitelnej název, že nás budou na betla komolit snad úplně všichni,“ zatahoval a zase hned rychle vytahoval roletu samým štěstím Miky.

„Je to přinejmenším stejně dobrý jako Engelbert Humperdinck!“ smál jsem se blaženě.

A tak jsme u toho názvu zůstali.

Na nejbližší zkoušku do AZKG si Víta přinesl basketaru.

Jeho nový hudební nástroj vypadal, jako by jej studenti leningradského institutu estetiky vyřezali z překližky. Byla to baskytara zhotovená podomácku.

Víťova nová basa nešla naladit, protože pražce hmatníku byly v chybných vzdálenostech. Hráli jsme tedy podklad pouze v sestavě Luděk a já. Vícehlasé sbory jsme ale Mikymu zpívali všichni čtyři. Luděk se ke skladbám, které jsme již měli s Mikym perfektně zvládnuté, skvostně přidával, ale Víťa svůj nový inštrument, vhodný snad jen k případnému podložení skříně či snad k vkusné ozdobě stěn jeskyně pravověrného rockera, po malé chvíli sám zabalil. Nebyl schopen se nás chytit ani jen rytmicky.

Nálada v knajpě U Pravdů byla ale kupodivu skvělá. Luděk nám předestřel velké plány na obnovou techniky pro kapelu. Ihned jsme se složili na potřebné součástky.

Víťa se zcela neupotřebitelnou basou potom v sledu několika týdnů provedl DVA činy, nad kterými mi dodnes zůstává trochu rozum stát. Obojí mělo obrovskou hodnotu jak pro vznikající kapelu, tak pro mě osobně.

Vzápětí poté co jsme dali Ludkovi peníze na kabely, mixážní pult a součástky zesilovačů, nám Víťa řekl, že se mu opravdu moc líbí to, co hrajeme, ale on sám že na to nestačí. Že nemá cenu si cokoliv zastírat.

Nevyvraceli jsme mu to.

Víťa ale hned pokračoval, že již na následující zkoušku nám do AZKG přivede sólového kytaristu a nového basáka.

A opravdu to udělal.

Představil nám v klubu krátce oba nové kluky, Ludkovi, Mikymu i mně potom podal velice přátelsky ruku a rozloučil se s námi. Popřál nám všem dohromady, aby to naší nové kapele dobře šlapalo.

S nepředstíranými slzami v očích potom baletní sál naší zkušebny nakvap opustil.

Zírali jsme na sebe, jeden každý z nás na toho druhého, zcela nechápavě.

Od momentu, kdy se Víťovým nezištným prostřednictvím stali dalšími členy The Undertakers sólový kytarista

Jiří Zikán a baskytarista Honza Horák, vzaly události rychlý spád.

Jiří a Honza byli stejně staří. V roce 1964 jim bylo asi dvaadvacet. Sloužili předtím na vojně u těžé jednotky, kde také měli kapelu. Oba byli excelentními instrumentalisty s letitou zkušeností.

To byl pro nás ohromný přínos.

Luděk, Miky ani já jsme dosud veřejně nikdy nehráli.

Jiří Zikán ovládal sólovou kytaru dokonale, ostatně měl v sobě osm let houslí. Byl poměrně uzavřený, velice skromný a neagresivní – a muzikantsky skvělý.

Jeho přítel a i mluvčí skvěle sehrané dvojice Honza Horák byl naopak extrovertní a přátelský šprýmař.

Po Víťově odchodu ze zkušebny jsme zapojili kabely a Honza s Jirkou pálili jedny Shadows za druhými.

„No slyšíš je, Žóórži? Můj mrzký slech mě snad mámi-vě šálí a šalebně jen mate nás! Chrrrrrr-r-r-r-chrch! Žádnýho Klouzáka (Chrrrrrr-r-r-r-chrch) Undertakers hrát nikdy v životě nebudou! Říkám, že prostě NEBUDOU! Jedině přes mou páchnoucí mrtvolu!“

„Jakýho Kluzáka?“ ptal se mluvčí Honza, „Jakýho Klouzka?“

To už jsme ale s Ludkem začali Mikyho velikou pecku: I Saw Her Standing There.

Honza Horák s Jiřím Zikánem se chytili okamžitě. Ještě téhož večera jsme stihli společně secvičit skoro vše, co jsme ve dvojici s Mikym dřeli několik týdnů. Všech pět si nás potom při pivku v knajpě U Pravdů tu společnou hudební jízdu moc libovalo, i když jsme se do výčepu dostavili až nezvykle pozdě.

Michal mě zavedl do dílny svého tatínka v labyrintu obrovského podzemí kachlíčkové budovy Dopravních podniků. Když jsme vstoupili dovnitř a pan Jernek nás uvítal, dýchla na mě atmosféra ateliéru pana Mirka Maříka z OKD Prahy 6. Vypadalo to tam navlas stejně.

Za mohutného pracovního příspěvní Michalova tatínka

jsme zde pro Undertakers vyrobili všechny reproskříně. S Michalem jsme umělecky dotvářeli jejich černý design s četnými bílými nápisy, osazení a zapojení reproduktorů provedl Luděk Brož. Naší zdaleka největší pýchou byla ale basová reprobredna. Když Luděk instaloval repráky, ukázal nám, že mají ozvučnou membránu pro nízké kmitočty zavěšenu na speciálním gumovém lemu, který pomáhal v pohybu celé membrány asi o čtyři centimetry vpřed i vzad oproti proměnlivému tahu magnetu. „Kdepak se ten technickej pokrok asi zastaví?“ mudroval Luděk Brož v jehličnatě františkovitém dýmu své cínové pájky.

Basová skříň nás svým průrazným zvukem překvapila a doslova uchvátila. Hromově dunící baskytara byla po celou dobu existence skupiny The Undertakers tím, na co jsme všichni byli nejvíce pyšní.

Zoufale nám chyběl bubeník. Přezkoušeli jsme několik vlastníků rozličně nakradených pionýrských bubínků (virblů). Potřebovali jsme do skupiny hotového bubeníka, všechny začátečníky jsme proto odmítli.

Vídával jsem tehdy velice často postaršího chlapíka, který si to vždy rychle rázoval kolem našeho domu v Břevnově na tramvaj s bubenickými paličkami v ruce. Vždycky strašně spěchal. Teda postaršího chlápka... Bylo mi šestnáct a jemu, jak jsem zjistil až dodatečně, o celých deset let víc.

Když jsem ho zase jednou viděl oknem, jak pílí naší ulicí, konečně jsem se rozhodl. Všeho jsem nechal a vyřtil se před náš dům jen v tom, co jsem měl právě na sobě: v trenýrkách.

„Halóóó!“ zařval jsem na něj jako na lesy.

„Kdepak hoří, chlapče?“ zašklebil se vesele do mojí sprintem zpocené tváře. Nezastavil se a pokračoval v rychlé chůzi do kopce; přešli jsme již Hošťálkovu a blížili se k Tomanově ulici. Poklusával jsem jen v trenkách vedle něj:

„Máme kapelu. Fakt skvělou..., uf, dokonalou..., puf, uf, sháníme jen bubeníka!“ vypálil jsem už nepochybně na kyslíkový dluh, začínal jsem vidět fialová kola.

„To je blbina!“ Zastavil se: „Co mně je, kurev sedm, do toho, že vy sháníte bicistu?“

„No že bys – že byste snad, že bys, jako moh snad, klíďo bouchat s náma!“

„Co mně je do nějaké zastydlejš pubertáků?“

„Ne! Nejsou tam žádný pubertáci, je tam Miky, Honza...“

„Kde hrajete?“

„No víš, my zatím jen...“

„Jóó! Aháá! Šmíra! Jóó! Začátečníci! AMATÉŘI!“ Poslední slovo pronesl s tak děsivým despektem, až mi zatrnulo, a vzápětí celý diskurz razantně uťal: „Hraju jen za tintily na ruku. Já hraju jedině za velký prachy!“

Sáhl do kapsičky a vytáhl malou papírovou ceduličku: „Pamatuj si to zatraceně dobře, hochu. Hraju jen za zlaťáky na dlaň! Zajímaj mě jenom prachy!“ Otočil se a vystartoval do ulice Kopeckého. Zamířil jsem opačným směrem, dolů z kopce, zpátky domů. V ruce jsem držel vizitku, na níž byl telefon a jeho jméno: Josef Randák.

Nevěděl jsem, zda se za ten trapas nemám stydět, a tak jsem si první výstup s Pepou Randákem nechal pro sebe a v kapele nikomu nic neřekl. Zašel jsem ale na Kulaták v Dejvicích, kde v rohové budově s mléčným barem, naproti Ústřednímu domu armády (ÚDA), sídlil sekretariát OV ČSM Prahy 6.

Měl jsem štěstí.

Sekretariát OV ČSM byl poloprázdný, z úhořovitých hovnostářů, které jsem měl to potěšení osobně poznat na školení funkcionářského aktivu SVVŠ Parlěrova a SVVŠ Velvarská v Rakovnici, nebyl právě přítomen nikdo. Kromě vždy jemně zpocené medvídkovitého sympaťáka Jirky Trefného.

„Slíbil jsi na školení, že kdybychom snad chtěli rozvíjet nějakou mládežnickou činnost, máme se u tebe zastavit v sekretariátu...“

„No jasně, posad se...“ pokynul mi do třínohého plastového křesílka stojícího u malého konferenčního stolu

a obtížně vměstnával svoji olbřímí zadnici do identické trojnožky proti mně. Nakonec roztáhl bočnice křesla jak čelisti svěráku, žuchl na sedák a uvolnil sevření svých dlaní. Křesílko ho s radostí uvěznilo: „Povídej..., no povídej...“

Byl mi tou svou neohrabaností od samého začátku strašně milej a příjemnej...

„Máme kapelu. Máme děsně dobrou kapelu...“

„Co hrajete? Jazz? Nebo snad rock?“

„Je to big beat jako řemen. Jsme fakt děsně dobrý. Faktys dobrý a chtěli bysme jako... Chtěli bysme někde hrát.“

„To zařídíme... To není vůbec žádnej problém. To se lehce zařídí!“

Jirka Trefný vyskočil, ale plastové křesílko odmítlo respektovat jeho úmysl. Trojnožka zůstala pevně přibita na jeho zádi, takže ten roztomilý plyšový medvěd vypadal jako obrovitě kuře s plastovou skořápkou na zadku.

Jirka Trefný křesílko ze svých hýždí rázně odstranil pohybem charakteristickým pro stahování prádla obouruč. Potom otevřel šuple svého stolu a podával mi razítko. Četl jsem na něm: 111. místní skupina OV ČSM, nám. VŘSR, Praha 6.

Nechápvavě jsem na něj pohlédl.

Vrazil mi rychle ještě hromádku nějakých lejster, natáhl si obrovské tvídové sako, ze kterého zřetelně vyrostl již před řádkou let, uzamkl stůl, potom i místnost. Venku na chodbě zařval neadresně do okolního prázdna: „Přijdu až zejtra!“

Na tramvajové zastávce a potom v ohromné rychlosti cestou v elektrice mi detailně vysvětlil celý systém našich budoucích vystoupení, který jsme posléze beze změny uplatňovali až do roku 1968. Dozvěděl jsem se ke svému údivu, že The Undertakers (Funebráci) právě založili 111. místní skupinu ČSM a jako takoví se stanou i „pořadatelé“ svých vystoupení.

Z tramvaje jsme vystoupili u Střešovické vozovny. Jako rodilý Břevnovák jsem Ořechovkou mnohokrát již prošel,

ale z objektu, kam zamířil neomylně Jiří Trefný, jsem znal jen biograf. Neměl jsem ani tušení o hospodě, jejíž vchod byl při čelním pohledu od tenisových kurtů umístěn zezadu.

Vešli jsme do výčepu a Jirka mě představil panu Hladkému, vedoucímu restaurační provozovny. Byla to tehdy čtyřka jak se patří. Když jsme vstoupili všichni tři do sálu a pan Hladký rozžal světla a reflektory, blaženě jsem užasl.

Bylo to ideální místo pro naše účely. Obával jsem se vysokého nájmu za sál, ale pan Hladký mě okamžitě uklidnil: „Když zajistíte dostatečnou konzumaci, nebudu od vás chtít vůbec nic!“

Po dohodě s Jirkou Trefným jsem pro vystoupení The Undertakers zamluvil všechny soboty a Jirka se ihned nabídl, že přijde vybírat vstupné jako pořadatel, aby nám tak v začátcích trochu pomohl. Pláclí jsme si na to i s panem Hladkým a v trojici pak popili několik skvělých piveček na účet podniku.

Po návratu domů jsem okamžitě telefonoval Pepovi Randákovi, že mám přímo dokonalejš kšeft za prachy, navíc na stabilním místě a tedy pravidelně. Pepa se po jistém úsilí nechal ukecat. Dokonce uznal, že repertoár je nutné sevcvičit a že těch nácviků se zúčastní i on. ZADARMO!

Pepa samozřejmě vlastnil velice kvalitní bicí soupravu: když ji v AZKG sestavoval, Jirka, Miky, Luděk a Honza jen údivem zírali.

Tou dobou již měli Undertakers většinu repertoáru v kupě. Když jsme začali hrát poprvé s pořádným bubněním, mělo to okamžitě šťávu a dynamiku. Pepa Randák měl ohromného pamatováka, hrál z voleje všechno.

Basa Honzy Horáka s Pepovými bubny dohromady vytvářela charakteristický zvuk The Undertakers, zvuk opravdu těžké mašiny.

S Mikym jsme v ateliéru jeho otce ručně vyrobili plakáty zvoucí na první vystoupení The Undertakers na Ořechovce. Popustili jsme uzdu výtvarné fantazii, všechny pla-

káty byly jen černé s bílým písmem, nebo naopak. Obrovské The Undertakers, Big Show! Big!

V sobotu bylo narváno.

Pan Hladký s celou rodinou, ba za asistence řady sestřenic a bratranců, kmital po sále Ořechovky s věnci piv v ruce a usmíval se. Stále na mě pomrkával a kýval hlavou, jako že jo, že takhle jo, že to je to správný vono!

Vstupné jsme zvolili záměrně neobyčejně vysoké, celých 5 Kčs. Lístek do kina stál tehdy 2 koruny a na „Pavla Klouzu“ se platilo tři kačky.

Jirka Trefný mi na Ořechovce odevzdal přibližně v půlce večera 1300 Kč. To byly neuvěřitelné peníze! Hotovost jsem rozpočítal rovným dílem na všechny členy The Undertakers, kteří doslova nevěřili svým očím.

Hráli jsme sobotu co sobotu a stále bylo narváno. Spokojen byl pan Hladký, jeho četné příbuzenstvo, Jirka Trefný, ale ze všeho nejvíce asi já s Mikym Jernekem.

Dobře jsem věděl, že se mi jakýmsi zázrakem podařilo z řady rozličných barevných sklíček a střípků sestavit senzačně dobrou a kompaktní mozaiku. Byl jsem ve svých šestnácti letech nikým nezpochybňovaným šéfem fungující kapely, složené z lidí podstatně starších než já sám.

Byl jsem ve správný čas na správném místě.

Na zkoušku The Undertakers do klubu AZKG přišel naprosto nečekaně Víta. Nebyl sám. Měl s sebou dvě nádherné dívky. Mášu a Olinku. Máša byla okouzlující blondýnka plně rubensovských parametrů. Olinka naopak štíhlá černovláska. Kapela právě hrála jak o život samý Stouny: Get Off Of My Cloud, Walking The Dog, Poison Ivy, Heart Of Stone. Vítek se záhadně usmíval. Těm dvěma krásným dívkám se naše produkce zjevně líbila.

Po zkoušce jsme se jako vždy odebrali do hospody k Pravdům. Po několika pivech se členové kapely začali

porůznu zvedat a opouštět knajpu. Nakonec odešel i Víta, rozloučil se s námi jen docela zběžně. Od toho momentu jsem Vítu už nikdy neviděl, a je to čtyřicet let. Do dneška nechápu, PROČ tam ty nádherné dívky přivedl a potom z té špeluňky odešel zcela sám.

Důležité však bylo, že u Pravdů se mnou tehdy zůstal Miky Jernek a ty dvě okouzlující kočky, které byly živoucím popřením známé teorie o tom, že pokud spolu vyrážejí dvě dívky, pak musí být vždy jedna pěkná a druhá ošklivá. Šeredka se při tom chybně domnívá, že se přiživí v jasu té pěknější, krasavice naopak mylně předpokládá, že s Marfušou po boku vynikne ještě víc.

Před odporně páchnoucí vyasfaltovanou stěnou, pod obnaženou žárovkou visící od stropu jen na dvou zrádně holých překroucených drátech do mě Miky, už s pimpáskem v ruce, drcnul:

„Žóorži! Chrrrrrr-r-r-r-rr-chrch. Já si беру tu bloncku. Jó? Souhlas, jó, Žóórži? Chrrrrrr-r-r-r-rr-chrch.“

Po návratu z toho žalně smradlavého močálu začal Miky Mášu s Olinkou ukrutánsky balit. Plácal neuvěřitelný blbosti. Děvenky se Michalovým vejšplechtům vesele culily a hihoňaly. My jsme se dozvěděli, že Máša s Olinkou jsou spolužačky ze střední školy zdravotnické. Byly o rok starší než já, a tedy o rok mladší než jejich aktuální expediční obalitel Michal (Miky) Jernek.

Když nás od Pravdů už vyhazovali, sjednal s nimi Miky rande ve Strašnicích kdesi poblíž Solidarity.

Ledva jen jsme se ve sjednaném čase sešli, chopila se iniciativy blondatá Máša. Vedla nás přes tramvajové koleje do kopce plného zahrádek a malých rodinných domků. Do jednoho z nich jsme vstoupili. Domeček to byl maličký a ze zahrádky se vcházelo přímo do starosvětské kuchyně, ze které vedly dveře do ložnice, druhá a poslední místnosti v domku.

Byla tam zima.

Stáli jsme všichni čtyři v kabátech kolem bytelné manželské postele z 19. století a zírali na obrovský zasklený

elipsoid barvotiskově kolorovaného obrazu Panenky Marie s prdelatým robátkem v náručí.

Uchopil jsem velikánskou peřinu za cípek a nadzvedl. Duchna byla tak těžká, že jsem s ní málem ani nepohnul.

„Tak to teda ne. Žóórži...“, přečetl okamžitě moje myšlenkové pochody Miky. „To teda né! Žóórži! Chrrrr-r-r-r-r-chrch... Tady budeme my. Tady budu já a Mášenka!“ Ještě jednou stáhl roletu svého smíchu, načež mě okamžitě a střelhbítě vypakoval i s mojí Olinkou ze starožitné ložnice do prochlazené kuchyně.

Zůstali jsme s Olinkou Koudelkovou sami. Strašlivě odvážně a zcela rozhodně jsem ji uchopil za ruku a v kabátech jsme se posadili ke stolu. Kuchyně byla malá, kredenc, sporák, stůl, dvě židle, nic dalšího.

„Máš krásný ruce,“ blekotal jsem nesmyslně a do mého kvákání se z ložnice ozývalo veselé Mášino vřískání a Mikyho bystrá práce s roletovým tágem.

Olinka byla krásná.

Usmívala se.

Měla lehce šikmé oči, které měly tu podivuhodnou vlastnost, že se někdy zdály být zelené, jindy šedivé a jindy zas překvapivě zazářily čistou modří.

„Máš nejenom krásný ruce..., celá jsi moc pěkná.“ Blábolil jsem dál o sto šest, abych přehlušil průběh Mikyho extradíla vedle v ložnici.

„Já jsem vejškrabeček,“ usmívala se na mě z bezprostřední blízkosti Olinka, které jsem rutinovaně žmoulal již ruce obě, jako bych snad očekávat mohl, že třením liščího ohonu ebonitová tyčka...

Totíž přesně naopak.

„Jakej vejškrabeček?“

„No, mám brášku, bráchu dvojče..., teda já mám vlastně dva bráchy...“

„Já mám taky jednoho bráchu. O tři roky staršího, je teďkonc zrovna na vojně.“ Začal jsem Olince vyprávět, jak můj brácha odešel před měsícem na vojnu a tři dny nato úplně nečekaně ve svých čtyřiceti devíti letech umřel můj

táta. V obrovském břevnovském domě jsme tak zůstali s mámou sami dva. V průběhu jediného týdne. Nikdy jsem o tom s nikým nemluvil...

Olinka žila taky jen se svojí mámou a dvěma bratry. Nejstarší bratr byl o tři roky starší než dvojčata, o kterých neměl před jejich narozením nikdo tušení. Bratr dvojče byl v den narození úžasně pěkněj cvalda, zato Olinka měla při porodu pouhé kilo sedmdesát.

„Řadu tejdnu mě potom dopekali v inkubátoru, žádněj z těch gyndopóro felčarů tenkrát prej už nevěřil, že to můžu přežít. Byla jsem jen tááákhle majinkatá,“ ukázala mi Olinka, že byla opravdu jen do hrsti.

„Jé, hele, támhlenc je snad... No faktys, je tam gramec!“ Vstal jsem od stolu a otevřel velice obstarožní jehlový gramofon, stojící v prachu na zemi pod oknem. V boxu bylo pět desek. Samá dechovka. Poslední z desek byla ale skoro..., málem až nová.

Tu jedinou desku jsme si vyslechli s Olinkou asi dvacetkrát. Poslouchali jsme stále dokola: „Tereza, jedinež Tereza měla by slyšet píseň mou, ostatní prominou...“

Waldův hlas dokonale odstínil klokot, zatahování a vytahování poblázněně přiblaných Mikyho rolet a Mášino veselé ječení.

Asi po dvou hodinách prošel Miky kuchyní a rozloučil se.

Doprovázel jsem Olinku kolem staré školy ve Strašnicích až do Foersterovy ulice, kde bydlela.

Až tam jsme si domluvili rande.

1964. Olinka Koudelková, moje láska. Snímek byl pořízen v srpnu 1964, na fotografii je Olince 17 let. Na druhé straně pohlednice je věnování a nápis: Sealed with a kiss (Pečetěno polibkem). Stejně se jmenoval tehdejší obrovský hit J. Švába a P. Bobka zpívajících tehdy ještě se skupinou Olympic.

1965

Na Ořechovce nešlo Mejlu Hlavsu s Jirkou Števicem přehlédnout. Chodili tam pravidelně. V roce 1964 jim bylo čtrnáct let. Chovali se úplně jinak než zbývajících asi 250 lidí v sále. Zatímco ostatní diváci sedávali u stolů, čile do sebe překlápěli pivečka bystře expedovaná rodinou pana Hladkého, Mejla se Števicem postávali u levého portálu pódia.

Nikdy nenasávali.

Nikdy netancovali.

Všichni tam vesele kalili, kluci balili holky, ty na ně dělaly „dlouhatánské oči“ a společně potom vytrásávali na parketu.

Pódium na Ořechovce bylo přibližně 80 centimetrů vysoké. The Undertakers hráli vždy ve stejném rozestavení. Pravá strana pódia z pohledu kapely patřila Mikymu Jernekovi, za kterým se cudně ukrýval Jirka Zikán, stojící k divákům pravým bokem a natočen tedy čelem ke kapele. V hloubce pravé poloviny pódia stál klavír, u kterého exceloval Luděk Brož. Uprostřed sestavy se pohupoval Honza Horák, vždy přímo čelem k divákům, basketaru držel málem až vertikálně, k čemuž jsme ho s Mikym stále nutili, mistrně tak kopíruje jakousi děsně

zažmoulanou fotografií Billa Wymana, basáka Rolling Stones.

Levá polovina pódia úplně v popředí byla moje. Hrál jsem tedy na jedné lajně s Michalem Jernekem, Honza Horák postával asi o metr hlouběji. Přímo za mnou stál bicí kom-bajn s perfektním bicjem Pepou Randálem Randákem.

Mejla Hlavsa a Jiří Števich stávali přímo pode mnou, hlavy ve výši mého pasu, ne víc než pár desítek centimet-rů ode mne. Ze svého místa nemohli vidět na Pepu Ran-dáka, Luďka Brože ani na mě. Dokonale ale mohli pozorovat Mikyho Jerneka z jeho levoboku a čelně Jirku Zikána, našeho sólového kytaristu. Poměrně pěkně ještě viděli i na basu Honzy Horáka. To ostatně odpovídalo jejich tehdej-ším interesům: Jirka Števich chtěl hrát sólovku a Mejla basu. Vždycky si spolu cosi špitáli, navzájem si neustále něco vysvětlovali a ukazovali, což si ale museli doslova řvát z ucha do ucha, neboť stávali těsně u jedné z našich repro-beden a brali tak pravidelnou masáž decibelů naší dodava-telské exportní provenience celým povrchem těl.

Mejla se ovšem velice mýlí ve svých vzpomínkách, když tvrdí, že The Undertakers hráli pouze Rolling Stones.

Možná to Mejlovi a Jirkovi Števichovi všechno dohro-mady SNAD jako Rolling Stones znělo. Na tom měla nej-větší zásluhu skvělá basa Honzy Horáka v kombinaci s pro-fesionálním výkonem Pepy Randáka u bicích.

V prvním období jsme se s Mikym scházeli u Jerneků skoro denně. Přehrávali jsme si navzájem poslední úlovy z Luxembourggu, a to, co se nám z nahrávek líbilo, jsme nejdříve zkoušeli sami dva, a až když jsme to úplně doko-nale zvládali sami ve dvojici, předestřeli jsme tu novou pecku zbytku kapely. Pokud nám to nesedělo, šli jsme hned od toho. Luďkovi, Honzovi a Jirkovi Zikánovi jsme ještě občas dodávali přehraný pásek se skladbami, které jsme teprve připravovali.

Později jsme zjistili, že Laxík vysílá pravidelně kaž-dou neděli od jedenácti do půlnoci a v zimním období od půlnoci do jedné (v tehdejším ČSSR se letní čas nemě-

nil, to zavedl až Lolo Štrougal v roce 1979) Top Twenty, anglickou hitparádu nejprodávanějších desek, podle údajů z týdeníku New Musical Expres. Top 20 se nám stala hlavním zdrojem novinek. Pokud se nám něco z těch pecek zalíbilo, nacvičili jsme to s Mikym ihned a přednostně.

Popsanou metodou jsme ale nepochybně dosáhli toho, že v momentě, než se vůbec nějaká novinka dostala do obecného povědomí, The Undertakers už tu šlehu „dávno“ hráli.

Moje krásná Olinka chodívala nejen na Ořechovku, ale i na zkoušky kapely do AZKG. V noci jsme potom společně courávali Prahou. Leč ouha a běda – paní Koudelková objevila moje telefonní číslo, které si Olinka poznamenala na jakýsi papírek.

Když jsme se jednou někde jen zlehýnka pozapomněli, zkoušela ustaraná paní volat na různá čísla. Vysvětlila její mamince, kterou ovšem nočním telefonátem vypudila z hlubokého spánku, cože to vlastně ty nezvedené dětičky dělají?

Obě ženy si potom dlouho telefonovaly, poměrně dobře si navzájem rozuměly a ve svém nelehkém údělu maminek se obapolně utěšovaly a posilovaly.

Olinka, ostatně jako všechny studentky vyšších roční-ků zdravotnických škol, chodívala na praxi do nemocnice na Vinohradech. Tam se středoškolskými studentkami doslova vymetali ta nejhorší sesterská místa jako interny, neurologie, urologie, kde se ty mladé dívenky zblízka seznamovaly s děsivou syrovostí odvrácených stránek života.

Jsem přesvědčen, že právě v tom lze hledat příčiny, proč zrovna zdravotní sestřičky patří pro každého šar-mantního chlapíka k té nejatraktivnější skupině, kde je záhodno kořist vyhledati, během uštvaťi, poté zaloviti, pří-padně ji pouze zalomiti. Zdravotní sestřičky bývají nesmír-ně příjemné, veselá a mají všeobecně skvělé pochopení pro

všechny tak milé stránky života, čímž pravděpodobně kompenzují svoji psychickou zátěž ze zaměstnání.

Takže, pánové, vřele vám všem doporučuji zdravotní sestřičky – vyzkoušejte, pochopíte a věřím, že i oceníte.

Erbovním protipólem všech zdravotních sestřiček jsou rozhodně zakysané pedagožky a přemoudřelé učitelky.

Na ty si dejte věru, ale opravdu velikýho majzla!

Co se týče sexu, šlo by kapelu The Undertakers rozdělit do tří poměrně ostře vymezených dvojic. Zcela bezkonkurenčně vládlo duo populárních kozlů Miky Jernek a Pepa Randák. Následovala dvojice nepříliš probarvená, chovající se chameleónsky: Luděk Brož a já. Třetí pár tvořili Jirka Zikán s Honzou Horákem. Honza byl již v době svého příchodu k The Undertakers v roce 1964 ženatý. Navíc měl ještě poměrně náročné a velmi odpovědné povolání. Dělal mistra partě výtahářů. Byl to vždy nesmírně příjemný, veselý a přátelský člověk, ale po skončení vystoupení spěchal domů. Symbolicky si s námi dal dvě pivka a hbitě pryč. Jirka Zikán byl skromný a nevybojný člověk. To je ostatně vidět na všech našich fotografiích; Jirka Zikán na nich stává vždy jaksí v pozadí a většinou bokem.

Já s Luďkem jsme se rozhodně nechovali ve srovnání s Mikym a Pepou extravagantně, ale na druhou stranu jsme ani nikam zvlášť nespěchali, a když už byla nějaká ta příležitost, rádi jsme se všeho zúčastnili. Byli jsme jedinými studenty v kapele.

Pepu Randáka zajímaly především prachy. Jeho druhým mocným intereselem byly baby, které kosil přímo dokonale, odborně a masově, preferoval rozhodně KVANTITU, často žel i na úkor žádoucí kvality.

Obzvláštní kombinací těžkého cynika bytostně prostřiženého romantickým básníkem byl Michal Jernek.

Mikyho jsem měl možnost poznat nejbližší z celé skupiny, v roce 1964 až 1966 jsme se vídali málem každý den.

Chodil jsem k Jernekům rád a často. Tatínek a maminka Jernekovi bývali většinou v práci, občas byla v bytě na

návštěvě Mikyho babička, vynikající kuchařka, malinkatá a tehdy určitě více než osmdesátiletá.

Pouštěli jsme magič a Miky svoji babičku často zkoušel:

„Babi?“ zapnul Michal magneťák uprostřed skladby The Spider and The Fly od Rolling Stones. „Babi, řekni tady Žóóržovi, copak to je za song?“

„Pabouk a moucha, Míšánku!“

Miky se tomu řehtal tak, až jsem se strachoval, že se mu ta roleta snad někde v krku zašprajcuje.

Na Ořechovku chodilo stále více lidí. The Undertakers prožívali svoje zlaté období. Miky byl vynikající zpěvák s hodně drsným a charakteristickým hlasem. Honza, Luděk a já jsme mu zpívali druhé hlasy a sbory.

Věhlas kapely se poměrně velice rychle rozšířil po celé Praze 6 a my jsme dostávali desítky pozvání ke hraní i v jiných sálech. Stále jsme ještě stěhovali aparaturu a bicí mezi Ořechovkou a AZKG v Žitné ulici.

Když jsme jednou vláčeli reproskříně do přistaveného taxíku, zeptal se nás pan Hladký, který byl s konzumací našeho mnohočetného publika více než spokojen, zda bychom nechtěli aparaturu nechávat uzamčenou v sále Na Ořechovce.

O několik týdnů později jsme klubovnu AZKG opustili navždy a začali nacvičovat v sále Na Ořechovce. Později jsme zkoušeli už jen před pravidelným sobotním vystoupením. V průběhu týdne jsme ještě hrávali tak jednou dvakrát v dalších sálech na Praze 6. V Suchdole na konečné, v kulturáku na Bílé Hoře, ve Zličíně – sál tam býval v prvním patře nad hospodou, v Hostivicích, Na Břetislavce, v Šárce na konečné, ve Vokovicích u Džbánů, u Holečka na Petřinách, u Doležala poblíž obory Hvězda, v ÚDA, v hospodě Na Hrádku v Břevnově a na řadě dalších míst. Pokud jsme hráli kdekoliv mimo Ořechovku, stačilo na sobotním vystoupení oznámit, že v dalším týdnu ještě někde hraje. Tvrdé jádro našich fandů, ke kterým nepochybně patřil i Mejla Hlavsa s Jirkou Števicem, tam přijelo vždy za námi a vytvořilo nám domovskou atmosféru kdekoliv.

Od samotného začátku platila mezi členy skupiny dohoda, že peníze si budeme dělit rovným dílem, bez ohledu na zastávanou pozici v kapele. Hned na začátku jsem také navrhl, aby veškerý elektrovercajk – zesilovače, reprobedny, stojany, mikrofony, kabely – byl SPOLEČNÝM majetkem.

Z tržeb jsme proto vše hradili rovným dílem. Kdokoliv by snad v budoucnosti ze skupiny odešel, musel svůj podíl na aparatuře nechat dále v kapele. Domníval jsem se tenkrát bláhově, že to je skvělé protifluktuální opatření. Tedy že než by někdo opustil partu bez náhrady svého podílu na bednách a zesilovačích, raději v kapele zůstane.

Prakticky to probíhalo tak, že když Jirka Trefný předával sobotní kasu, vyplatili jsme Ludkovi peníze proti paragonům za nakoupený materiál, náhradní elektronky a další součástky. Celý zbytek jsme si potom rozdělili v hotovosti, rozpočítával jsem to pravidelně sám a každého člena grupy ihned vyplatil „na dlaňovku“.

Pokud jsme hráli jinde než na Ořechovce, a nebyli jsme tudíž sami sobě pořadateli, vždy jsme účinkovali za předem dohodnutou pevnou částku. Vždy jsme diskutovali společně, kam půjdeme hrát a kam ne, ale nabídek už se hrnulo tolik, že jsme většinu museli odmítat.

Po několika měsících hraní na Ořechovce Jirka Trefný prohlásil, že to již funguje, a abychom si tedy sehnali vlastního prodavače lístků.

Oslovil jsem jednoho z místních štamgastů a před začátkem sobotního večera mu předal orazítované vstupenky. V půlce večera jsem od něj převzal zbylé bloky vstupenek a hotovost.

Řadu týdnů se potom tento postup opakoval. První dvě až tři soboty to jaxi-taxi-onaxi ještě fungovalo. Potom začal počet prodaných vstupenek prudce klesat, ačkoliv bylo narváno pořád stejně.

Střídal jsem proto ty vozraly, kteří si, upřímně řečeno, sami nijak NIKDY nepřikrádali – leč zato pouštěli svoje kámoše a snad všechny jen trochu krásný kóči bez lístku,

a tudíž zcela zadarmo. Až asi po půl roce se podařilo sehnat pravověrného drsoně, který dokonce žertovně vyžadoval vstupné po mně a i po samém vedoucím saloону panu Hladkém.

Začátkem roku 1965 telefonoval Jiří Trefný ze sekretariátu OV ČSM Praha 6, že máme coby 111. místní skupina ČSM předložit svojí pokladní knihu k periodické revizi.

Byl jsem na to již připraven předem.

Dostavil jsem se na Kulaťák do sekretariátu a Jirka mi představil Pavla Popoviče, předsedu revizní komise OV ČSM.

Pavel Popovič chodil na SVVŠ Velvarská. Prima kluk, se kterým jsme se později spřátelili. Do pokladní knihy 111. místní skupiny svazáků a mládežníků jménem The Undertakers – Funebráci čučel neskonale dlouho. Prohraboval se nekonečně dlouho obrovskou hromadou paragonů reálně dodaných Ludkem Brožem, ale i stejně velkou kupou dalších, které jsem nasbíral v odpadkových koších i v jiných archivních pramenech.

Přehraboval a štáral se v tom doslova jako velvarský študent v rodidlech:

„Jo, no jó, máš to, Jirko, vzorně vedený. Máš to tak dokonale v naprostém rychtyku, že jsem to ještě nikdy u žádný místní skupiny ČSM neviděl!“ Nadzvedl si brýle z nosu a vážně se na mě podíval.

Skromně a přitom radostně jsem poposedl v plastovém křesílku, co s ním Jirka Trefný předváděl své skvělé etudy chaplinovského stříhu, a s neméně zakřiklým úsměvem plachého úředníčka pokrčil jsem jen lehýnce rameny.

„Dokonce máš vzorně očíslovaný výdejový doklady...“

Už jsem se bál, že tam snad začnu nahlas příst a protahovat se blahem jako láskyplně muchlaný kocour.

„Má to jen jednu chybkou. Teda takový jen detailíček.“ Pavel nechal brýle dosednout zpět na vrchol obřího pohorí nosu.

„Chyběj ti tu všechny příjmový doklady!“

„Jaký příjmový doklady, co to meleš, ty vágo?“

„No třeba tady, pohleď, podívej se: 26. 11. 1964, tržba ze vstupného Na Ořechovce 275 Kčs. To je přeci příjem do kasy. Doklad ti k tomu ale chybí!“

„No neblbni, to fakt chceš, abych ti sem nosil přímo kufry použitých vstupenkových bloků? Dyť hrajeme pravidelně a často...“

V duchu jsem si říkal, že to ale nebude žádný problém, stačí nám koupit v Narpě pouze další bloky vstupenek, které budou později sloužit jako fingované příjmové doklady.

„Né, to je, Jirko, asi blbost, abys to tak dlouho skladoval, když je těch vystoupení hodně. Jako příjmový doklad může sloužit i místopřísežné prohlášení, který ti podepíše ten, kdo vybíral vstupný, příkladně při předávání hotovosti, no a ty to pak taky podepíšeš coby osoba přebírající. Tím potom doložíš příjem hotovosti do kasy.“

Oddechl jsem si.

Pavel potom obušil pokladní knihu sadou svých razítek: Revize provedena dne. Bez závad. Likvidace dokladů povolena.

Vysypali jsme všechny paragony do koše u nohou Jiřího Trefného a neprodleně se všichni tři odebrali na pivo. Tam mi Pavel s Jirkou vyprávěli četné perličky ze života OV ČSM Praha 6 a SVVŠ Velvarská. Já jsem naopak dodal k lepšímu několik vybraných opusů, spíše však legend, z tolik pestré palety činů JUDr. Jana Kotála, ředitele SVVŠ Parlérova.

Revize pokladny 111. místní skupiny OV ČSM byla ukončena až v brzkých ranních hodinách v nedaleké vinárně jménem Lověna, stojící kdysi na Špejchaře (v místech dnešního parkoviště), společnou konstatací všech tří přítomných, že kontrolu pokladní knihy bude do budoucna žádoucí provádět mnohem častěji, než tomu bylo doposud.

Finanční situace každého člena The Undertakers byla v roce 1965 taková, že pouze z vystupování jsme měli kolem 1500 Kčs měsíčně „na dlaň“, tedy nesrovnatelně více, než byl tehdejší průměrný čistý měsíční příjem obyvatelstva ČSSR.

To byl také důvod, proč Pepa Randák kapelu neopustil, ačkoliv o tom stále mluvil. Nebyl to však důvod jediný.

Po poměrně úspěšném vystoupení v sále ÚDA na Kulaťáku, v prvním patře nad restaurací, jsme naložili aparaturu a bicí do taxíku, se kterým odejel Luděk s Miky Jernekem.

„Pojď, Jirko!“ Volal na mně z chodby Pepa Randák. „Jdeme!“ Bafnul jsem tedy kytaru a šel za ním. Před budovou stála dvojice dívek, které byly věrným dokladem oprávněnosti teorie o jedné hezké a jedné ošklivé buchtě ve dvojici. Nešlo říci, že by snad byly přímo opilé, ale rozpumprdlíkované byly obě dvě naprosto dostatečně.

Pepa se hned zavěsil do hezčího kousku z dvojice, rozšafné boubelinky v minisukni. Namířil si to s ní vzhůru směrem na Prašňák, kde jsme se v bufetu tramvajové zastávky posílili každý jedním grogem, neboť byla zima jako kdesi v SSSR, na jeho dálném východě.

Pepa Randák pokračoval dál k Písecké bráně a do parku vlevo pod letohrádek královny Anny, řečený toť Belveder. Já jsem šel s druhou ošklivkou za nimi a kytara mi připadala každých sto metrů těžší a těžší.

V parku našel Pepa Randák lavičku v nejtemnějším zákoutí. Usadil tam však překvapivě mě s tou Marfušou. Sám zmizel s pěknější kypřenkou v neproniknutelných houštinách okolních křovisek. Asi po čtvrthodince se Pepova boubelinka vynořila sama z chroští přímo za naší lavičkou, na které jsme jen žvanili. Stahovala si za chůze vykasanou minisukýnku a pracně rovnala rozhozené švy na punčochách. Potom si oprášila kabátek, celá se zapnula a přisedla na lavičku, kde já již doslova jektal chrupem.

„Tak póóó!“ ozval se hlas Pepy Randáka z hlubin křoví. K mému překvapení se zvedla škeble Marfušenka a vysloveně chváta ve směru hlasu toho říjného plemeníka.

Já jsem si zatím s macandou ve tmách lavičky povídal v pořadí již druhou čtvrthodinku. Tak to je prosím zcela přesně: Randák Josef, skvělý bubeník skupiny The Undertakers.

Pokud je vám tato břitká epizodka k věrnému popisu toho božího kance, moji milí voveři, ještě MÁLO, přidám ještě jeden geniální Pepův epos, mnohem však mladšího data, někdy tak z konce let osmdesátých.

V pozdním letním podvečeru jsem zabloudiv do jakési vinárničky. Bylo tam poloprázdno. Přímo proti vchodu seděl naprosto sám u stolku Pepa Randák. Neviděl jsem ho zhruba tak dvacet let. Moc se změnil: měl pleš, zato pod nosem si mičurinsky vypěstil tenký knířeček, přímo snad „moustache“, všech snátkových podvodníků světa vývěsní štít a rozlišovací symbol.

Opravdu radostně jsem přistoupil k jeho stolku:

„Ahoj, Pépe, jak se daří, jak se máš?“ potřásl jsem mu pravicí a vesele přisedl.

„Vůbec si sem nesedej! Spakuj se fofrem od toho stolku! To je můj stoleček!“

S chutí jsem se zasmál jeho vydařenému fóru a chtěl jsem okamžitě objednat první flašku, Pepa si tam totiž cmrnda pouze káfičko.

„Já to myslím smrtelně vážně, Jirko, říkám ti, vypadni!“

„Co tě to kouslo, ty starej olysalej vole s knířečkem? Já mám, Pepane, fakt radost, že tě zase vidím po tak děsně dlouhý době... Póóď, zapaříme lehce spolu...“

„Vůbec nic mě nekouslo. Znáš tě moc dobře, Jirko. Já dneska nemůžu žádnýho HEZOUNA tvýho typu a celkovýho ražení u svýho stolečku vůbec potřebovat!“

Zasmál jsem se tomu „hezounovi“ s chutí: „Dyť už je mi málem čtyřicet, Pepo. To nemyslíš vážně? No Pepo...? Pepku, neblbni...“

„Každá pindička, která půjde tady kolem mýho stolu, pojede po tobě, a já si ani neškrtnu. Věř mi to! Mám to odzkoušený už z dob hraní na Ořechovce. Já jsem nepřišel kalit. Já si chci dneska jaksepatri zapytlačit! A ty mně to pytlačení svojí posranou přítomností zaručeně překazíš... Já si pak ani nevrznu. Pochop to proboha konečně. Vypadni vodsud! Vyčmajzni! Kšáá! Vodval se jinam! Vodprejskni někam, vodkutálej se ale hodně daleko!“

Nevěřil jsem svým uším. Zvedl jsem se. Podal jsem mu ruku a tehdy přibližně padesátiletý Pepa Randák se na mě poprvé upřímně a zešíroka přátelsky usmál:

„Já jsem věděl, že jsi dobrej kluk, Jirko. Díkes. Fakt díkes. Ahoj!“

Jeho hodnocení mnou otřásl. To přece vůbec nemůže být pravda? I když...? Možná...? Na Ořechovce nepochybně Miky s Pepou balili baby taranem, zcela otevřeně, přímo, aktivně, brávali je tam „čelním útokem“. Luděk Brož a já jsme balili kočky jedině a výlučně defenzivně, „obranou“. Tedy nechávali jsme se příležitostně sbalit. Honza Horák a Jirka Zikán nebalili nikoho, nijak a nikdy.

S Michalem Jernekem se nám podařilo získat vstupenky na historicky první vystoupení pravé anglické kapely, navíc kapely stoupající ke svému vrcholu, skupiny Manfreda Manna v pravém křídle Sjezdového paláce Juldyfudy. Bylo tam absolutně našlapáno. Kdo v Praze té doby něco dělal kolem big beatu, ten tam zaručeně byl.

Nejrůznějšími protekcemi se dovnitř dostalo mnohem více lidí, než byla kapacita sálu. To ale ještě nebylo to nejhorší. Pořadatel, lépe řečeno dramaturg koncertu udělal hrubou chybu. První polovinu koncertu měl zaplnit populární trumpetista a zpěvák seladon Jiří Jelínek. V prostředí nervózního očekávání pravé a nefalšované anglické kapely se nám v sále praskajícím ve švech Jiří Jelínek pokoušel vnuknout představu, že nám zčervená, zčervená, když jí budem hladit ramena.

Nejnepříznivější reakce vybuchly, když se tomu stárnoucímu playboyovi s trumpetou zadrželo, že je motýl, který si vzal do hlavy, že lítat z kytky na kytku ho vlastně nebaví. „Tak už vodlítni třeba do prdele!“ zařval kdosi z tisícíhlavého, nervozitou již vybičovaného davu. Celý sál se okamžitě přidal a na pódium začaly dopadat předměty.

Vinou chybné režie a špatného načasování byl pan Jiří Jelínek nepochybně ve špatnou chvíli na zcela nevhodném místě.

Odnesl to celé neprávem. Byl vypískán a uprostřed svého vystoupení potupně, v přepršce mincí a jiných předmětů opustil pódium.

Nezasloužil si to.

Za jiných okolností bychom jeho muziku určitě brali.

Pak už přišli Mannfred's.

Bylo to skvělé.

Všechny jejich skladby jsme znali, byly to tehdejší opravdové hity. Miky mohl nechat na Paulu Jonesovi oči. Při skladbě Stormy Monday Blues, kde Jones střídal zpěv se hrou na foukací harmoniku, sál ani nedýchal.

Po skončení koncertu došlo v Julděfuldě k četným potyčkám se silnými oddíly Veřejné bezpečnosti, která nevím proč bránila davům opouštějícím Fučíkárnou v odchodu.

Rudé právo později celý masivní bezpečnostní zákrok označilo za provokativní rvačky pouhopouhé hrstky chuligánů, kteří se neúspěšně snažili strhnout naši tak zdravou mládež k antisocialistickému vystoupení. To mělo za následek, že se pak celé čtvrtstoletí v Praze neukázala žádná kloudná kapela reprezentující skutečně aktuální rockovou špičku. Staré dědky za zenitem do toho pochopitelně nepočítám.

Byli jsme tenkrát rádi, že jsme to s Mikym přežili ve zdraví. Michal mi stále pouštěl z magnetáku Stormy Monday Blues:

„Dycky jsem si, Žóórži, myslel, že to je prostě a jednoduše playback. Že to Paul Jones nazpíval a potom nahrál podruhý tu svou foukací harmoniku, kdybych to na vlastní oči, Žóórži, neviděl...“

Michal zoufale sháněl po prodejnách hudebních nástrojů foukací harmoniku, ale nakonec sehnal jen jakousi hodně trapnou, ještě ke všemu laděnou v C dur, která nám byla vlastně úplně k ničemu.

Olinka chodívala na Ořechovku poměrně často, sedávala u našeho stolu, často si i zatancovala, byl na ni z nadhledu pódia moc pěkný pohled. Fakt byla krásná. Vrhala

po mně na scénu půvabné kukuče a rozličné cukrblíky. V noci jsme courali po Praze.

Pokud někdy Olinka na Ořechovku nepřišla, doprovázel jsem po vystoupení i jiné dívky a poznal jsem tak důvěrně řadu parků nacházejících se na pomyslné spojnici Ořechovka–Břevnov.

Snad nejčastěji jsem využíval milého dobrodiní parčíku přímo nad tenisovými kurty Ořechovky. Dále pak houštiny v okolí Zvoničky ve Střešovicích. Oblíbeným místem byly parkové lavičky na Norbertově a hustá křoviska v okolí Andělky. Zapomenouti nelze ani na divoký prales kolem Obvodního kulturního domu Prahy 6 v Radimově ulici.

No jasně, Mejlo. I s tou tvou slavnou prsatkou Z. z Formanova filmu Hoří, má panenko jsem tam byl, ostatně jako úplně všichni správní Břevnováci. O Aidě s Pajdou nebylo v šedesátých letech ještě ani potuchy, proto to byly takové čarovně překrásné časy.

Počet nocí strávených mimo domov se stále zvyšoval. Nebyl jsem už vůbec schopen ráno po vystoupeních s Undertakers vstávat do školy, často jen po dvou hodinách spánku, nikoliv nepodobného mrákotným mdlobám.

Moje máma celé to období nesla velmi těžce, trápila se tím a později si dokonce posunula vlastní pracovní dobu tak, že do zaměstnání odcházela až potom, co mě nemilosrdně, často až násilím vyexpedovala z vyhráté postýlky a posléze i z bytu. Máma rozhodně nikdy netrpěla žádnou levotu, dokonce mi nikdy v životě nepodepsala ani omluvenku do školy bez skutečně řádného důvodu.

Vyprávěl jsem to jednou Olince Koudelkové, která na tom byla úplně stejně. Navrhla mi, že přinese z nemocnice, kam docházela na studentskou praxi, orazítkované receptisy, které bych mohl případně využít jako omluvenky své studijní nepřítomnosti na SVVŠ Parlěřova.

A ejhle!

Dostal jsem od ní hned celou sadu potenciálních omluvenek. Naštěstí jsem si je velice pečlivě přečetl a vyřadil s hurónským smíchem hned dvě, které Olinka zcela

záměrně a schválně přimísila do již připravené kolekce. Byly to omluvenky s razítkem gynekologie.

Ve všech ostatních případech jsem pouze tiskopis receptu orazítkoval touž datumkou, jakou jsem již dlouho používal na vstupenky 111. místní skupiny ČSM.

Každé ráno jsem se potom ochotně nechal mámou vypudit z lůžka i bytu. Nešel jsem však z domu směrem na tramvaj, ale jen za nejbližší roh, kde jsem v klidu pokouřil. Sledoval jsem maminku, jak zamyká branku a spěchá na pracoviště.

O pár minutek později jsem se již slastně protahoval na svém lůžku, dosud ještě teple zapšukaném. Kolem desáté jsem se probudil, rozvázně posnídal a zrůžověle prospán jsem se kolem poledního dostavil do Drkotalova studijního ústavu. Inu, občas jsem též zaspal a nestihl vyučování vůbec...

Naše třídní Jožinka zpočátku neříkala vůbec nic. Když jsem odevzdával přibližně pátý falzifikát, pokaždé z jiného oddělení Vinohradské nemocnice, přeptala se Jožinka, co mi je. Neptala se vůbec podezřívavě, ani náznakem, tázala se naopak nesmírně přátelsky a se zjevnou účastí.

Byl jsem tím zájmem dokonale zaskočen.

Nikdy jsem nedokázal opravdu kvalifikovaně lhát někomu přímo do očí. Zamumlal jsem tedy ve zmatku pouze to, že absolvuji různě dlouhá vyšetření a že lékaři zatím žádný opravdový nález ani nemají. Jožinka mi lidsky vřele stiskla ruku a vyjádřila naději, že se to s mým zdravím brzy dá celé zase rychle do pořádku.

Fackovala mě hanba.

Konzultoval jsem problém s budoucí odbornicí zdravotvůdy – s mojí Olinkou. Dohodli jsme se, že přinese celý štůsek orazítkovaných receptů, ale již pouze z kardiologie. Já budu poté předstírat nepravidelně se vyskytující srdeční arytmií. Tu lze vědecky zkoumat různě, hodinku, dvě, případně i celé dny. Olinka zapojila do naší padělatelské akce ještě spolužačku ze třídy, mistrovskou plagiátorku rozličných lékařských škrabopisů a roztodivných kli-

kyháků, takže svazek několika desítek receptisů byl vyplněn různými typy písma a razítky rozličných srdcových šamanů.

Od té doby jsem naší třídní profesorce Jožince nosil pouze omluvenky z vinohradské kardiologie a na její dotazy odpovídal poměrně klidně, že mě ve špitále jen pozorují, expertně proměřují, rozličně vůkol bádají s podezřením na srdeční arytmií.

Arytmie mi naštěstí nebránila ve veslování za dorost Tatrovky Smíchov ani v basketu, který jsem hrál za Slovan Orbis Praha 4.

Rok 1965 byl ovšem také rokem spartakiádním. K naší mocné lýtosti jsme na SVVŠ Parlěřova byli zařazeni do nácviku skladby s vtipným názvem „Dorostenci s lavičkami“.

Hodiny fyskultury vedené postarším pedagogem Štorkánem spočívaly v roce 1963 a 1964 především v tom, že jsme hrávali fotbal, volejbal nebo basket. A náhle šups ho! Bim bác! Starou belu. Nacvičovat na spartakiádu. Nejmenší radost z toho měl asi sám Štorkán. Nácvik vedl otráveně a my jsme otráveně cvičili. Skladba dorostenců s lavičkami spočívala v tom, že osm maníků neslo jednu klasickou tělocvičnou dřevěnou lavičku, porůznu kolem šaškovalo, cvičilo prostná, po lavičce pobíhalo, tuto přeskakovalo, poté lavičku vzhůru topořilo a opět kamsi přenašelo.

Součástí skladby bylo také vytváření různých obrazců a sestav z více laviček. To se cvičilo v takzvaných kvadrantech. Jeden čtverec se skládal ze šestnácti laviček. Probíhala tedy nekonečná řada secvičných srazů, jejichž cílem byl nácvik součinnosti v kvadrantech. Cvičili jsme to na stadiónu pražské Sparty (tehdy Spartak Praha Sokolovo). Stadión měl stejnou hlavní tribunu jako nyní, ale zbytek tribun kolem ještě byl dřevěný. Travnatá plocha bývala asi o čtyři metry výše, než je v současnosti, a hřiště obklopovala škvárová lehkootletická dráha.

Na trávník se vešlo asi dvanáct kvadrantů. Seděli jsme tam v hustém dešti na lavičkách jak zmoklí vrabci na soustavě rozvodných drátů z Ejpovic.

Čekali jsme povel z řídicího můstku.

Pršelo.

Když konečně zaznělo: „Vztyk!“ naše lavička se dohodla, že na to kašleme, byli jsme durch promočení, v rozčvachtané trávě to i silně klouzalo. Zazněly první tóny skladby. Zatímco všichni kolem naší lavičky již cvičili, my jsme je vsedě pozorovali a vyčkávali příštích událostí. Po několika taktech se hudba zastavila a do reproduktorů se rozeřval nám neznámý soudruh papaláš, tzv. NÁČELNÍK skladby:

„Kvadrant C, Kvadrant C, lavička šestá, lavička šestá! Zahajte secvičný nácvik! Opakuji, zahajte okamžitě secvičný nácvik!“

Hovořil přímo k nám. Všichni ostatní tulpasové kolem, ti mokří sroulové, museli tedy asi vzorně cvičit, nechali nás v tom, přemítal jsem. Vtom jsem spatřil Štorkána, který si dosud vyvaloval svá scvrklá vejce ukryt v suchu hlavní spartánské tribuny, kterak po trávníku ostře kvačí sprintem, podoběn rozžhavené dělové kouli, a toť se ví, přímo k naší sedící lavičce. Když byl sprinteur Štorky již na dostřel, povstal jsem a pokusil se o smířlivý tón:

„Pane profesore, prší... Prší opravdu hodně, jsme celí promočení, jako ty slípky ... Na těch lakovanejch lavičkách nám to bude úděsně klouzat – myslíme si totiž, že je to i nebezpečné...“

„Já vám ukážu SLÍPKY, Vodvárka!“ Chroptěl a sípal pedagog Štorkán, nemoha polapiti dechu.

„Já vás vylučuju!“ vztekal se. „Všechny vás vylučuju! Já vás vylučuju všech osm ze cvičení na Třetí celostátní spartakiádě 1965!“

Ze skrytu tribuny už pochodovalo osm náhradníků se svojí lavičkou na ramenou a sílící déšť bušil do jejich dosud suchých zad. Jejich tepláky nasávaly vodu z oblak s roztouženou dychtivostí školního pijáku.

Popadli jsme naši lavičku na záda a zaujali původní místa těch rezervistů na hlavní tribuně.

Náčelník skladby velel k nácviku.

Secvičná ale trvala pouze asi další tři minuty. Došlo k řadě úrazů, zlomenin a distorzí, a na Spartu přijel dlouhý štrůdl záchranek k odvozu zraněných.

Pedagog Štorkán mě později označil za hlavního iniciátora VZPOURY. Díky následným úrazům na Spartě si však raději ponechal detailní průběh celé kauzy pro sebe a vyrovnal se se mnou později, naprosto originálně a po svém: na všech dalších vysvědčeních, až do ukončení školy v roce 1966, jsem zásadně nacházel čtyřku z tělocviku. Byl to hezký unikát, neboť do celoškolského družstva basketu, reprezentujícího SVVŠ Parlěřova, mě týž pedagog s klidem nominoval a celé řadě vědátorských blbečků, co se nikdy nedokázali ani jen udržet na hrazdě, dával Štorky na vízo jedničku, prý aby jim „nekazil prospěch“.

Pár dní po extempore na Letné odjízďela naše 2. A na Šumavu, za účelem provedení stromkové brigády.

Vlak odjízďel z Hlavního nádraží v Praze, klatě brzy po ránu. Byli jsme již usazeni uvnitř vagónu a já jsem právě začínal vybalovat španělku z futrálu, když do našeho kupé vtrhl pedagog Štorkán. Jakmile Štorky spatřil moji tolik půvabnou tvář, silně se zakabonil. Když navíc pohlédl do obličeje Jiřího Illka, dalšího člena naší monumentální vzpurné letenské osmy, neovládl se již: „Tak to ne! Illek, Vodvárka! Vystupte. Okamžitě. Hybaj ven z vlaku!“

Vrazil jsem svou španělku zpět do obalu a popadl jsem bágel, Jirka Illek šel uličkou těsně za mnou.

„Hlaste se ještě dnes u soudruha ředitele školy, v ředitelně u soudruha ředitele doktora Kotála!“

Stáli jsme pod okny vlaku. Celá naše klasa na nás z okének zírala. Vlak se dal vzápětí do pohybu. Mávali jsme jim. Potom jsme na peróně Hlavního nádraží zůstali sami.

Až o měsíc později jsme se dozvěděli, že celá naše třída pracovala na výsadbě stromků v hraničním pásmu. Kluci byli ubytováni v chatrči asi třicet kilometrů od dívek. Ne-

spatřili se navzájem po celou dobu brigády. Ostatně neviděli ani kohokoliv jiného, neboť byli na nějaké ztracené vartě, v naprosté pustině. Nejbližší hospoda byla patnáct kilometrů...

Do Kotálovy ředitelny jsme o půl hodinky později s Jirkou Illkem vstoupili s bágly na šumavskou brigádu a já ještě s futrálem s kytarou.

Bylo tak časně po ránu, že Drkotal měl dosud zbytky svojí denní dávky v láhvi. Zastihli jsme jej přesně v momentě, kdy aromaticky čitelně vonící kapalinu přeléval z flašky do vychystané již sklěnečky od hořčice. Ostatně nenechal se vůbec v této závažné každodenní činnosti nikterak vyrušit a v naprostém klidu nám zatím jen naslouchal.

Když jsme konečně s Jirkou dokončili náš zmatečný výklad závratně rychlého běhu událostí toho jitra na Hlavním nádraží a vysvětlili jsme, proč vlastně stojíme ustrojeni „jako do lesa“ v jeho silně rumíčkem vonící kanceláři, zachoval se ředitel všech pedagogů SVVŠ Parlérova velice NEPEDAGOGICKY.

Každý vyšší důstojník přece ví, že nesmí peskovat a urážet nižšího důstojníka před příslušníky jeho mužstva, sic ho připraví o pozůstalé zbytky jeho rezivé a pofidérní autority. Kotál nás vyslechl, zručně vypil sklenku, kulturně si krkl do dlaně, celý při tom zarůžověl a usmál se na nás vlídně: „...ten Štorkán je ale opravdu úplně blběj...“, vyfoukl dlouze. „Brigáda v pracovním procesu není přeci vůbec žádná odměna! Práce přesně naopak dokáže léčit! Štorkán vás vlastně nesmyslně odstavil od této tak výjimečné pracovní příležitosti! Převlékněte se, hoši...“, kývl Drkotal hlavou, jako by sám se sebou musel rozhodně souhlasit. „Běžte domů, chlapci. Jste ustrojeni jako..., jako chuligáni! Přijďte až zítra. Přijďte v osm hodin. Přijďte, chlapci, přímo sem ke mně, přijďte do mé kanceláře.“

Pokynul nám gestem, kterým obvykle my ostatní odháníme obtěžující hmyz od obličejů.

Rozloučili jsme se a vypadli ze školy. Zbytek dne jsme s Jirkou Illkem vyplnili návštěvou dopoledního představení v kině na Václavském náměstí.

O den později jsme se dozvěděli radostnou novinku: odjíždíme s 2. D na stromkovou brigádu do Žihle. Znali jsme to tam s Jirkou dobře, neboť naše třída tam byla na stromkové brigádě už v prváku, přesně před rokem.

S klukama z 2. D jsme chodili společně na tělocvik, ostatně byli na tom stejně jako my, v děčku bylo pouze šest kluků a kolem čtyřiceti nádherných koček, které jsme ale zatím vidávali pouze o přestávkách na chodbách SVVŠ Parlérova. Ne že by naše spolužačky byly nějak horší, to v žádném případě, ale přece jen – drazí pánové – „cizina je cizina“ a i ten křeček vždy v cizí dírcce nejvíc prská.

2. D odjížděla na brigádu do Žihle autokarem. Postávali jsme s Jirkou Illkem před přistaveným autobusem, vůbec nikam jsme se necpali a nehrnuli. Z autobusu vystoupila Saša Neumannová, přenádherná vokátá štabajz-na a zamávala na nás: „Pojďte, kucí, my už vám držíme místa!“

Nevěřicně a lehce váhavě jsme Sašu Neumannovou následovali až dozadu, kde byla dvě dvousedadla otočená proti sobě. Na jednom dvousedadle si již hověla krásná Marcelka se Sašou, na druhé dosud volné dvojče jsme zaparkovali svoje kejtky my dva.

Právě toto usednutí se stalo Jiřímu Illkovi životně osudovým. O dva roky později se s krásnou Marcelkou oženil, a žijí spolu v učebnicově krásném manželství již málem čtyřicet let.

Klobouk dolů.

Minutka důstojného ticha za ty skvělé borce.

Nevěříte?

Přesvědčete se prosím sami: Mají domek v Horoměřicích.

Cestou jsme s Jirkou detailně a erudovaně – s podrobnou znalostí žihelské problematiky a okolního terénu – popisovali překrásné prostředí, kam právě míříme:

„Do hospůdky situované v Rabštejně nad Střelou je to jen a pouze čtvrt hodinka chůze přímo po vrstevnici, stále se řepká jen lesem. Knajpa v Rabštejně je sice pravá zaflusanka, ale vyčerpání z absolvovaného marše krzevá kyslíkem nezdravě promořené hvozdy nám všem lehce vynahradí kelnerem skvostně ošetřovaná desítka, jeden kousek za pouhých 1,20 kachle československé. Zlatavý mok s bělounkou čepičkou pochází z produkce neskutečně skvělého pivovaru ležícího v blízkém městě jménem Plasy.“

Saša s Marcelou náš výklad s úsměvem sledovaly, takže jsme s Jirkou pokračovali v popisu dalších, pro nás již mnohem méně podstatných podrobností:

„Ubytovací areál, kam nás kočárový vozka jistojistě dopraví již záhy, slouží v létě ku rekreaci pionýrů. Skládá se z jednoho snad jen vodou zavlhělého a mokrého rybníku plovacího, jedné budovy zděné – tam je jídelna – a několika dřevěných srubů zálesáckých, každý jest pro deset nocležníků prací těžce znavených a opatřen jest ucházejícím počtem umyvadel a záchodků – k neuvěření a ku podivu – porculánovitě vodomilných.“

Zatímco jsme se doplňovali ve vtipném líčení, neměli jsme s Jirkou Illkem ani tušení o barvitých událostech, které se udály těsně před naším nástupem do autobusu, nevěděli jsme pochopitelně ani to, co se odestálo vzápětí po ukončení té veleslavné autokarové jízdy.

Když sedmnáctileté dívky z 2. D zjistily, že Jirka Illek a já jedeme na lesní brigádu s jejich třídou, uspořádaly bleskurychlé jednání, ze kterého vyšly vítězně právě Marcela se Sašou. Tedy konkrétně Marcela měla plánovitě okupovat Jirku Illka a Saša mě.

Sedadla v autobuse si dívky z 2. D již rozdělily organizovaně, se skvěle skrývanou a utajovanou reží, respektující plně cílový záměr. Marcela se zhostila svého úkolu skvěle, na výbornou, a má v péči Jirku Illka dodnes. V průběhu lesní brigády se od něj ostatně nehnila, ostře si ho hlídala a on to přijímal vždy s velikou radostí.

Podstatně jinak se ale zachovala Saša Neumannová. Jasnozřivě a zcela správně prohlédla mé tak zálučně temné nitro již v průběhu dvouhodinové jízdy.

Okamžitě po opuštění autobusu, před zděnou budovou jídelny pionýrského tábora v Žihli, informovala erudované všechny své spolužačky, že jsem přímo úděsně vůl a že tudíž od své tak lehkovážné volby sama, zcela dobrovolně, odstupuje.

K dalšímu přerozdělovacímu procesu mezi spolužačkami z 2. D již bohudík nedošlo. Já jsem tudíž nebyl už nikomu přidělen do správy, do protektorátu a k případné okupaci jako Jirka Illek. Stal jsem se tak liberem, tj. volným hráčem, tvůrcem hry, což zase v prostředí absolutního nedostatku kluků v celém širším okolí Žihle nebyla (Joj! Jen si to představte!) tak úplně mizerná tržní pozice, co myslíte, vážení pánové?

Již první večer se členové dozírajícího pedagogického sboru navečer uzamkli pevně a neprodyšně zevnitř zděného domu, kde byli všichni ubytováni. Pouze jeden srub v lese byl chlapecký. Ve všech ostatních bydlely dívky.

Počasí nám rovněž vyšlo v ústřety, bylo to období prvních jarních veder a vlahých nocí. Podnikali jsme v noci časté vlastivědné expedice do blízkého Rabštejna a zvesela se ve srubech střídali a vyměňovali, dle populárního modulu „škatulky, škatulčky, hejbněte kostrou“.

Po několika bujaře investigativních nocích se situace ve srubech poměrně vykristalizovala a ustálila. Později jsem byl zaloven, uondán a posléze i skvěle odchycen Andulkou Procházkovou, půvabnou štíhlou blondýnkou.

Nevěřili byste, moji drazí a milí, jak neútné prostředí takového dřevěného srubu v noci proteplí značně již použité pánské červené trenky odhozené přímo trefně na rozžatou holou žárovku. Na tento veliký objev jsme, pravda, přišli jen díky ztrachtilé náhodě, nejsme ale vůbec žádní sobečtí sysli a o hojnou praxí ověřenou ideu kterak vytvořit vřele líbeznou šmajchlovací atmosféru se s vámi mile rádi rozdělíme.

Nedopadli jsme ale s Andulkou Procházkovou tak fatálně jako Jirka Illek se svojí Marcelou. Po brigádě jsme spolu chodili jen několik týdnů.

Olinka Koudelková dále chodívala na Ořechovku, pokud jí čas dovoľoval, navštřvovala i jiná pražská bigbeatová doumata a měla poměrně velice slušný přehled o tom, kde kdo hraje, a znala většinu tehdejších bigbeatových hvězd. Často jsme spolu o big beatu diskutovali. Kromě toho mi dodávala další a další potřebné recepty z vnohradské kardiologie, které jsem průběžně využíval k omluvám své stále častější nepřítomnosti ve škole.

V létě jsme na Ořechovce udělali jen kratičkou přestávku v jinak pravidelném rytmu sobotních tancovaček a s Mikym Jernekem jsme dále chystali nové skladby, které bude skupina The Undertakers hrát. Spolu ve dvojici jsme zásadně uplatňovali absolutní právo veta. Pokud jsme nebyli zajedno ve výběru konkrétní skladby a neuměli jsme ji bezpečně předem, vůbec jsme s tím ostatní muzikanty neotravovali. Naopak vůči zbytku kapely jsme postupovali vždy v bloku, což znamenalo, že co jsme chtěli hrát, Miky a já, to se nakonec opravdu hrálo. Miky mi dlouhodobě vetoval celou řádku Searchers i některé Hollies, které bych byl rád hrál. Vždy s poukazem na to, že to je moc učesaný a sladký. Nakonec jsem do repertoáru prosadil jenom Love Potion Number 9 od Searchers a Yes I Will od Hollies. Obě skladby jsme dělali ovšem úplně jinak, Miky to zpíval svým neopakovatelným způsobem, se kterým až o celé čtyři roky později udělal díru do světa skvělý Joe Cocker.

Já jsem mu naopak vždy vetoval Little Red Rooster od Rolling Stones. Miky tu pecku strašně moc chtěl zpívat. Měl ale pouze harmoniku v tónině C, kde to nešlo zahrát ani zazpívat. Stále mi ale Little Red Rooster vnucoval. Prakticky pokaždé, když jsme se spolu sešli. Dokonce i na vystoupeních Undertakers mi to svým básnickým způsobem stále dokola připomínal:

„Žóóóóóó, chrch-r-r-r-rrch... Můj malý červený kohoutek pláče, PROSÍM, přineste mi jej domů, PROSÍM,

přineste jej...“ chrčel mi se smíchem většinou česky, ale často i anglicky do ucha při přestávkách mezi skladbami.

„Ne, Miky. Ne a ne a fakt ne. Zpíváš to děšňácky výborně, leč nemáš na to nižádnou garmóšku. Garmóška u těb-já nět. Balalajka ispaltílas... Ne, Miky. Velikánský hovno!“

Mikymu Rolling Stones vysloveně sedli, zejména pomalé skladby dělal vždycky trošičku jinak a po svém. Hrávali jsme od nich: Mercy, Mercy, Hitch Hike, Cry To Me, The Last Time, It's All Over Now, Play With Fire, Get Off Of My Cloud, Time Is On My Side, Poison Ivy, Heart Of Stone, Bye, Bye, Johnny, Route 66, Walking The Dog a Satisfaction.

Postupně i další, jak přicházely do Top Twenty na Luxembourggu.

Honza Horák s Jirkou Zikánem si prosadili dvě instrumentálky (po dohodě s Mikym jsme jim je nakonec nechali); byly to ovšem úplně neznámé a Klouzovci neobehrané melodie. Sám jsem sólově (bez Mikyho) zpíval pouze jednu píseň: Shaking All Over.

To byla skladba z konce padesátých let, v originále opravdu velice rychlá šleha, my jsme to hráli pro změnu úplně pomalu a s patřičným důrazem na basovou linku. V této skladbě basa hraje opakovaně oktávový skok nahoru a postupně se potom dostává zpět ovšemže směrem dolů. Jestliť to vlastně taková krásná basová jízda z kopečka.

Jednou jsem sám seděl u otevřeného okna Mikyho pokoje, Michal někam odběhl. Bylo letní vedro a já jsem na kytaru v náhlém vyšinutí mysli stříhal sám pro sebe jednu vánoční koledu za druhou.

Vycítil jsem pohled do zad.

Michal stál ve dveřích a řehtal se:

„To je výborný, Žóóóóóó... To je skvělý...“ Břinkl krátce roletou: „Ta, cos hrál předtím, je bezva, ta česká vánoční...“

„Ta je právě zrovna NĚMECKÁ.“

„Tichá noc – je snad koleda česká, ne? S tím nemaj ti tvoji Teutóni v půvabných jelenicových shorts nic společnýho!“

„Ale maj. Právě že maj! Nejdřív to byla určitě německá vánoční koleda. Až potom zlidověla i česky.“

Začal jsem hrát znova Tichou noc.

„Žóórzi, to přeložíme ihned do jazyka britského! Chrrrr-r-r-r-rch! To budou všichni ty vymaštěný štagasti na Ořechovce čumět na drát, až jim to dvojhlasmo vystřihneme s kapelou, a ještě k tomu v srpnu!“

Vrhli jsme se na překlad.

Schválně jsme si nebrali servítky a přeložili to celé naprosto nesmyslně. Poté jsme si to cvičně mnohokrát přezpívali, v dojmavém tremolózním dvojhlasu. Ani jeden z nás to nevetoval. Změnili jsme dodatečně ještě také rytmus: původní pomalý valčíček jsme ještě výrazně zpomalili až do blues.

Znělo to věru úděsně. Moc jsme se tomu nasmáli. Kapela později taky, Jirka Zikán si tam vystříhl dvě táhlá sóla na kytaru. V srpnu jsme zahájili s The Undertakers pravidelné soboty na Ořechovce a Tichou noc, svatou noc jsme potom hrávali naprosto stabilně, ovšem v našem vlastním brutálně dadaistickém překladu do angličtiny. Toto blues jsme také vždy uváděli pouze jen jako: „In The Depth Of The Night!“

Jana Krejčová, moje krásná spolužačka, co vyšla Jožince a mně tak chápavě vstříc při plnění náročných ideologických požadavků četných soudruhů rodičů ze SRPŠ, jezdila na prázdniny k příbuzným do Polska.

Jednou, když jsem se zrovna nedospával doma, anóbrž pro změnu čerpal školní moudra, potřebná tak leda snad k životu v roce 1930, jsem na to téma s Janou zapředl konverzaci. Vyprávěla o tom, že tam mají polští vysokoškoláci taky podobnou beatovou kapelu a že jsou to velice prima kluci...

„No to je skvělý, Džejn! To by mohli klidně přijet k nám do Prahy! Zařídíme jim tady bigbítáckej koncert!“

„Brzdi, Georges. Šlafuj. Mírní se ve svém bystře kvapném rozletu. Zatelefonuju tam sama a zjistím vše další.“

Ještě v těžce minutě jsem na to zapomněl. Byl jsem proto velice překvapen, když po několika týdnech přišla Jana

s poměrně podrobným návrhem, navíc dohodnutým již se svými kamarády z polského Krakova.

Jana a naše kapela pojedou do Krakova na Štěpána 1965 a do Prahy se vrátí den před silvestrem. Povezeme si pouze vlastní nástroje, jediný koncert tam odehrajeme na polskou aparaturu a bicí. Na ubytování si nás po jednom rozdělí členové krakovského big beatu. Kluci z Polska přijedou do Prahy 5. ledna 1966 a odjedou desátého. Odehrají to samozřejmě na našem zařízení a našich drums. Na ubytování si rozdělíme my je.

Byl jsem doslova nadšen.

Chtěl jsem jí dát samou radostí pusou, ale obratně a rychle mi uhnula, jako by to snad očekávala. Skončil jsem zobákem trapně přilepen v nechvalně známém laku na vlasy značky Lybar. S Janou Krejčovou jsem nikdy nic neměl, což já považuji za obrovskou škodu, Jana naopak za velikou výhodu.

„Jak se ta polská kapela vůbec jmenuje?“

„Červjonekytarže.“

„Cože?“

„Červjonekytarže... Červené kytary, přeci!“

„Počkej... Voni se faktys jmenujou, tedy ta krakovská kapela, voni maj název polsky?“

Uvědomil jsem si, že jsem kdesi četl, že nejlepší polská kapela té doby se jmenovala Červenočerní.

Všechny správný bigbeatový kapely u nás se v roce 1965 jmenovaly pouze anglicky.

„Hele, Džejn, nejsou to nakonec nějaký, nó... víš, nó..., nejsou to snad tamburaši?“

„Di se už – do háje zelenýho –, di se už vycpat, Georges! Jsou výborný. Jsou vynikající! To si piš, že jsou dobrý. Jsou rozhodně lepší než nějaký slavný Dý Áándrtejkrš!“ Při vyslovení jména naší skvostné kapely Jana komicky našpulila ústa a ironicky souběžně protáhla svoji výslovnost tak, jako by pracovala s pravou chewing gum v ústech. Sanicí doprava a zase nazpět.

Poděkoval jsem jí a střelhubitě opustil školní budovu.

Vyrazil jsem do Kulturního domu Prahy 6 v Radimově ulici číslo 2.

Na organizačním odboru, kde mne nespátřili minimálně rok a půl, mě přivítali jak ztraceného syna po třicetileté válce. Opravdu přátelsky a srdečně. Zadal jsem si tam veliký společenský sál (kapli) pro mezinárodní akci polsko-československého přátelství. Na 7. ledna 1966.

Potom jsem navštívil pana Miroslava Maříka v jeho atelieru, kde se za dobu, co jsem tam nebyl, nezměnilo naprosto nic.

„No Jirko, vítám tě! Kde jsi se tak dlouho toulal? Proč se nestavíš alespoň na kousíček žvástu?“ Pan Mařík měl velikánskou radost, že mě zase vidí. Tu jsem ještě podstatně rozhojnil a silně umocnil tím, že jsem si vytáhl žváro a zapálil si.

Smál se tomu tak, že si musel odložit svoje silné brýle a otíral si kapesníkem slzy:

„Já ti to, Jirko, říkal! Já to říkal, já jsem to dávno věděl! Už před pěti lety jsem ti přeci říkal, že budeš hulit jako nějaká fabrika! Že budeš..., chacha..., hulit stejně, jako hulím já sám!“

Típnul vajgla, usedl přímo proti mně a rozfajroval ihned další maricu:

„Co Klaxon?“

„Nic. Rozešli jsme se už ve třiašedesátým. Byl jsem tam všem jenom za idiota.“

„To se moc pleteš. Ty hoříš zvláštním plamenem, všimnul jsem si toho ihned, všim jsem si toho, už když ti bylo dvanáct...“

Rozhlédl jsem se. Kolem bylo spousta papíru:

„To je blbost...“

„Není to blbost. Máš kolem sebe hodně podivný, hodně zvláštní fluidum... Tím ti, Jirko, neříkám, že z toho právě ty budeš někdy v životě nějak zvlášť šťastnej...“

„To je úplná kravina, pane Mařík...“ Nevyslechl jsem ho bohužel až do konce. Dodnes mě to mrzí, ten skvělý výtvarník byl snad prorok, amatérský jasnovidec, nebo

snad reinkarnovaný věštec jakýsi, snad sám starobylý Libuš či Sybil: „Pane Mařík, potřebovali bychom udělat pár propagačních letáků na akci v kapli...“

„Byls, Jirko, už na organizačním?“

„Byl. Ta bába Kubelková mě přijala tak vzletně a příjemně, tak velkolepě přátelsky, že jsem faktys nevěřil svým očím...“

Pan Mařík nám vytvořil krásné plakáty.

V sobotu na Ořechovce, když jsme již měli vše přichystáno na pravidelné večerní show a seděli jsme společně u pivečka, jsem s nadšením oznámil zbývajícím Undertakerům, že jedeme na zahraniční zájezd, že pojedeme hrát do polského Krakova!

Luděk Brož a Michal Jernek byli nadšeni navlas stejně jako já. Rozpačitě přijali mojí programovou novinku Jirka Zikán s Honzou Horákem, kterým se zřetelně nechtělo trmácet se někam do horoucích řití na pět dnů, a právě mezi Vánoce a silvestrem.

Zásadně a zcela ostře byl proti zájezdu Pepa Randák:

„Za vystoupení v Polsku nebudou žádný prašule!“ číliil se a jal se vypočítával další své ztráty: „Za ten rychlík do Krakova a zpátky budeme muset ještě zacálovat! Pět dnů budeme vykrmovat každéj toho svého Šlonzáka v Praze!“

Naštěstí zbytek kapely pomohl Pepu zpacifikovat a tak se 26. 12. 1965 kompletní sestava The Undertakers sešla na Hlavním nádraží v Praze před odjezdem nočního rychlíku, který vyjížděl přibližně kolem dvaadvacáté hodiny.

Postávali jsme všichni s Janou Krejčovou na peróně, úděsně tam táhlo a souprava byla přistavena až asi pět minut před odjezdem. Byli jsme všichni poměrně nalehko, vezli jsme si pouze kytary a každý měl nějaký ten bágliček se zubním kartáčkem a rezervními ponožkami.

Ve vlaku se netopilo.

Obsadili jsme jedno kupé celkem poloprázdného rychlíku. A tam se pro nás zcela překvapivě zachoval Honza Horák. Znali jsme se tou dobou již velice dobře z řady vystoupení, která jsme společně absolvovali. Honza Horák

byl ženatý, s dívkami kolem vždy vesele a mile přátelsky konverzoval, ale ihned po ukončení akce chodíval domů, ke své rodině. Ve chvíli, kdy jsme zaujímali místa v kupátce, se obrátil k Janě Krejčové: „Pojď ke mně, JANIČKO...“ Sundal si prošívanou bundu, přátelsky ji přehodil přes Janina chladem rozklepaná ramena, pravou rukou však ten pohyb lehce nedokončil, a tu pařátu již na jejích ramenech ponechal! Společně – již jako pár – potom usedli do rohu v kupé. Džejn se k našemu Honzíčkovi přichýlila jak k pověstnému dubisku. Přitulila se k jeho rozložitému hrudníku a posléze i spokojeně hodila šlofika.

Honza Horák to celé učinil nenásilně, velice šarmantně, s espritem a přitom zcela zjevně ochranářsky – on to provedl snad přímo OTCOVSKY –, takže sexuální vlčáci Pepa Randák, Miky Jernek, Luděk Brož i já jsme byli vyřazeni ze hry ještě před tím, než jsme v tom kupé vůbec dosedli.

Vybalili jsme proto připravené flašky a cesta nám rychle uběhla. Na nádraží v Bohumíně, nebo snad až v Těšíně, jsme museli přestupovat. Bylo kolem druhé hodiny ráno a v naprosté tmě jsme bloumali mezi kolejemi. Hledali jsme zoufale polský expres (póčonk pospjěšny), který nás měl dopravit již přímo do Krakova. Věděli jsme, že máme do odjezdu spoustu času, a v liduprázdném kolejišti jsme se nechovali nikterak tiše. To bylo pravděpodobně příčinou bizarního incidentu, který propukl přesně v momentě, kdy jsme konečně ten správný póčonk pospjěšny krakóvsky exprésny našli a hrnuli se vesele do jeho nitra.

Byli jsme zatčeni skupinkou obézních starců, příslušníků železniční bezpečnosti, na jejichž uniformy musely sumárně padnout celé stovky metrů služební modré tkaniny. Ti nás nejdříve s tasenými zbraněmi obklíčili, poté nás jali a na závěr potupně eskortovali do své páchnoucí služebny, kde promptně zahájili nekonečné vyšetřování.

Příslušníci železniční bezpečnosti byli neskonale překvapeni skutečností, že máme platné jízdenky do Krakova, že máme i všechny potřebné cestovní doklady. Přesto nás

vyšetřovali tak dlouho, že jsme již rozjíždějící se polský expres dobíhali na poslední chvíli.

Na nádraží v Krakově nás již očekávali všichni členové skupiny Červené kytary. Tam nás také naše Sweet Lady Jane překvapila a převezla té noci již podruhé: když jsme se navzájem všichni představili a jednotliví muzikanti z Červených kytar se již již chystali rozvézt si nás do svých domovů, začala se naše Joan přímo na peróně plném lidí vášnivě líbat s Glóbusem.

Ano.

Opravdu.

Věru veliké „G“ a značně dlouhé „ó“.

Ne tedy s glóblem naším zemským, avšak s jedním ze členů krakovské beatové kapely, jehož volali touto přezdívkou.

Poláci byli všichni přibližně stejně staří, zlehýnka přes dvacet let, a všichni studovali na krakovské univerzitě.

Když naše nadnárodní slovanské společenství velmi pobaveně sledovalo milenecké triky a třesuté figle naší sweet Jane v kooperaci s Glóbusem, netušili jsme ještě vůbec, že svobodomyšlný Glóbus je již dávno ženatý a že má za manželku nesrovnatelně méně svobodomyšlnou stíhačku typu Messerschmitt.

K ubytování jsem byl přidělen k vedoucímu Červených kytar dle klíče: šéf k šéfovi. Jmenoval se Andrzej a byt jeho rodičů se nacházel těsně vedle hlavního náměstí s vysokou věží, kde trubač troubí ten slavný nedokončený krakovský bojový poplach z časů Osmanské říše, uťatý zrádnou střelou z tětivy luku tureckého. Slavné náměstí tohoto krásného starého města je rozděleno obrovskou zastřešenou Soukenicí (tržištěm) na dvě poloviny. S Andrzejem jsme tedy měli všude po Krakově blízko. Chodili jsme pěšky a nikdy jsme nepoužili městskou dopravu.

Rozdělování účastníků všelijakých zájezdů k ubytování v soukromí a navíc jen po jednom je vždy velikou sázkou do loterie: klidně můžete bydlet v paláci, ale stejně dobře jen v brlohu s roztřesenou prkennou kadibudkou.

Byt Andrzejových rodičů mě zjevným přepychem i těžko uvěřitelnou velikostí doslova ohromil. Kupodivu jsem neměl nejmenší jazykové problémy, pokud jsme mluvili opravdu pomalu. To mě utvrdilo v panslavistických myšlenkách: Ano, SLOVAN VŠUDE BRATRY MÁ.

Andrzejův tatínek pracoval jako generální ředitel elektřárny. Ostatně za tři a půl dne v Polsku jsem ho vůbec neviděl. Zato (snad náhradou) jsem spatřil desítky černobílých zarámovaných fotografií jeho elektřárny, kterými byl obrovský byt promořen. Nebyl zde jediný obraz nebo snad květina – jen ty fotografie.

Dokonce i v koupelně bylo foto rozborcky elektrárenského agregátu a vše orgasmicky vrcholilo na záchodě, kde byla v rámečku vystavena naopak sborka téhož.

Usínal jsem v krásně povlečené postýlce, leč pod monumentálním panoramatem obřích elektrárenských chladících věží.

Večer se kapela sešla ve zkušebně Červených kytar. Nevycházeli jsme z úžasu. Poláci měli naprosto profesionální zkušebnu s kompletním vybavením. Profesionální aparaturu, o jaké se v tehdejší Československu nikomu ani nesnilo.

První hráli Červené kytary.

Měli jsme co dělat, abychom nezařvali smíchem: hráli jen a jen samý Shadows!

„Kam se na ně sere Klouza, Žóórži, jsou teda hráčsky bytelně dobrý, chrrrrr-r-r-r-chrch! I've got my little red rooster PLEASE bring me'm home...“

Jana Krejčová měla oči jenom pro Glóbus, musela si ale dávat velikánskýho bacha, neboť domácí paní Messerschmittová byla ve zkušebně také.

Po dvaceti minutách jsme nastoupili my. Začali jsme s Poison Ivy, pak jsme vystříhli Money, oblíbenou skladbu bubeníka Pepy, a uzavřeli první blok skladbou Hey Mister Tamburine Man, kterou jsme však nehráli ani jako její autor Bob Dylan, ani jako změkčilí The Byrds. Miky zpíval skvostně a profesionální aparáty měly také zásluhu na skvělém zvuku.

Naši polští přátelé již v průběhu naší hry otevřeli několik lahví SOPLICE.

To byl pro nás obrovský objev.

Z polských národních pochutin jsme dosud znali pouze Zubrovku a vodku značky Wyborowa. Pikantní ovšem je, že v samotném Polsku jsme Zubrovku a Wyborowu ani nespatriili.

Když jsem poprvé slyšel výraz „Soplica“ udělalo se mi nevolno. Ten název mi evokoval sopel, soplík, nudli visící jako kšanda, keňar houpající se jak voprať... Ale fuj!

Už dost s tím hlenovitě oslizlým výrazivem.

Slovo „Soplica“ se mi sice fujtajblíkovovalo, nápoj sám však nikoliv. Byla to jen sorta polské vodky, daleko ostřejší než kterákoliv jiná, velmi pravděpodobně měla ta lahůdka více grádů.

Popíjeli jsme to přímo z lahví, které kolovaly po celé zkušebně Červených kytar. Po malé jen chvilce prohlásili všichni přítomní The Undertakers sborem: „De se do hospody!“

Leč ouvej.

Chyba lávky. V Polsku neexistovaly knajpy v našem, „českém“ smyslu slova. Tam bylo naopak obvyklé nakoupit si plnou tašku flašek v krámu a potom pěkně ve skrytu, doma či u přátel, ty láhvinky ztrestat a pokořit.

Setrvali jsme tedy v družné zábavě ve zkušebně. Další den jsme měli večer vystoupení a před ním jsme chtěli vyhotovit reklamní fotografie The Undertakers na krakovském hřbitově. Jana Krejčová již odešla, a nikdo z nás ostatních vůbec nebyl schopen vysvětlit Červeným kytarám, co to chceme dělat. Neuměli jsme přeložit výraz hřbitov. Předváděli jsme jim mrtvolu, kříže, sestavili jsme malý pohřební průvod. Tomu se s chutí smáli.

Večer jsme ještě chvíli seděli s Andrzejem u nich doma, kde jsem objevil anglicko-polský slovník pana generálního ředitele a nalistoval v něm anglické „cemetery“: polsky to bylo skoro stejně: Cmentář...

„Chceme jít zejtra na cmentář v Krakově!“ zařval jsem

s nelíčenou radostí. Andrzej se tomu hodně podivoval, nechápal vůbec proč? Nechápal ani trochu, co tam chceme dělat?

Po společném obědě, který se pak již s naprostou pravidelností skládal z husté ostře růžové polévky (červená řepa + smetana) a taštiček zalitých sladkou bílou smetanou, jsme se odebrali na hřbitov. Hned při vstupu jsme ale uviděli, že z fotografování nebude vůbec nic. Polsko je katolickou zemí. Po vánočních svátcích byl na krakovském hřbitově provoz srovnatelný pouze s pražským Trafoušem. Hlava na hlavě. Na každém hrobě hořely svíce, všude byly květiny, stuhý, vázy, věnce, věnečky...

Poděkovali jsme a zklamaně se vraceli zpět. Jana tam nebyla, aby to vysvětlila, a Červené kytary si o nás museli myslet, že jsme se naprosto zbláznili.

Prohlédli jsme si potom krakovský královský hrad Wawel, na kterém jsme nakonec několik žertovných fotek skupiny přece jen udělali. Wawel byl tenkrát velice zanedbanou památkou, Polsko bylo druhou světovou válkou prakticky zničeno, byly tedy asi tenkrát jiné starosti než právě péče o památky.

Polský Wawel je pro nás všechny zajímavý tím, že je tam pochován český král Vladislav Jagello, po kterém máme na pražském hradě nejen Vladislavský sál, leč i obrovským erb s iniciály V. J.

Nejen to.

Ovšem.

Kamarádi z Červených kytar nás pak zavedli do obchodu s hudebními nástroji, kde jsme si připadali jako na jiné planetě. Vše, po čem jsme marně a dlouhé roky toužili, tam měli. Miky nakoupil všechny malé foukací harmoničky, my ostatní struny, kapodastry, no zemský ráj to na pohled.

Ještě v průběhu odpoledne jsme se nastěhovali do studentského klubu, jehož název, ostatně jako valnou většinu polských názvů v této kapitole, si netroufnu přepsat jinak než foneticky: Pod jaščurami, což jsme si překláda-

li jako Pod ještěry, lépe řečeno kdesi mezi nohama ještěrů. Vypadalo to tam opravdu tak. Stolová úprava, obrovské podzemní sklepení, klenuté stropy, rozčlenění prostoru mohutnými sloupy, jako by se člověk nacházel kdesi uprostřed stáda předpotopních příšer, pod jejich břichy.

V Československu té doby neexistoval jediný čistě rockový klub, koukali jsme tedy na ten veliký podzemní sál jako na malé zjevení.

Naopak rozčarování jsme byli z toho, že ani jeden z Poláků, se kterými jsme tam přišli do styku, neuměl anglicky.

Všichni byli studenty university – a anglicky neuměli jediné slovo. Rovněž vliv Luxembourggu, který si u nás mohl poslouchat, kdo chtěl, posunul vývoj českého big beatu minimálně o pět let vpřed, soudě tak podle jinak perfektně zvládnutého repertoáru Červených kytar.

Podještěrnatý vysokoškolský rockový klub ležel přímo v bloku domů s věží smrtelně se odmlčivšího trubače. Byl hodně hluboko pod zemí a vchod se nacházel přímo proti středu Soukenice.

Když jsme spatřili malé pódiátko, bylo nám okamžitě jasné, že Luděk Brož si nelízne a my ostatní se budeme mačkat. Piáno v klubu nebylo, a když si Pepa Randák sešrouboval obrovskou bicí soupravu Červených kytar, příliš místa pro nás ostatní už nezbývalo. Na obdobné situace byl Luděk uvyklý z Prahy 6. Pokud někde piáno nebylo, neopouštěl nás, ale kapelu poslouchal z dálky a občas vrazil na pódium a někoho z nás přitlumil či jinému přidal větší šťávu.

Profesionální aparatura třásla klubem moc pěkně. Těsně před tím, než byli vpuštěni první návštěvníci, oznámil nám Andrzej překvapivé novinky, totiž že budeme večer hrát jenom my a že je v klubu dávno dopředu vyprodáno. Dvě hodiny před začátkem bylo narváno. S Mikym jsme hodnotili přicházející mladé krasavice, jimž se v Polsku říká kobiety.

Okamžitě jsem si všiml toho, že Polky se nesrovnatelně více líčí, malují a zpotvořují zavěšováním náušnic, broží, dokonce i prstíky si zdobí rozličnými nátěrovými laky a hmotami, navlékajíce si na ně mocné soupravy prstenů dle hesla: čím větší, tím lepší.

Vzpomínal jsem s velikou láskou na svojí Olinku Koudelkovou a další četné české krásky, které ten ksichtní fasádostav nikdy nepotřebovaly.

„Pěkný kobjety, Georges, to na ně jen zíráš, co?“ přečetla moje pohledy, leč pohříchu nikolivěk taktěz myšlenky, má spolužačka Džejn, která se musela toho večera hodně násilím mírnit, neboť ten její velikej lover Glóbus se promenoval podél barového pultu se svou milostpaní, kterou držel citově vřele za palivovou nádrž levého stíhacího křídla jejího.

Měli jsme již v sobě několik soplic, když jsme se směstnali na pódiu jeden těsně vedle druhého. K mikrofonu přistoupila ještě pracovnice klubu, která nás polsky uvítala, a narvaný klub nám vlažně zatleskal. Hlasatelka projev ukončila větou, která nás doslova uzemnila a totálně rozhodila: usmála se na nás, rukou zeširoka pokynula a řekla: „Undrtakééérši iz Prágy!“

Zařvali jsme všichni smíchy, Pepa Randák paličkami odpočítal první šlehu, začali jsme ku podivu dobře.

Publikum reagovalo okamžitě a kladně.

Cpali jsme jim do hlav jednu skladbu za druhou, Luděk Brož se pódiem mihl pouze jednou, stáhl lehce mojí kytaru, ostatně hned jsem si sám zase přidal, a koukám na to jak blázen, Luděk už tam vzadu u stolku držel nějakou kobjetu za ruku.

O kratilinké pauze – při potlesku – se ke mně otočil Miky:

„Všim sis toho, Žóórzi? Že ten starej kurevník Luděk Brož už si tady stihnul nabalit kobjétku? Přineste mi mého malého červeného kohoutka domů! PROSÍM! Chrrrrrr-r-r-r-chrch...“

Potom se stalo něco naprosto nečekaného. Po řadě

rychlých skladeb jsme začali zpívat táhlou In The Depth Of The Night.

Publikum po třetím slově koledy úplně ztichlo. Potom vstal první jedinec, povstal druhý, desátý, až nakonec stál v klasickém pozoru celý krakovský klub. Polští studenti zpívali polsky s námi. Pod starobyloou klenbou se nesl hymnický chorál přesvaté noci, tiché noci. Hráli jsme to naše dada už od léta, takže jsme si vůbec neuvědomili vánoční symboliku tohoto kousku v katolickém Polsku pod jařmem sovětského socialismu.

Poláci to ale pochopili jako SPOLEČNOU REVOLTU OBOU našich porobených národů.

Museli jsme píseň opakovat.

„Že by to nakonec byla, Žóórzi, POLSKÁ lidová?“ chropěl mi Miky do ucha při potlesku, až se mu roleta třásla.

Na peróně krakovského nádraží jsme se opět sešli všichni až těsně před odjezdem počonku pospěšného (opakem je počonk pochodový) do Prahy.

Ludka ani Janu jsme neviděli od koncertu v klubu na náměstí – odehraného už před dvěma dny. Luděk dokonce nepřišel ani na pravidelnou již růžovou polévku a taštičky zalité smetanou.

„Tomu na betla udělala kobjétka pěkněj řízeček! My tu zatím žerem tenhlencten eklhaftáckej hnus!“ komentoval celou zápletku Honza Horák a přidal si jen taštičky už bez smetany.

Protentokrát nám dokonale ztvárněný petting plný vášně nepředváděla naše Sweet Lady Jane alias Joan (komu se líbí Baezka, volí číslo dvě, komu Stouni, tak pochopitelně za jedna).

Petting nám totiž odbornicky a přímo instruktážně předváděl Luděk se svojí kobjétkou. Byla to opravdu velice pěknoučká dívčina s odborně seštelovaným a podšprajcovaným předstihem.

Džejn naopak stála na peróně poněkud stranou, neboť Glóbus se dostavil na nádraží se svojí messerschmittkou, kterou stále třímal kol ramen.

Rozloučili jsme se se všemi s poukazem na to, že se beztak již za týden uvidíme v Praze.

Nastoupili jsme do vlaku.

V kupé jsme okamžitě usedli a přenechali tak otevřené okénko jenom Janě, která na Glóbusu vrhala pohledy plné teskné vášně. Glóbus se však tvářil, takticky asi správně, jako že nic a zběžně konverzoval se svým stíhacím jednoplošníkem.

Našeho klavírního rozplozovače Luďka Brože zapudil z perónu až nerudný polský konduktér uzavírající dveře vagónů.

Luděk se okamžitě postavil do okénka kupé po bok něžně rozteskněné Jany.

Expres sebou trhl a dal se do pohybu.

Vlažně mávající Glóbus a všichni ostatní členové Červených kytar nám okamžitě odpluli z obrazovky okna.

Kobijétka se však dala do běhu a sprintem si razila stále dál a dál cestu davem lidí stojících na peróně. Po tvářích se jí koulely obrovské slzy černé od očních stínů, které s dychtivostí mastodonta rozpouštěly a silně brázdily před chvílí ještě kompaktní vrstvu jejího šminkovatého make-upu:

„Lúdik!“ křičela hlasitě.

„Lúdik!

Lúdik!

Lúdik!

Ja kocham tiebie...“

1965. The Undertakers v sále restaurantu Na Ořešovce.
Zleva: Milky Jernek, Honza Horák, Jiří Odvářka. (Foto Jan Hnizdo)

1965. The Undertakers v sále na Ořechovce. Zleva Jiří Zikán, Luděk Brož sedící u klavíru, Michal Jernek, Honza Horák, Jiří Odvárka a Josef Randák u bicích. (Foto Jan Hnízdo)

1965. Na Ořechovce. Honza Horák se mnou zpíval sbory.
(Foto Jan Hnízdo)

1965. Na Ořechovce, zleva
Luděk Brož, Honza Horák
a já. (Foto Jan Hnízdo)

1965. Na Ořechovce s oranžovou kytarou v ruce. (Foto Jan Hnízdo)

1965. Krakov. Zleva stojím
s Jiřím Zikánem a Ludškem
Brožem. Pod námi sedí
zleva Honza Horák a Míky
Jernek.

1965. Krakov. Zleva nahoře: Luděk Brož, Michal Jernek, Pepa Randák. Pod nimi stojím s Honzou Horákem, který se rozmile šklebí.

1965. Krakov.
Zleva: Luděk Brož,
Honzá Horák,
Pepa Randák, Jiří
Zikán, Michal
Jernek a já.

1965. Krakov, v pozadí královský Wawel. Zleva: Jiří Zikán, holubičku děláám já, podepírá mě Miky Jernek, dále Honza Horák, Pepa Randák a Luděk Brož.

1966

Silvestr 1965/1966 jsme slavili v bytě Jiřího Zikána.

Ještě cestou z Krakova do Prahy nám ve vlaku Jiří oznámil, že se mu snad „jako zázrakem“ podařilo sehnat nový byt. Předtím Jirka bydlel na Plzeňské ulici se svým bratrem a rodiči. Jeho maminka byla v kapele proslulá a silně ceněná coby zanícená znalkyně magnetofonových nahrávek; na rozdíl od ostatních rodičů rozlišovala dokonce i jednotlivé hudební styly, i když sama preferovala jednoznačně dobu Elvise, Jerryho Lee, Chucka a Cliffa, tedy vlnu stylově starší, než bylo to, čemu dávala přednost většina z nás.

Po návratu z Polska jsem celý den prolenošil v teple svého pelíšku. Nakonec jsem měl ještě hodně co dělat, abych se na silvestrovský večírek u Jiřího Zikána vůbec dostavil včas.

Jirkův nový byt se nacházel opět na ulici Plzeňské, ale asi o kilometr dál směrem z centra Prahy, v sousedství základní školy na Klamovce. Předcházejícími nájemníky byl nepřehlédnutelně zdevastován a vybydlen.

Jirka Zikán se teprve připravoval k jeho úpravám. Naší silvestrovské party se kromě členů The Undertakers zúčastnila překvapivě jen jedna dívka. Tu nám později Jiří

Zikán představil jako svoji snoubenku a nastávající panímámu a přátelsky nás pozval na svatbu. Současně řekl, že v důsledku plánovaného sňatku končí definitivně i s hraním v naší kapele. Toho se bleskově chytily Honza Horák s Pepou Randákem, že toho už také chtějí nechat. Zbývající trojice nastávajících sirotků – Miky, já a Lúdik – tím byla hodně zaskočena.

Ó ano!

Jistěže „Lúdik“.

To kobietkovské jméno Luďku Brožovi už zůstalo. Kapela mu ho ještě v expresu z Polska cynicky přišla na hrb. Miky Jernek tu žalnou verbální tryznu ještě dovršil, když oznámil, že rukuje koncem léta 1966 na dvouletou základní vojenskou službu. Nostalgicky jsme společně dopíjeli poslední zbytky z lahví s polskou lidově demokratickou soplicí.

„Přátelé! Představte si, že jsem svojí mámě – mimochodem vynikající kuchařce – musel napsat detailní recept na přípravu tý růžový polívky z červený řípy!“ prohlásil Pepa Randák. „To ale není ještě všechno! Potom jsem ji ještě podrobně vyučil, kterak připravovat po krakovsku správně ty hnusácky oslizlý taštičky, zalitý hustou smetánekou...“

„To snad kecáš? To přece nemůže bejt ani pravda...“ vrtěl se Lúdik, zatímco my všichni ostatní jsme pouze na Pepu vyvaleně čučeli.

„Když to máma měla obojí hotové, vzal jsem ty ještě kouřící plné talíře, postavil je na parapet otevřeného okna, dal jsem si velikánskej rozběh... A kopnul jsem do nich!“

Byl to ten nejsmutnější Silvestr, na jaký se pamatuji.

The Undertakers to už měli definitivně sečtené.

Po předlouhém disputování jsme se nakonec domluvili, že všichni společně dokončíme sezónu a v létě 1966 se rozejdeme. Pokračovat rozhodně chtěl Michal Jernek a samozřejmě já s Lúdikem.

Honza, Pepa a Jiří Zikán si naopak tvrdě prosadili ústupek, že s výjimkou pravidelných sobot na Ořechovce už

budeme hrát pouze jednou v týdnu, víc by časově nedokázali zvládnout. Další podmínkou byla nutná shoda celé kapely v tom, které další nabídky na vystoupení přijmeme a které odmítneme. Vzhledem k tomu, že aparatura (bedny, zesilovače, atd.) byla celé kapely, tedy společná, museli se Honza Horák, Jirka Zikán a Pepa Randák svého podílu vzdát.

Již přibližně týden před silvestrem visely po celé Praze 6 obrovské plakáty vyhotovené profesionálně panem Miroslavem Maříkem. Kulturní dům v Praze 6 měl vlastní reklamní plochy na všech důležitých místech obvodu. Jeho tabule byly u Internacionálu v Podbabě, na Kulaťáku, na Bořislavce, na Hanspaulce, na Ořechovce, ve Střešovicích, v Břevnově i na Petřinách, na přestupních zastávkách Pražský most i na Špejchaře. Plakáty byly hodně výrazné a měly přibližně tento text:

Po velmi úspěšném zájezdu skupiny do Polska pořádají The Undertakers ve společenském sále KD Praha 6, Radimova ulice 2, bigbeatový koncert, na kterém vystoupí:

Červené kytary (Polsko)

a

The Undertakers (ČSSR).

Maříkovy plakáty visely na Praze 6 opravdu všude. Přibližně den před příjezdem kapely z Krakova mi ale telefonovala Jana Krejčová, že se nám Poláci moc omlouvají, ale že do Prahy nepřijedou.

Okamžitě jsem obtelefonoval všechny členy kapely, abych tak zrušil stav nejvyšších bojových hotovostí – příprav probíhajících současně ve všech domácnostech očekávajících již slavného delegáta z polského zahraničí.

Do obrovského sálu břevnovské kaple jsme si přivezli reprobedny, bicí a aparaturu z nedalekého sálu Ořechovky až v den koncertu odpoledne. Za plentou podia jsme s úžasem objevili obří dřevěný podstavec, který jsme okamžitě sešrou-

bovali a postavili na střed scény. Ten praktikábl měl dvakrát dva metry v půdorysu a výšku minimálně jeden a půl. Potom jsme přinutili roztřeseného Pepu Randáka, aby si v té výši nad námi ostatními sestavil svoje bicí. Naštěstí jsme si zkusili i trochu zahrát. Pepa byl tak úděsně vysoko, že jsme na něj vůbec neviděli; dokonce se nedokázal ani sám nahoru vyškrábat a dostat se potom nazpět bez toho, aniž bychom jej všichni společně nevysazovali vzhůru či mu nepomáhali při reversní akci velehorského sestupu zpět do údolí.

Pepa se našemu nápadu záhy vzepřel se vši myslitelnou rozhodností. Rozebrali jsme tedy opět dřevěný podstavec, cvičně jsme si přehráli asi tři skladby a odebrali jsme se spokojeně do restaurantu Na Královce, kde jsme pojedli a jen zlehka nakopli několik zapěněných pivíček.

Když jsme vyšli z Královky a začali sestupovat na ulici Pionýrů (nyní Patočkova), spatřili jsme už z dálky dav rozlévající se v parku kolem kulturního domu. Podobná situace byla ostatně i z druhé strany směrem od ulice Na Petynce. Do zázemí kaple jsme se dostali jen s velikými potížemi. Bylo tam opravdu narváno. Nikdy předtím a ani nikdy potom jsem už v kapli tolik diváků pohromadě neviděl. Byla obsazena sedadla, uličky, celý prostor pod pódiem, lidé se mačkali i kolem bočních stěn.

Narváno bylo i na varhanním kůru!

Bylo štěstí, že Pepa Randák odmítl horolézt na podstavec a zůstal i s bicími ve stejné výšce s námi. V šedesátých letech byly ještě tzv. „příposlechy“ věcí neznámou. Kdyby byl býval Pepa zůstal ve výšinách, stěží bychom v přeplněném sále břevnovské kaple jeho bubny slyšeli, a o tom, že by Pepa slyšel nás, nemohlo být vůbec řeči.

Na všech dřívějších vystoupeních, ale pak i pozdějších jsme hráli k tanci. Dokonce i v polském Krakově pár excentrických šílenců osamoceně tancovalo, byl tam určitě i malý taneční parket, i když – pravda – většina publika se pouze dívala. Přesto za celou historii The Undertakers bylo monstrózní vystoupení v břevnovské kapli jediným prvním koncertem.

Přeplněný sál přijal nepřítomnost inzerované polské kapely v relativním poklidu. Na nás potom bylo, abychom celý ten večer utáhli. Byli jsme zvyklí z Ořechovky hrát tak tři kousky v sérii, naši diváci požadovali dvě rychlé šlehy a jeden plouzák, po něm jsme dělávali krátkou pauzu, aby se mohli tancující v párech vystřídat.

Koncert v kapli byl velice úspěšný a pro kapelu mimořádně namáhavý, kvůli horku a především kvůli přetěžkému nedostatku piva, kterým jsme byli navyklí provlčovat své hlasivky. Po koncertu 7. ledna 1966 jsme oba s Michalem Jernekem jen chrčeli a těžce sípali.

Bylo to první opravdu veliké bigbeatové show v kapli.

Beatové přehlídky tam pak bývaly po několik let pravidelně, ale žádná z nich nebyla navštívena tolika diváky jako koncert naší grupy pořádaný 7. 1. 1966.

S Olinkou Koudelkovou jsme se scházeli často u nás doma, moje máma pracovně jezdila na výstavy, vždy řadu dní před jejich zahájením a podílela se rovněž na jejich likvidování a dalším stěhování rozličných exponátů na jiná výstaviště.

Měl jsem nejraději, když měla Olinka „na sobě“ modré oči, ty jí k černým vlasům nejlépe slušely. O kontaktních čočkách nebylo v šedesátých letech ještě ani slechu, proto lze velice časté barevné změny Olinkiných očí přičítat pouze rozličným úhlům dopadajícího světla. Její překrásné oči potom magicky a čarovně měnily odstín, na barvu šedou, zelenou, někdy i pomněnkově modrou. Já jsem však byl přesvědčen, že tím zvláštním kouzlem Olinka promítala navenek i svoji náladu či jen momentální hnutí mysli.

Na Ořechovce jsme vždy se členy kapely dlouze diskutovali, které další nabídky ke hraní v týdnu ještě přijmeme. Nabídek jsme tehdy dostávali opravdu hodně. Pepa Randák prosadil, že rozhodujícím kritériem výběru bude vždy výše honoráře – tedy prašulí, které dostaneme na dlaň. Kupodivu z ostatních sálů na Praze 6 jsme dostávali taxy v průměru až o tři sta korun pro celou kapelu vyšší, než byly

nabídky z ostatních částí Prahy. To bylo důvodem, proč The Undertakers za celou dobu svojí historie hráli pouze dvakrát někde jinde než na domovské Praze 6.

Nabídka, kterou jsme dostali na vystoupení v Karlínské Besedě, vypadala velice dobře a samotné vystoupení tam proběhlo úplně stejně jako kdekoliv jinde. Podstatnou část sálu Karlínské Besedy zaplnili předem naši skalní fandové z Ořechovky.

Jedinou zajímavostí tohoto vystoupení pro mě tedy nyní zůstává skutečnost, že v Karlínské Besedě jsme hráli pouze polovinu večera. Druhou (nebo snad první?) půlku odehrál big beat s názvem The Mickies, jehož členem byl úplně mladičký a tehdy zcela neznámý blondáček: Jiří Korn, pozdější obrovská hvězda skupiny The Rebels a ještě mnohem později zběh od big beatu a přeběhlík k televizní pop-music „Made in DDR“.

Druhé vystoupení mimo Prahu 6 mělo pro The Undertakers daleko horší důsledky. Již poněkoliť jsme obdrželi pozvání ke koncertu v sále Čechie v Libni. Tento sál už neexistuje, ale v roce 1966 byl hodně známý, nacházel se na středu libeňského kopce směrem do Kobylis, poblíž tramvajové zastávky U Kříže. Ještě později, v roce 1968, zde velice nechvalně proslula skupina pravověrných komunistů, kteří se právě v tomto sále scházeli, a to tak velevýznamnou měrou, že si vysloužili souhrnné politologicko-sborníkové označení „Skupina kolem libeňské Čechie“.

O tom, zda v Čechii hrát, či nabídku odmítnout, jsme uvnitř The Undertakers vedli převelice dlouhatánské spory. Tentokrát ku podivu nešlo ani tak moc o peníze, nabídka z Čechie vypadala pěkně, ale o něco úplně jiného: proti hraní v Libni byl Miky Jernek – a já taky.

Čechie totiž byla společně se sálem Kotva v Revoluční ulici výsadním teritoriem – domácím hřištěm a známým hájemstvím – skupiny The Donalds.

Donaldi se specializovali také na Rolling Stones a jejich sestava dodnes hovoří za vše: na basu tam hrával Guma

Kulhánek, na sólovou kytaru Zdeněk Juračka (a hledme ho, další přeběhlý emigrant houslí).

U The Donalds zpíval skvělý Pavel Černocký, starší bráška později slavné Petry Černocké. Micka Jaggera stříhal takřka perfektně. Michal Jernek Stouny zpíval dle mého názoru ještě lépe, především daleko osobitěji, Miky vlastně zpíval vždycky sám sebe, kdežto Pavel Černocký Stones velice dobře napodoboval.

Naše důvody, proč se právě do Čechie vůbec netlačit, byli tedy jiné než finanční. Jedno vystoupení jsme tam ale nakonec přece jen vzali. Přivezli jsme do Libně taxikem aparaturu a začali se zajímat o rozličné podrobnosti kolem pódia (zásuvky, jističe, reflektory). Různých pořadatelů, kteří nám všude jinde – v nám dosud neznámých sálech – pomohli, bylo v Čechii několik. Leč ať jsme se dotazovali na COKOLIV, jejich odpověď vždycky zněla stejně:

„Na to se zeptejte pana učitele.“

A znova:

„Na to se zeptejte pana učitele.“

V pokladně jsem se ptal, kdo nám vyplatí příslibený honorář, a odpověď? Tušíte správně: „Na to se zeptejte pana učitele!“

Leč „pan učitel“ nikde.

Do Čechie přišlo minimálně dvě stě našich skalních, hráli jsme jako kdekoliv jinde s velice obstojným ohlasem. Já jsem se každou přestávku mezi tanečními sériemi pídil po panu učiteli.

Konečně se mi zadařilo.

Pan učitel byl mužem tenkrát asi tak třicetiletým, a tehdy měl ještě hnědé, lehce vlnité vlasy. Výplatu honoráře naší kapele příslibil po skončení našeho vystoupení.

To bylo velice nezvyklé. Bylo to přímo podivné.

Bránil jsem se tedy: „Lístky už máte, pane učiteli, dávno prodány. Určitě už máte i sečtenou tržbu.“

Usmál se mi vyzývavě do očí a významně pronesl: „TADY TO DĚLÁME JINAK.“

Ten pan učitel se jmenoval František Janeček, a mno-

hem později se stal sám kapelníkem vlastního bandu, doprovázejícího super hvězdy jako Michala Davida, Lucii Bílou a řadu dalších famózních stars českého show businessu. Nyní má tento pan učitel agenturu GoJa (Gott – Janeček).

Když jsme skončili vystoupení, pan učitel již samozřejmě nebyl v Čechii k nalezení a nikdo jiný se s námi vůbec ne bavil:

„Na to se zeptejte pana učitele!“

Když jsem zbytku kapely řekl, že za Čechii dostanou jen srdečné poděkování a nižádné prašulíčky na dlaň, remcali silně a pyskovali převelice. Doposavad se nám nic podobného nestalo. Byl jsem za panem učitelem pro honorář kapely ještě několikrát, telefonoval jsem mu. On přede mnou lstivě unikal a mistrovsky se nechával zapírat svými kolovráččími aplégry.

Přišlo mi to tenkrát velice směšné a až dětinské.

Chcete si vydělat opravdu veliké peníze? Pokud ano, pronajměte si prosím sál. Pozvěte si tam kapely hlavně hodně z daleka, vybírejte od diváků přemrštěné vstupné, a hlavně, neplaťte účinkujícím. Potom unikejte, vše odkládejte, nikdy nedodržujte dané slovo, buďte především vždy značně zaneprázdnění...

Od vystoupení v libeňské Čechii již The Undertakers nikdy nehráli mimo teritorium Prahy 6. Zde se nám nic podobného nemohlo stát, znali jsme se totiž navzájem skoro všichni.

Po jednom ze sobotních vystoupení jsem se zdržel v malém parčíku přímo nad tenisovými kurty na Ořechovce. Doprovodil jsem potom svoji kámošku na Bořislavku a lehce již po půlnoci jsem se pěšky vrátil do Břevnova. Nesl jsem si kytaru a chtěl jsem jít směrem přes kopec na Norbertov a potom dolů do Břevnova. U tramvajových kolejí jsem ale na velkou vzdálenost spatřil pár aut v charakteristické barvě modré s velice vkusnými bílými pruhy a populárním nápisem Veřejná bezpečnost.

Kolem vozů obcházely desítky příslušníků.

Zastavil jsem se ve stínu.

Neviděli mě.

Čekal jsem.

Mohl jsem jejich bojovou sestavu obejít.

Chvilinku jsem váhal, ale pak jsem si řekl – Kašlu na ty poblázněný mlíkaře! Nic jsem přeci nikomu neudělal. Nemám důvod k nějakým obavám. Vydal jsem se klidánsky směrem ke kolejím, přímo k příslušníkům VB, stojícím pod schodištěm k Loosově vile a střešovickému kostelu sv. Norberta.

Stateční příslušníci po mně okamžitě vyrukovali a bez dlouhých cirátů mě zatkli.

Byl jsem potupně naložen do jednoho z vozů a expedován v poutech na obvodní oddělení VB do Čkalovky, poblíž Kulařáku v Dejvicích.

Tam už byly desítky zadržených. Seděli jsme a roztočile postávali na předlouhé chodbě. Postupně nám brali otisky prstů. Činili tak s vědeckou důkladností, žel také bez sebemenší starosti o to, kde bychom si mohli tiskařskou černí opatlané prsty omýt.

Brzy to tam vypadalo jako při sletu kominíků či na obořovém sjezdu hornictva.

Nikdo z nás neznal příčinu zadržení.

Vyslýchání jsme byli po jednom. Ti, co měli výslech za sebou, se k nám už nevraceli. VB neustále přivázela další zadržené.

K výslechu jsem se dostal až v neděli dopoledne, po řadě hodin strávených ve stoje na chodbě. Vyšetřoval mě praporčík, který vše důkladně datloval do staříčkého psacího stroje, pamatujícího ještě monarchii dualistickou. Vyšetřovatel datlíkoval moje nacionálie pomocí dvou prstů.

Prohlédl jsem si ho dobře.

Jméno nevím, ale přesně si pamatuji jeho tvář, kterou jsem později bezpečně poznal v roce 1989, kdy už byl majorem v uniformě VB. Byl právě tím jediným uniformovaným členem VB, který byl okamžitě odsouzen po listo-

padu 1989, za zmlácení jakési ženy pendrekem proti vinárně Reduta na Národní třídě.

Jenže teď, třiaadvacet let před tím, chtěl po mně, abych mu jmenoval ty, kdo byli v restauraci Na Ořechovce na našem vystoupení. Tvrdil jsem, že nikoho neznám. On se vytasil s přesným zakreslením stolů v sále a chtěl vědět, kdo kde seděl.

Samozřejmě jsem řadu lidí, co na Ořechovku pravidelně chodili, osobně znal, ale při výslechu jsem jmenovitě nevedl nikoho. „Z pódia do sálu není vidět,“ tvrdil jsem mu stále dokola.

Po sepsání protokolu jsem byl v neděli kolem oběda ze Čkalovky propuštěn – aniž bych se od kohokoliv dozvěděl, o co šlo a co se tam vlastně stalo. Domů jsem dorazil celý upatlaný od tiskařské černě. Barva se nedala omýt ani v horké vodě, neopustila mé prstíky ani po použití agresivních přípravků značky Monteráček a Solvina. Barva až časem sama odrostla.

Bál jsem se, že další hudební produkce The Undertakers – Funebráci, 111. místní skupiny OV ČSM, policie zarazí.

Kupodivu se nestalo vůbec nic a naše soboty pokračovaly zvesela dál. Až o mnoho týdnů později jsem se dozvěděl, co se to vlastně tenkrát přihodilo. Po skončení sobotní tanečnické odcházel naše rozpumprdlíkované publikum z Ořechovky. Jakýsi „dobrý muž“ oděný v civilu, pomocník, jak se později ukázalo, strážce Veřejné bezpečnosti (PS-VB), se jal podroušené bigbeatové fanoušky nabádat ku dodržování nočního klidu.

Byloť již po desáté hodině večerní.

Činil tak úplně sám. Proti němu stály dvě stovky mladých lidí, opouštějících ve skupinkách sál Na Ořechovce. Nikdo pochopitelně jeho nabádání ke klidu nejen že neuposlechl, ale někteří ho posílali až do háje, ba řada z nich ještě mnohem dál a podstatně hlouběji.

To pomocníka strážců okrskových udavačů rozdurdilo a rozčertilo natolik, že si nasadil na levý rukáv žlutou pásku s modrým potiskem PS – VB.

Z kapsy vytáhl revolver a namířil jím na masu odcházejících roz dováděných opilců.

Dav lidí se na něj vrhl. Pistolku mu sebrali, pásku PS-VB strhli z rukávu. Potom mu všichni společně zlehýnka namasírovali obě hrdinské tváře a hodili ho přes plot do zahrádky.

Chrabrý strážce zákonitosti se již neodvážil z vlahého kompostu, kam se byl okamžitě lstivě ukryl, vystrčit hlavu a vyčkal takticky úplného rozchodu celého davu, který se postupně odebral a rozjel do svých domovů.

Až potom zhrzený PS-VB zhubnoval celé obvodní oddělení VB Praha 6, které provedlo široce proorganizovaný záta h celé oblasti Ořechovky. To již ale přímí aktéři masážního soaré pomocníka okrskových biřiců dávno znaveně odpočívali doma, nebo již spíše seděli v nočních vinárnách až v centru Prahy, tedy bezpečně za hranicemi záta hu.

O dva dny později se dostavil na obvodní služebnu Veřejné bezpečnosti jeden nic netušící a o to víc vyděšený zahrádkář z Ořechovky a službu tam konajícímu příslušníkovi předal hrůzný nález, který učinil téhož dne na svém pozemku v průběhu jarních prací při jednocení karotky: jednu pistoli a jednu roztrženou žlutou pásku s modrým nápisem PS-VB.

Veřejná bezpečnost potom celou slibně se rozbíhající kauzu odložila ad acta.

Často jsem obcházel různá místa v Praze, kde hrávaly jiné big beaty. Jednou jsem zabloudil do podzemního sálu Kotvy v Revoluční. Bylo tam poloprázdno, kapela právě měla přestávku. V sále svítily zářivky. Šikmo přes parket seděl Honza Kozel z Dejvic, se kterým jsme se znali. U stolu měl volné místo; když mě viděl přicházet, zvesela na mě mával.

Honza byl známou postavou pražského big beatu. Hrál výborně na basketaru; po roce 1968 emigroval do Švýcarska a tam se hraním živil profesionálně. Až když Honza

vstal a podával mi přátelsky ruku, spatřil jsem svoji Olinku Koudelkovou, která s ním seděla u stolku.

Olinka zůstala sedět.

Za Honzovými zády mi dávala jasný signál: rychle kmitala nataženým ukazováčkem zleva doprava. Totéž mi naznačila očima: Ne, ne, ne.

Pochopil jsem, co po mně chce.

Honza nás vzápětí představil.

Usedl jsem ke stolku přímo proti Olince. Usmívala se na mě příjemně, usmívala se mile a přátelsky. Dokázal jsem se na ni usmívat, doufám, stejně nenuceně. Honza Kozel našťastí vyprávěl nějakou hodně dlouhou a rozvěklou historku z posledního vystoupení jejich beatové kapely.

Já i Olinka jsme Honzu poslouchali na půl ucha. Díval jsem se Olince s úsměvem do očí, které měly ten večer barvu zelenou.

Vedli jsme mlčky rozhovor pouze spolu, aniž bychom slůvko promluvili. Opravdu nemohu své Olince nic vytýkat, myslel jsem si hořce s úsměvem na rtech. Nemám k tomu nejmenší právo. Pokud chci mít svobodu já, nemůžu ji upírat Olince.

Dobře mi tak.

Kapela začala hrát a zářivky v sále naráz zhasly.

Rozloučil jsem se a odešel domů.

Ještě hodně dlouho potom si ale vzájemně telefonovaly paní Koudelková s mojí ustaranou mámou.

Kvapem se přibližovala moje maturita na SVVŠ Parlérova.

V roce 1966 se povinně maturovalo z matematiky, češtiny a ruštiny. Čtvrtý předmět byl volitelný. Zvolil jsem si maturitní zkoušku z dějepisu.

Jen o několik dnů později jsem byl předvolán do kabinetu dějepisařova, kde se mne pokusil pedagog Hošek přátelsky a po dobrém pohnout ku změně volitelného předmětu.

Usmíval se na mě strojeně a slaďoulince ke mně hovořil:

„Máte z mého předmětu pouze dostatečnou... Nebylo by pro vás výhodnější...“

„Já mám, pane profesore, dostatečnou úplně ze všeho... Já mám čtverec fakt i z těláku!“

Hošek byl hořce zklamán. V jeho hodinách v naší třídě jsem ho totiž pravidelně provokoval celými soupravami nesmyslných dotazů, při kterých jsem se tvářil vždy zaniceně, ale které nemohl tenkrát nikdo zodpovědět. Třída se tomu občas i s chutí zasmála:

„Pane profesore, a kdepak... jako... – to naše dělnictvo – totiž... jako lidové milice, v osmačtyřicátém, sebraly tak náhle ty své zbraně k obraně továren, před vystoupením reakčních živlů? Od koho dostali dělníci střelivo?“

Hošek reagoval tím, že později oceňoval moje „studijní úsilí“ pravidelnou čtyřkou na vysvědčení, já jsem se mu nedivil a ani se tomu nešprajcoval.

Nicméně ke změně volitelného předmětu mnou nepohnul ani o coulík.

K daleko většímu trapasu došlo v tehdy ještě „moderní“ samoobsluze na Bělohorské ulici. Chodívala sem pravidelně nakupovat nejen moje máma, ale i naše třídní profesorka Jožinka. Většinou se pouze pozdravily. Pouhých pár týdnů před maturitami v roce 1966 se však zastavily ke kratičkému rozhovoru:

„A jak to nyní vypadá s Jirkovým srdíčkem?“ s upřímným zájmem se dotázala Jožinka.

„S jakým srdíčkem?“

„Přeci s tou jeho arytmií, s arytmií srdeční...“

„To musí být snad nějaký omyl? Jirka nezamarodil několik let. Ne! Náš Jirka, ten je určitě zdravý jako řípa!“

„Ale ne... Chodí přece na ta měření, na jakési srdeční testy, chodí velice často do Vinohradské nemocnice...“

„Tomu nevěřím. Proč by chodil až někam na Vinohrady? Takovou dálku... Vždyť je tady hned vedle Motol, střešovic-ká vojenská, nebo špitál pod Petřínem – a táhnout se až na Vinohrady? V tom spíš bude, paní profesorko, nějaká Jirkova kulišárna... Nebo, to mnohem spíš, přímo nějaký podvod!“

Jožinka nevěřila svým uším, ale moje máma se rozhodně nesnažila něco zakrývat a kašulírovat. Ještě téhož dne mě také mistrně odchytila doma. Já jsem okamžitě přiznal barvu o padělaných receptech od Olinky z kardiologie.

Příštího dne jsem absolvoval hodně nepříjemný rozhovor s Jožinkou, kterou jsem měl jako svoji třídní opravdu rád. Měla již sečtenou mojí celkovou školní absenci, bylo to celkem 178 vyučovacích hodin, do předcházejících školních ročníků našťestí vůbec nešla.

„Podívej, Jirko,“ řekla s převelikým smutkem v hlase, „kdybych to řekla ve sborovně, kde na tebe mají snad všichni moji kolegové pítku..., tak okamžitě letíš. Vyrazej tě prostě ze školy. Udělají to s velkou chutí. Udělají to okamžitě. Rozhodla jsem se, že si ty zfalšované recepty nechám jen pro sebe...“

Dívala se mi zblízka pevně do očí.

„Jéé, děkuju... Děkuju, paní profesorko...“ Padl mi prudce kámen ze srdce a usmál jsem se: „Děkuju, fakt děkuju...“

„Neděkuj,“ blýsklo jí v očích skutečným hněvem. „Vůbec mi neděkuj! Nedělám to kvůli tobě, TOBĚ TOTIŽ NENÍ POMOCI, dělám to jen kvůli té tvojí mámě nešťastné...“

Otočila se a odešla.

Zůstal jsem na chodbě sám.

Hanbou jsem se tam zvolna propadal.

O několik dnů později jsme psali maturitní písemné práce, jejichž témata v češtině a v ruštině tehdy vyhlášoval ministr školství rozhlasem.

Když se z uměleckého ampliónu visícího pod stropem třídy ozvalo téma pro ruštinářskou maturitní písemku: Kosmanáftika, zařvala celá SVVŠ Parlérova radostí, dokonce jsme soudruha ministra odměnili frenetickým potleskem, který žel neslyšel, neboť právě toto téma jsme předem očekávali a měli jsme na ně vyhotoveny taháky, v podstatě naprosto všichni shodného bazálního zástřihu. Ruče jsme se pustili do vykružování práce v tolik populárním domečkovém písmu – v azbuce.

Svatý týden, určený k přípravě na závěrečnou ústní zkoušku, jsem naplno zasvětil matematice. Když jsem si totiž prohlédl seznam maturitních otázek, zjistil jsem, že ze sta možných otázek mi přibližně 70 vůbec neříká „pane“. Rázem jsem tedy dějepis, ruštinu a češtinu odsunul a předurčil jen šalivě náhodě a ryzímu štěstíčku.

Detailně jsem si rozplánoval středoškolskou matematiku a skutečně jsem ji zvládl tak, že při zkoušce jsem lehce prošel za tři.

Následující ruštinu jsem vyvedl opět za tři, vytáhl jsem si „Drámy“ (dramata). Rozhovořil jsem se krajně zešířena nefalšovaným podtatranským jazykem s lehkou jen příměsí slov opravdu ruských. Rozebíral jsem hlavně Gogola a Čechova, které mám rád.

„Chvátit!“ uřála prudce moji všeslovanskou jazykovou exhibici ruštinářka a manipulovala mne ke hrám dnešní, to je sovětské éry. Tomu jsem se obratně vyhnul, a sice podrobným popisem vystoupení Leonida Jengibarova, který několik měsíců před naší maturitou dokonale vyprodal a doslova okouznil pražskou Lucernu. Měl tam sukses, ačkoliv na scéně předváděl pouhé „one man show“, čiliž ukázal nám divadlo jediného chlapíka.

Jengibarov byl pravým mistrem převleků, v čemž mu asistovala celá smečka převlékačů a profesionálních garderobiérek lstivě ukrytých za scénou, hrál tak současně jurodivého starce, bábušku stařenku, předsedu kolchozu, úderníci dojičku Natašu i pilota letadla práškovacího Volođu Vasiljeviče.

Maturitní komisi se můj Leonid tak zalíbil, že mě propustili v milosti a já tak dostal z ruštiny trojáka.

Věděl jsem už, že čeština a dějepis nemohou katastroficky zhatit celý výsledek mojí maturity. Když jsem si vylosoval otázku „Demokratické prvky v naší literatuře“, začal jsem své exposé až u samotného Kosmase, kterého jsem pojednal nejen jako pravého podpantofláče, ale i jako člověka převyšujícího značně svojí dobu. K překvapení všech jsem ale další borce pouze prolétl, lehce jsem se jen otřel

o Vančuru a tečoval bratry Čapky a V+W. Detailně jsem přistál až u Bohumila Hrabala. Hrabal byl v roce 1966 už autorem čtyř knih, znám byl ale především čtenářům Literárních novin a skvělého časopisu Plamen. Maturitní komise mě poslouchala s opravdovým zájmem.

Závěrečný dějepis jsem bral už na hodně lehkou váhu. Měl jsem ale, jako na potvoru, smůlu při losování: vytáhl jsem si Staročechy a Mladočechy. To byla hodně záludná otázka, v přímé konkurenci těch všech skvělých otázek ostatních, jako byly například témata: Dynastia Luxembourg a jejich Honza a Kája i Venouš, nebo Králíček Přemysl Otík II., řečený Ivo Železný alias Gold, husitství, Bílá hora, Vítězný únor, VŘSR a tak různě a podobně. Pustil jsem se s klidem do expozice spleťtých dějů ve Vídeňském sněmování a rozhovořil se značně košatě o složitých vztazích mezi příslušníky téhož jednoho národa českého, Palackého, Riegra, Sladkovského, T. G. Masaryka a řady dalších skvělých mužů, kteří se navenek málem až skorem tvářili, že táhnou za jeden provaz. Rozplétal jsem zaprášené předivo jejich niterných vztahů a silně jsem verbálně preferoval svého koně: Rašína Lojzu, svého velikého oblíbence, mezi těmi již lehce pozapomínanými, přestárlými a na dnech regálů a rozličně zatuchlých šuplat zasutých bouráků.

Maturitní komisi předsedal profesor Loužecký ze SVVŠ Velvarská.

„Vysvětlete mi, jak jste mohli tohoto mládence hodnotit stupněm dostatečný v literatuře, a zejména v historii?“ obrátil se po mé přednášce předseda komise, na Velvárně učící právě češtinu a dějepis, k lehce zrudlému pedagogovi jménem Hošek.

„Odvárka vyrušuje..., na mých hodinách se vždy projevoval krajně negativně, řekl bych přímo... rozvratně...,“ mumlal si spíše sám k sobě již značně brunátný pedagog. Opravdu jsem se obával, že bude nutno k němu povolati koronární jednotku, a to klatě expresní; jednotka tato bude muset býti vybavena především bombou oxygenu – che-

mické značky O₂, aby Hošek tu zjevnou potupu vůbec přežil.

„Navrhuji mu výbornou z češtiny a z dějepisu,“ útočil na Hoška, jenž byl již v rudé pokožce indiána kmene Kvakva, profesor Loužecký drsně a nemilosrdně, „má znalosti převyšující středoškolské osnovy...“

„To nejde!“ naskočil Hošek s ohromnou vitální radostí nazpět do svého již tak tak mizejícího života. „To nejde! To nelze! Předpisy nepovolují posun v hodnocení examinovaného studenta o více než dva stupně. Musí dostat za dvě!“

Touto hádkou přítomných pánů profesorů pro mě definitivně skončilo veškeré moje studium. Absolvovaná maturita, za kterou však vděčím hlavně naší hodné Jožince, mě pouze utvrdila v dlouhodobém přesvědčení o nesmyslnosti školského systému, šitého a kovaného přesně na míru všem žákům a studentům středově průměrným a především všem jedincům absolutně nevybojovým.

V průběhu léta odehrála „zlatá sestava“ The Undertakers svoje poslední show na Ořechovce. V září 1966 jsem nastoupil do svého prvního pracovního poměru.

Ještě před tím jsme ale začali zkoušet s novými členy The Undertakers.

Ze staré sestavy jsme sice zbyli jenom Lúdik a já, ale i tak jsme proti konkurenci měli obrovskou výhodu: velmi dobrou aparaturu, pravidelný sobotní kšeft a v oblasti známé jméno. Po zralé úvaze jsme se nakonec domluvili s bubeníkem Pavlem Zemanem, který ovšem nikdy plně nenahradil Pepu Randáka, a dále s celou trojicí, která už spolu hrávala: s Pavlem Májovským, Ivákem Verostou a Luďkem Urajem. Začínali spolu již ve škole, byli to typičtí představitelé tzv. školních big beatů, kterých bylo tou dobou již hodně, podobných si navzájem jako vejce vejci.

Pro naše účely – pravidelné hraní za peníze na dlaň – bylo ovšem výhodou, že kluci měli již secvičený repertoár, který chtěli hrát. To se ale také od počátku stalo zdro-

jem četných diskusí, protože ve staré sestavě jsme repertoár určovali s Michalem Jernekem výhradně my dva.

Pavel Májovský, Ivák Verosta a Luděk Uraj přijali nabídku The Undertakers s potěšením a z počátku vše běželo zdánlivě hladce.

Pavel se musel vzdát doprovodné kytary, protože tato pozice už byla u Undertakers obsazena mojí maličností. Stal se z něj frontman, sólový zpěvák. Rozhodně na to měl. Zpíval dobře, i když úplnej bombardák, zejména ve srovnání s Michalem Jernekem, to nebyl. Míky – ten byl jen jeden. Pavel Májovský mi navíc nikdy nezapomněl to, že hraju JEHO nástroj, stále mi do hraní kafral, bral mi kytaru, předváděl mi jak to či ono hrát správně a tak dále a tak dále.

Ivák byl skvělý sólový kytarista a samozřejmě byl to opět klasický přeběhlík od houslí. Baskytarista Luděk Uraj rozhodně hrál velmi dobře.

Začali jsme společně hrát každou sobotu v sále Na Ořechovce, pan Hladký s rodinou byl spokojen a diváků chodilo hodně.

Hned od začátku se však projevovalo to, že Pavel, Ivák a Luděk jsou mladší než my tři zbývající, Pavel Májovský byl jejich hlavním vyjednávačem, se kterým jsem se dohadoval málem co každou zkoušku, později už naprosto stále a pravidelně. Kluci chtěli hrát především svoje pecky, tedy to, co měli už společně nacvičeno: především skupinu Pretty Things. Pavel Májovský skvěle zpíval Mamma Keep Your Big Mouth Shut nebo Midnight To Six Men. Já jsem pochopitelně preferoval Rolling Stones a nutil jsem je do repertoáru, který jsme jako skupina hrávali dřív, což jim logicky připadalo lehce již mimo mísu a zastaralé.

Vyslovená krize skupiny nastala, když rodiče Ivákovi zakázali hrát v sobotu večer na Ořechovce kvůli špatnému prospěchu ve škole.

Narychlo jsem sehnal Maria Hládku z Dejvic, skvělého sólového kytaristu. Mario, jak již správně předpokládáte, hrál, než se dal na kytaru, osm let na housle. V Dejvicích

původně hrával v jedné kapele s Honzou Kozlem, baskytaristou, o kterém již byla řeč. Mario okamžitě dokázal zaskočit za Iváka v kapele, a nejen to, po několika týdnech jsme se spolu hodně spřátelili, takže vlastně zaplnil i místo po Michalu Jernekovi. Ten se zatím na vojně ve Zbirohu u Plzně ukrutně nudil.

Psal mi po celé dva roky z vojny skvělé dopisy, někdy i dva tři měsíčně. Snažil jsem se mu odpovídat, ale žádná sláva to z mojí strany nebyla, i když veškeré změny a niterné dění uvnitř kapely The Undertakers vojína Jerneka Michala zajímaly mocně a převelice.

Společně s Mariem Hládkem jsme navštívili klub Olympik ve Spálené ulici. Dozvěděli jsme se, že zde vystoupí Pavel Černocký, nesmírně uznávaný zpěvák od The Donalds. Jenže neměl zpívat, ale – pouštět posluchačům desky. Strašně jsme se tomu jalovému nápadu smáli: „Na to přece nikdo nikdy nepřijde!“

Pavel Černocký, historicky první DJ v Praze, měl ale ve Spálené úplně nabito. S Mariem jsme vůbec netušili, že big beatu už zde vlastně zvoní hrana; to, co nám přišlo tak moc k smíchu, tedy dnešní diskotéka, o pár let později bezpečně zlikviduje tisíce bigbeatových kapel, které se ocitnou na suchu.

V pořadí druhá krize vypukla v The Undertakers, když kvůli prospěchu zatrhli rodiče sobotní hraní na Ořechovce i Luděkovi Urajovi.

Trn z paty nám naštěstí vytrhl Eda Parma, který u nás za hausarestovaného Uraje několikrát na baskytaru zaskočil.

Stále ještě se nám dařilo pro každou sobotu The Undertakers horko těžko slepit dohromady a večer to potom na Ořechovce nějak odehrát. Lúdik si dokonce koupil vlastní klávesy, takže přestal být závislý na stavu rozladěnosti píána v sále. To poněkud změnilo zvukové poměry v kapele, neboť tu rázem byl další elektronický zvuk. Lúdik a Mario byli navíc excelentními hráči.

Eda Parma, zaskakující baskytarista The Undertakers, byl v té době ještě posluchačem konzervatoře a začínal už

hrát na basu se Spáleným v Apollobeatu, tedy již profesionálně. Eda byl moc prima kluk, celá rodina Parmů patřila k muzikantské špičce Prahy, tatínek Eduard Parma řídil vlastní orchestr v kavárně Astra na Václaváku, mladší Edův bratr Jindřich později dlouho hrál s Hanou Zagorovou.

Byť tedy Eda Parma u Undertakers jen zaskakoval, značně nám pomohl držet si finančně výnosné místo na Ořechovce.

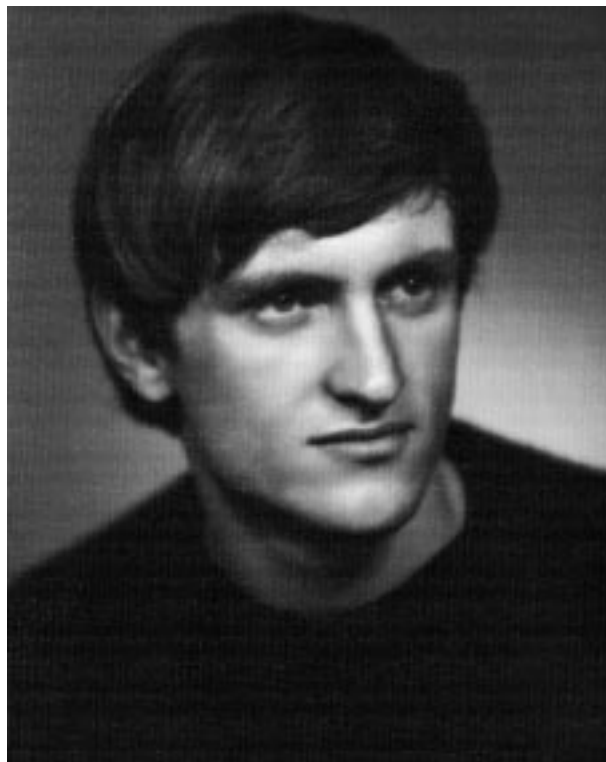
Sháněli jsme ale zoufale stabilního basáka...

1966. The Undertakers
v břevnovské kapli. Zleva:
Honza Horák, Miky, Já,
Pepa Randák a Jiří Zilkán.
(Foto Jan Hnízdo)

1966. The Undertakers
v Karlínské Besedě.
Zleva: Jiří Zikán, Já, Pepa
Randák, Honza Horák
a Miky Jernek třepající
tamburínou.

1966. Fotografie z maturitního tabla 3. A SVVŠ Parlěrova. Tropili si ze
mne šoufky moji tehdejší přátelé, že jsem na to tablo snad jen taškářsky
podstrčil foto Jacka Londona z jeho publikace Martin Eden.

1966. Propagační fotomontáž The Undertakers, jejímž autorem byl v roce 1966 Jan Hnízdlo. Jde o reproduktorovou skříň, záběr skupiny v sále Na Ořechovce a o moji pomerančové mandarinkovou kytaru.

Mejla Hlavsa / Jan Pelc, Bez ohňů je underground, strana 17 (Maťa, BFS 2001):

Mejla: To byla pro mě osudová doba. V Břevnově existovala kapela, která se jmenovala The Undertakers, a ti byli jednoznačně nejlepší. Hráli výhradně Rolling Stones, vystupovali celý v černém, dokonce i bedny si natřeli na černo a my je s Jiřím (Števíchem) žrali. Jednou jsem šel od Jirky a potkal jsem Jirku Odvárku, kterej byl jejich šéf. Já jsem ho strašně uctivě pozdravil a on mi říká: „Ahoj, slyšel jsem, že hraješ na basu. Máme volný místo.“ Já z toho v první chvíli zkolaboval, ale pak jsem doma začal šíleně dít...

Jan Pelc: *Jaké to bylo, stát se přes noc basákem slavné kapely?*

Mejla: Vlezlo mi to šíleně do hlavy. Hrál jsem s nima půl roku na Ořechovce, točily se okolo nás holky, se kterejma jsem ovšem jenom kecal, přišla sláva a já začal blbnout. Jednou jsem přišel pozdě na zkoušku, podruhý jsem nestihl začátek vystoupení, tak se naštváli a udělali konkurz. Přišel na něj Eda Parma, kterej byl nepochybně lepší, a já dostal padáka.

*V začátcích story o Plastic People dále popisuješ příchod a pompézní nástup Pavla Emany Zemana k Plasti-
kům někdy počátkem let sedmdesátých, líčíš Pavla jako
břitký zjev zcela NOVÉHO a osobnostně unikátního řízka.
Pavla Zemana jsi ovšem, Mejlo, bezpečně znal, a to velmi
dobře, už ze svého půlročního angažmá u The Undertakers,
kde Pavel tou dobou bubnoval, tedy logicky celé čty-
ři roky, možná až pět let před tím, než se Eman tak nenu-
ceně vetřel do kompaktních řad Plastic People Of The
Universe.*

Čauvajs, Mejlo,

*To, co říkáš o svém příchodu do naší „slavné“ kapely, je
opravdu silně pošahanej blábol.*

*Nemůžeš přece, Mejlo, popřít to, že jste s Jirkou Števi-
chem patřili k nejtvrdějšímu jádru našich skalních fanouš-
ků. Chodívali jste spolu nejen na Ořechovku, ale i na řadu
našich dalších vystoupení. Ergo kladívko nemohli jste
přehlédnout absolutní rozpad The Undertakers v létě
1966, odchod Míkyho Jerneka na vojnu a totální výměnu
hráčů celé kapely s výjimkou Lúdika a mě.*

*Po bývalé „zlaté sestavě 1964–1966“ zbyla jenom image,
kompletně celá aparatura kapely, zavedené obchodní jmé-
no, a hlavně sobotní pravidelná rejže v sále Na Ořechovce.*

*Nepřišel jsi tedy, Mejlo, do žádné sakumperdum „slav-
né kapely“, jak tvrdíš, ale naopak do grupy prožívající svůj
kormutlivý sjezdový sešup – úpadek, na kterém jsi se
ostatně sám také osobitě připodepsal.*

Prostě jen žvaníš a těžce kecáš, Mejlo.

*Stejně pomatený je tvůj popis příběhu basáka Edy Par-
my, který naší kapele opravdu velice pomáhal – hrával
s námi vždy pouze jako ZÁSKOK –, to ovšem už dávno
před tím, než jsi byl kapelou draftován ty, Mejlo. Eda Par-
ma s námi pochopitelně hrál několikrát i po tvém žalně
trapném odchodu.*

1967

Společně s Ludkem Urajem odešel z kapely i zpěvák Pavel Májovský a přišel Mejla Hlavsa, který byl z počátku velkou posilou na úbytě již zjevně skomírající grupy. V roce 1967 však bylo obdobných skupin v Praze již minimálně několik set. Mejla se brzy do kapely zapracoval, ve zpěvu jsme se střídali a the Undertakers neměli v té době již vysloveného frontmana, jakým býval Miky Jernek nebo později po něm Pavel Májovský.

Mario Hládek tenkrát studoval VŠ elektro a ve volném čase ještě brigádníčil na ruzyňském letišti. Lúdík již VŠ dokončoval, já jsem chodil do zaměstnání. Pavel Zeman kromě bubnování s naší kapelou hrával ještě i s dalšími skupinami. Proto jsme angažovali dalšího bicistu Standu Matouška. Standa hrál souběžně i s dalšími beatovými skupinami, byl to i výborný kytarista, a především zpěvák. Pavel se Standou se tedy u bicích v The Undertakers střídali.

Všichni jsme byli časově hodně vytíženi a na zkoušení bylo jen minimum času, se kterým každý z nás těžce hospodařil, jak se jen dalo. Často se stávalo, že Mejla Hlavsa, který potřeboval s kapelou zkoušet ze všech nejvíc, na dohodnuté nácviky nepřišel.

To přirozeně hlasitě kritizovali Lúdík s Mariem, kteří se tím dostávali do obrovského časového presu.

Nedobry stav kapely se ještě ke všemu začal výrazně projevovat na návštěvnosti sobotních show na Ořechovce. Několikrát se dokonce stalo, že Mejla Hlavsa přišel pozdě i tam. Bez něj jsme nemohli začít hrát a publikum, které už si zaplatilo, chtělo penízky za vstupné vrátit. Pak jednu sobotu nepřišel Mejla vůbec.

Panu Hladkému se zkazilo pivo, které tu sobotu neprodal, a tak po několika měsících našeho zjevného úpadku přišel za mnou.

Začal velice slušně a jakoby až omluvně: „Na další soboty jsem sál pronajal Filmovým ateliérům Barrandov. Můžete si klidně vybrat, kdy jindy tady budete hrát... Třebas v pátek, v neděli, ve středu... O sobotách ale už ne.“

Kapela tak přišla po dvou a půl letech nejen o zdroj peněz, ale i o pojivo dané nutností pravidelného sobotního hraní.

Vyzkoušeli jsme na Ořechovce středu, potom neděli i pátek.

Nic.

Trh už byl v Břevnově rozdělen: na Bílé Hoře hrával každou neděli odpoledne Pavel Klouza, v pátek hráli v sále hospody Na Hrádku (Šlikova ulice) vysokoškoláci ze strahovských kolejí. Ti byli přímo vynikající, dokonce měli jednoho kytaristu černé pleti (to byl tehdy ještě velikánský šok), hrávali těžkou „latinu“, a jejich největší hit byla populární Guantanamera. Lidem se to moc líbilo.

Naše tak výnosné soboty na Ořechovce, kterým se po dva a půl roku musel trzně přizpůsobovat i samotný nestor břevnovského rocku Pavel Klouza, obsadila docela slušná beatová kapela hrající pod krycí hlavičkou ZO ČSM ateliérů Barrandov. Okamžitě měli narváno a začali tam zvesela rejžovat místo nás.

Byli jsme big beat bez stálého místa. Odstěhovali jsme aparaturu z Ořechovky. Neměli jsme ani zkušebnu. Kapela jednoznačně označila nespolehlivého Mejlu Hlavsu za

hlavního strůjce našeho neštěstí a po veliké hádce musel nakonec Mejla pryč.

Dnes už si nemyslím, že by Mejla byl jedinou příčinou úpadku. Hráčské kvality Maria a Lúdika byly neoddiskutovatelné. Přesvědčil jsem se o tom asi o pět let později, kdy Mario kvůli profesionálnímu hraní nedostudoval VŠ. Byl frontmanem kapely, zpíval skvělým basem. Také Lúdik se později v jiných kapelách prosazoval velice dobře.

Hlavní příčinou stagnace jsem byl asi já sám, i když v roce 1967 bych to byl nikdy nepřiznal. Konkurence mezi beatovými kapelami, kterých stále přibývalo, výrazně vzrůstala. Vzpomínám si na některé z nich, které mě zvlášť zaujaly. V kavárně SIA ležící na pravém vltavském břehu mezi právníckou fakultou a Františkem hrávala pravidelně výborná skupina zaměřená výhradně na Searchers a Hollies.

Velikým unikátem mezi břevnovskými skupinami, již podle svého jména, které neznělo ani trošičku anglicky, byla beatová skupina kluků z Hládkova, kteří svému uměleckému uskupení dali název NICOLO. Hrát jsme je viděli společně s Mariem Hládkem v kulturním domě na Bílé Hoře. Vymykalo se to všem tehdejší vžitým představám o big beatu. Okamžitě jsme se proto s Mariem seznámili s jejich frontmanem Jirkou Franzem. Znal jsem ho předtím jen od vidění ze SVVŠ Parlérova, kam chodil o ročník níže. Jirka skládal pro Nicolo nejen hudbu, ale i anglické texty. Vše, co jsme tehdy na Bílé Hoře od skupiny Nicolo slyšeli, byly originály. Anglické texty byly navíc plné sarkastického a zcela unikátního absurdního humoru, značně blízkého pozdější poetice americké skupiny Dr. Hook & Medicine Show. Uvažovali jsme o tom, že začneme hrát originální skladby od Jirky Franze s The Undertakers, ale bohužel k tomu nikdy nedošlo.

Změnila se doba, do ČSSR již proudily stohy desek, Lúdik i Mario hráčsky tendovali až směrem k jazz rocku, na který by byli bývali určitě hráčsky měli. Já jsem jim v tom bránil jen svojí pouhou přítomností, vyhodit z kapele mě nemohli, protože by zůstali bez aparatury.

Vleklá krize vyvrcholila tím nejnesmyslnějším způsobem: kapela málem neschopná hraní angažovala zvukaře Karla Hodka a manažera Jardu Čepa. Přivedl jsem je do kapely osobně; byla to tehdy obrovská móda: každá kapela musela mít svého zvukaře a manažera. Jarda s Karlem předtím spolupracovali ve velice známém a dobrém big beatu, jehož hlavní sólista emigroval do Kanady.

Karel s Jardou zůstali bez kapely „na suchu“, a tak nabídku od The Undertakers přijali. Tím jsme ovšem krizi skupiny ještě umocnili. Nehráli jsme dobře. V této sestavě nám z hlediska dělení zisku naprosto nesmyslně přibýly další dva krky – a taky že jsme uskutečnili jen asi tři poslední vystoupení.

Definitivně naposledy jsme si coby skupina The Undertakers společně zahráli na zkoušce ve velkém sále Smíchovského pivovaru.

Mohu to tvrdit s naprostou jistotou a docela přesně, neboť to datum bylo pro celou naši zemi osudové – poslední zkoušku jsme měli v úterý odpoledne 20. srpna 1968.

Vůbec nám to nešlo.

Proto jsme hraní ještě odpoledne zanechali. Uložili jsme aparaturu do přilehlého skladu a kytary do futrálů a radši jsme se odebrali na pivovarskou spilku. Ve velkém sále bylo horko k padnutí, zato na spilce panoval optimální chlad čtvrtého schodu. Okamžitě jsme na sebe natáhli těžké vatované kabáty a obrovské plstěné válenky, které tam byly předem pro návštěvníky připraveny. Potom jsme sňali z háků veliké cínové tupláky s ouškem a jali se koštovat mladý Staropramen stáčený přímo ze zásobních taneků.

Mladé pivo o správné teplotě chutná úžasně. Je jako křen. Při polykání vám malé bublinky stoupají zpět nosem a dohání vás až k slzám slasti.

Byli jsme všichni žízniví.

Nasadili jsme od začátku tak obrovské tempo, že již za hodinku několik z nás beznadějně odpadlo. S Mariem jsme

se zvedli k odchodu kolem osmé. Jeli jsme poloprázdnou, úplně ztichlou tramvají. Na Prašňáku Mario vystoupil a hasil si to dolů z kopce na dejvický Kulaťák, kde bydlel.

Já jsem pokračoval dál do Břevnova. V celém domě jsem byl sám, máma byla na dovolené v Jugoslávii a brácha si vydělával šilinky v Rakousku.

Ihned po návratu domů jsem zalehl do postele.

Vzhledem k tomu, že odpoledne 20. srpna 1968 končí celá historie The Undertakers, provedu nyní kratičkou faktografickou rekapitulaci. Kapelou prošlo minimálně na dvě desítky hráčů, kteří s námi v různých časových úsecích zkoušeli. Vystoupení s kapelou však absolvovalo pouze šestnáct z nich.

Seznam členů bigbeatové skupiny The Undertakers (1964–1968)

Sólový zpěv:

Michal (Miky) Jernek (1964–1966)
Pavel Májovský (1967)

Sólová kytara:

Jiří Zikán (1964–1966)
Ivan (Ivák) Verosta (1967)
Mario Hládek (1967–1968)

Basová kytara:

Jan Horák (1964–1966)
Luděk Uraj (1967)
Mejla Hlavsa (1967)
Eduard Parma (1967–1968)

Doprovodná kytara:

Jiří Odvárka (1964–1968)

Klavír, klávesy:

Luděk Brož (1964–1968)

Bicí:

Josef Randák (1964–1966)
Pavel Zeman (1967–1968)
Stanislav Matoušek (1967–1968)

Technika:

Karel Hodek (1968)

Organizace:

Jaroslav Čep (1968)

Skupina odehrála kolem 130 vystoupení na Praze 6, jedno vystoupení v polském Krakově, jedno vystoupení v Karlínské Besedě a též jedno vystoupení (třeskuť zadarmo, pane učitelu) v libeňské Čechii.

V letech 1964–1968 jsme neměli nejmenší tušení o tom, že v Anglii existuje rocková kapela stejného názvu The Undertakers. Dočetl jsem se o tom až mnohem později. Anglická skupina šla ovšem při budování svého morbidního image mnohem dál. Využívala údajně přímo při produkci na scéně rakve a samotní hráči si prý nosili svoje nástroje v malých leskle černých rakvičkách.

Takto daleko jsme se my nikdy nedostali.

Noc z 20. na 21. srpna 1968 jsem neprožil právě komfortně. Přičítal jsem to především obrovskému množství mladého pivečka, které jsem s chutí převelikou požil na spilce Smíchovského pivovaru v průběhu úterního podvečera.

Břevnovský dům, ve kterém jsem byl té noci úplně sám, je vzdušnou čarou nedaleko od ruzyňského letiště. Měl jsem v noci všechna okna otevřená a ruská bachratá invazní letadla (tzv. anduly) nalétávala směrem na Ruzyň těsně nad zemí. Duněl tak celý dům. Otřesy a těžký hluk jsem ale naprosto chybně přičítal jen své těžké kocovině. Časně

ráno mě probudil Mario Hládek, který se dostavil 21. srpna 1968 až k ruzyňskému letišti na svojí brigádní ranní směnu. Vůbec se do letištní haly nedostal. Pěšky proto zamířil za mnou do Břevnova:

„Vstávej, ty opilče! Jsou tu Rusáci, ty odpornej vožralo zvadle jen spící, jsou už úplně všude, je jich fakt plná Praha!“

Znal jsem dobře ty jeho třeskaté žertíčky a nablbané fórečky.

Nevěřil jsem mu ani slovo.

Pohled z okna na nebe plné invazních letadel byl ale jednoznačný. V rádiu znělo: „Blum blum blum blumb-lum.“ Zborcené toť harfy tón ze symfonické básně o Vltavě, zlenivěle mýjející náš slovatný Vyšehrad.

Hodil jsem na sebe džíny a tričko.

Vyrazili jsme s Mariem okamžitě do města. Bylo hodně brzy po ránu. Od Ruzyně do centra jezdily dlouhé kolony pidi tančičků. Řekl bych přímo, že to byly tanky výletní, byly to kabriolety, malá otevřená pásová vozítka bez střechy, v každém tančičku se rozvalovali jen čtyři maladci. Rachot pásů na dlažbě byl obrovský. Nejvíc mě ale překvapovalo, že to vše vidím BAREVNĚ. Dokumentární záběry z roku 1945 a válečné filmy byly zásadně černobílé. Viděli jsme s Mariem málem totéž co v oněch filmech, vlastně nic moc se od roku 1945 nezměnilo, stejní vojáci, stejné zbraně – jen to bylo celé vysoce vkusně a esteticky vyvedeno v barvě.

Minuli jsme sirotčinec u Brusnice (nyní budova ministerstva kultury) a scházeli jsme dolů k Prašnému mostu.

Tam už stála obrovská kolona našich tak skvěle kolorovaných osvoboditelů. Skupina asi šesti lampasáků se radila hluboce skloněna nad mapou. Když jsme je s Mariem mýjeli, v jejich bezprostřední blízkosti, řekl jsem velice humorně s nefalšovaným přízvukem pravého Američana z Břevnova (dabljú):

„Zachuatčiky.“

Ze skupinky studující mapu se pružně oddělil malinkatý upocený cvalík, chytil mě pod křídlem, zařval cosi smě-

rem ke stojící koloně pásovců, z ní vyběhlo asi šest Ivánků, kteří mě čapli a bleskově naložili do smrdutých útrobr obrněného transportéru. Vše se odehrálo takovým kvapem, že jsem se leknutím nestačil ani upšouknout.

Uvnitř se mnou soldáti řízli na sklopnou lavici a ten tloušť usedl přímo proti mně, takže jsem dostal unikátní příležitost prostudovat z minimální vzdálenosti několik jeho muzeálně plechových zubů. Stejně zblízka jsem si prohlížel jeho prapodivné výložky – nic takového jsem u Rusů už nikdy potom nespatriil. Na nebesky modrém podkladě se skvěly dva podélné žluté proužky a dvě veliké zlaté hvězdy.

„Ty skazál zachvátčiky!“ zařval ten safa s plechovou dentální protézou v hubě zhotovené ze stejného materiálu.

„Nět. Nět... Ja něskazál zachvátčiky, ja gavaríl tólko na čééšskom jazykéé s tavaryščom prijáátěljom majím, pakáá ja...“

„Ty skazál zachvátčiky!“ trval na svém ten propoceníý sud – možná snad generál NKVD – roztlemenec plechoústý.

„Nět. Něskazál. Ja tólko...“

„Ty skazál...“

„Něskazál...“

„Ty-“

„Ně-“

„T-“

„N-“

Po této vzrušující perlivé konverzaci se všeslovanskými názvuky, prvky, znaky a jevy vzájemného toť porozumění a důvěry papaláš pokynul masitou svojí rúčkou, abych opustil jejich páchnoucí ocelový vigvam, se slámovou výstelkou podlahy prosycenou výpary evokujícími pugét značně již zahnívajících a rozbolavělých nohou. Nemusil mě, pravda, k odchodu z té jejich parfémové žumpy pobízet dvakrát. Když jsem se vyhrabal z té jejich sibiřské chýše, spatřil jsem Maria stojícího na chodníku ve vzdálenos-

ti asi deseti kroků; byl barvy zelené a vkusně tak ladil s křovisky u tenisových kurtů TJ Žižka Praha, o jejichž plot se musel opírat, aby tak zabránil postšokové mdlobě. Když mě zcela neočekávaně spatřil ŽIVĚHO, provedl mysteriózní vizuální trik kropení živou vodou a okamžitě se mu barvička do tváře vrátila.

Došli jsme až na Václavák, kde tank stojící na pravé straně sochy sv. Václava právě pražil rozverně kulometem do soch stojících na horním cimbuří Národního muzea.

Spatřili jsme čertovského chlapíka, který s použitím pouhé krabičky zápalek a denního tisku podpálil jiný tank našich osvoboditelů, když se nejdříve pokoušel zapálit přímo jen naftu vycmrndanou ze sudů na zádi stroje. Později však využil zmuchlané noviny naftou bohatě nasycené. Tank chytil ihned obrovským plamenem. Po deseti minutách od zahoření se dosud pevně uzavřené poklapy té oceťové grilovací pícky naráz všechny otevřely, vyskákali stateční uzenači-pečenáči a jali se již nejméně pětmetrovou fákuli plamenů dusiti a poplácávat svými kacabajkami. Bezúspěšně. Dravý prométheovský živel zvítězil, šájbu tak zabrosil i kaněčno pabědíl. Celý jejich tank naproti Domu potravin opravdu shořel na cimprcampř.

Pocítili jsme s Mariem obrovskou žízeň, netoliko jen následkem předchozího večera. Konečně jsme objevili otevřenou hospodu, ležící na Václaváku přímo pod hotelem Evropa. Zde jsme celý 21. srpen 1968 zasvětili vědeckému rozboru vzniklé globální situace politické ve společnosti několika expertně obdobně vytemperovaných pivních teoretiků a jalových žvanilů.

Už v průběhu roku 1967 kopírovala většina tehdejších bigbeatových kapel zavedenou praxi 111. místní skupiny OV ČSM na Praze 6: zjistily, že pro jejich činnost je nejlepší mít „krytí“ nějaké společenské organizace, tedy hlavně razítko.

Několik let jsem docházel na sekretariát OV ČSM s naší pokladní knihou. Revize prováděné Pavlem Popovičem ve

společnosti Jirky Trefného již tradičně končily v některé z blízkých dejvických hospůdek. Díky těmto velice neformálním vztahům jsem se dovídal rozličné podrobnosti ze „sekretu“ OV ČSM.

Postupná liberalizace společnosti, plíživě bující už zhruba od roku 1963, vyvrcholila – na svazácké půdě – v roce 1968 totálním rozpadem dosud jednotné mládežnické organizace (ČSM) a následným vznikem sedmnácti (!) nástupnických organizací. Nepamatuji si už pochopitelně názvy všech sedmnácti, ale uvedu na ukázkou alespoň některé z nich: Svaz pracující mládeže, Svaz vysokoškolačků, Svaz vojenské mládeže, Svaz středoškolské mládeže, Pionýr, Junák atd.

Všechny bývalé tzv. místní skupiny OV ČSM byly delimitovány do nové organizace s názvem Svaz klubů mládeže (SKM).

Ještě před rozpadem ČSM jsem informace o nové organizaci vyslechl u piva od Jirky Trefného a Pavla Popoviče. Mazali mě tehdy oba silně med kolem pusy, jakou že máme perfektní pokladní knihu, jak dobře já osobně znám poměry mezi všemi kapelami na Šestce a podobně. Chtěli po mně, abych se stal obvodním tajemníkem Svazu klubů mládeže v Praze 6. Pod vlivem řady společně vypitých piveček, nemalého démona mojí osobní pýchy a také trošku té jejich ukecávačky jsem to nakonec přijal.

Tajemníka SKM jsem potom dělal naprosto zadarmo, ve svém volném čase, od začátku roku 1968 až do roku 1969. Svolal jsem na sekret všechny bývalé místní skupiny ČSM, tam jsem jim oznámil, že jsou právě převáděni do nově utvářeného SKM. Nekomentoval to nikdo z nich, všichni si oddechli a byli srdečně rádi, že budou mít i nadále svoje vlastní razítko existující organizace. Na návrh Jirky Trefného mě jednomyslně zvolili tajemníkem.

Již ve funkci obvodního tajemníka jsem se zúčastnil několika jednání na ústředí SKM. Předsedou tehdejšího Ústředního výboru Svazu klubů mládeže ČSSR byl Josef Wagner. Ano, chápete velice rychle a dobře, týž Josef Wag-

ner, kterého všichni dobře pamatujeme z parlamentu ČR, poslanec za ČSSD, zapuzený a později Becherovkou odmrštěný zrádce vlastní politické strany...

Tajemníkem SKM pro celou Prahu byl tehdy Karel Klíma, pozdější mnohaletý generální ředitel PKO Juldyfuldy a ještě později generální ředitel Výstaviště Praha. Měl pod sebou deset tajemníků SKM zastupujících jednotlivé pražské obvody.

Jedním z těchto deseti jsem byl já.

Na Praze 6 byla v SKM již tenkrát asi dvacítká kapel opravdu známých jmen, uvedu například Steamboat Stompers, nebo B Site Vladimíra Mišíka.

Vyložil jsem si název „Svaz klubů“ doslovně a zaměřil se především na výstavbu a organizaci klubů na Šestce. Vybudovali jsme zkušebnu pro kapely v ulici Na Hutích, rozpracovali jsme projekt „Disc Bazar“, kde jsme chtěli nakupovat, prodávat a vyměňovat LP desky, měli jsme vytipováno ještě asi deset dalších objektů na území Prahy 6, do kterých jsme chtěli postupně investovat.

Z celostátního hlediska byl SKM poměrně aktivní a známý. Pořádal například Setkání strany s mládeží v levém křídle Sjezdového paláce v roce 1968 (Kohout, Procházka, Goldstücker a řada dalších protagonistů tzv. pražského jara), byl – alespoň se domnívám – i pořadatelem Beatsalonu 1969, kde poprvé vystoupili Plastic People na veřejnosti atd.

Na Praze 6 se po rozpadu ČSM neprojevovalo všech sedmáct nástupnických organizací stejně aktivně. Navíc nástupnický majetek nebyl, pokud si vzpomínám, nikdy rozdělen na sedmáct dílů, ale zůstal celý pohromadě. Na sekretariátu bývalého ČSM vznikl podivuhodný federativní orgán sdružující nových sedmáct mládežnických subjektů v jeden celek, s neméně bizarním názvem: OFOMAD Praha 6. Obvodní federace organizací mládeže a dětí Praha 6.

To byla ohromná výhoda pro Obvodní výbor Národní fronty Prahy 6. Ten přiděloval finance a státní dotace na

celou mládežnickou činnost a na Praze 6 měl tedy jediného partnera. Předsedou OFOMAD byl Pavel Vršecký a tajemníkem Stanislav Profant. Mistrovsky se jim dařilo využívat nejednotnosti mezi sedmnácti řízenými organizacemi. Jak si vzpomínám, náš SKM na tom býval vždy velice dobře. Pokud jsme přicházeli s nápady a zajistili si také jejich realizaci, Pavel i Standa nás vždy podporovali. Nezapomenu nikdy na jednání mezi OFOMAD a Obvodním výborem Národní fronty. Předsedkyní OV NF Praha 6 byla v roce 1968 Eva Kyralová, bývalá ředitelka Domu pionýrů v Kolátorce. Za předsednickým stolem s ní seděl Pavel Vršecký. V malé místnosti měli být dle pozvánky tajemníci všech sedmnácti mládežnických a dětských organizací. Nepřišli však zdaleka všichni, bylo nás tam jen kolem deseti.

Jednání se zdlouhavě a nudně táhlo.

Náhle předsedkyně OV NF Praha 6 natáhla ukazovák, až se málem dotkla mého čela:

„No já žasnu! Já nevycházím z údivu! To je... To je... No jó! To je Odvárka! Vůbec ten největší ze všech sígrů mezi všemi pionýry z Břevnova!“

Schůze musela být přerušena.

Největší akcí OFOMADU bylo otevření Arokola klubu v roce 1968. Arokola klub v řadě parametrů předstihl svoji dobu o desítky let. Pražské sodovkárny, národní podnik, zaváděly tehdy na trh nový výrobek (přeslazený plagiát coca-coly). OFOMAD přislíbil využití klubu k reklamě jejich budoucího nealko drinku, a oni za to výstavbu klubu sponzorovali.

Arokola klub stával v letech 1968–1969 na rohu proti Dejvickému nádraží, směrem k Prašnému mostu. Celý interiér včetně vchodu, záchodů, baru a všech stěn ručně maloval Kája Saudek. Přehnaně bujně Saudkovské komiksovské krasavice ve společnosti svalovců stejné provenience zde na stěnách v nadživotní velikosti popíjely s gusem Arokolu ve stoje, vleže, vsedě, v oblacích a k údivu několika rozjívěných žraloků i pod vodou.

Arokola klub – typická diskotéka skvělé úrovně, s malým parketem a luminiscenčním osvětlením – se brzy stal vyhledávaným podnikem nejroztličnějších pražských celebrity a jejich mnohohlavých kamaril.

Z práce jsem odpoledně jezdíval přímo na Kulaťák, sekret zůstával v místnostech po OV ČSM, nebo jsem chodil sledovat postup prací v Rallye klubu, případně do klubu Na Hutích. Cestou domů jsem se ještě pozdě večer stavoval v Arokola klubu.

Bývalo tam vždy plno, vyhazovač mě dobře znal, a tudíž i pouštěl dovnitř. Jednou jsem si, sedě u baru s něčím mnohem lepším než s lepivou arokolou, všiml v sále Pavla Nováka, tehdejší obrovské hvězdy televizního big beatu, zásadně jen česky pějícího tělocvikáře z Přerova (planu jak rozžhavený drát). Až na druhý pohled jsem vedle něj rozpoznal Olinku Koudelkovou, kterou ten zlatovhrdlé Novák Pavel vlastnicky objímal kolem překrásných ramen.

Neviděl jsem Olinku už dva roky.

Velice zkrásněla.

Vycítila pohled a zvedla oči mým směrem, tentokrát měla s sebou jejich jasně modrou aplikační verzi. Nezavrtěla na mě ukazovákem ani trošku a protentokrát – kručajda – nevysílala ani záporné signály pohledem.

Jen se krásně usmála, zvedla se a zamířila za mnou k baru:

„Jé, Jirko, jak se máš?“

Lípla mi pusu, co dáváme při návštěvě babičkám.

„Dobrý, já dobrý... Já přeci dycinky dobrý. No a co ty?“

„Dobrý..., já taky dobrý.“

Usmívali jsme se na sebe z bezprostřední blízkosti.

„Tak jo.“

Dal jsem jí pusu od vizitýrovaného dědečka.

Vrátila se pod rozevřené křídlo obrovské pěvecké celebrity, co se tak veřejně hlásila k vysušeným langustám a plála jako rozžhavený drát.

Šel jsem domů.

Cestou mezi Prašňákem a Hradem jsem mudroval:

„Stejně je fakt dobrá, ta moje krásná kočička Olinka. Nemá teda vůbec špatnej drajv na bránu. Patrný je především strmý nárůst kvalitativní, její tak kolmá dráha z bahna hudební periferie až k samotným hvězdám naší skvostné obrazovky televizní.“

Karel Hodek, zvukař naší již rozpadlé a neexistující kapely, byl nejen obrovským nadšencem do hifi, ale i sběratelem desek. Preferoval vždy jen nejvyšší kvalitu. Občas jsme se navštěvovali a svoje největší sbírkové perly si přehrávali. Společně jsme byli také u Bohouše Ďurise, tehdejšího promotéra Junior klubu v Žitné ulici, který právě rozprodával svoji ohromnou sbírku LP. Nepokrytě se tenkrát již chystal k emigraci; později si otevřel v Mnichově českou restauraci.

Když jsem navštívil Karla Hodka v jeho malinkatém bytě naposledy, neměl jsem vůbec tušení, že o pouhých několik týdnů později emigruje i se svou krásnou ženou Sašou a několikátýdenním miminkem do Jihoafrické republiky.

„To prostě musíš slyšet!“ přesvědčoval mě tenkrát Karel do telefonu a zval na návštěvu. „To je už muzika z úplně nové doby. Mají tam dokonce na playback přimixnutej celej setsakramentskej symfoňák...“

Elpíčko jsme si potom poslechli nejméně třikrát za sebou.

Na té desce JEŠTĚ DNES slyším hlas umíráčku za odešlými Golden Sixties.

Zlatým létům šedesátým zde zvoní hrana.

To LP Beatles se jmenuje Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band.

1969. Dejvický klub v ulici Na Hutích. Na snímku jsou moji spolupracovníci ze Svazu klubů mládeže (SKM), zleva: L. Jirásek, L. Rybníčková, J. Dvořáček a V. Vodička.

1969. V dejvickém klubu Na Hutích.

1969. Před dejkickým Rallye klubem v Thälmannově ulici u Kulaťáku. Povšimněte si prosím bílých nápisů 4 : 3. Byla toho plná Praha, jde o skóre hokejového matche ČSSR versus SSSR.

Mejla Hlavsa / Jan Pelc, Bez ohňů je underground, strana 30 (Maťa, BFS 2001):

Mejla: Až nám dal někdo hlášku, že se na podzim vrací z vojny Michal Jernek, bejvalej zpěvák The Undertakers. Zjistil jsem Michalovu adresu a v dopise mu vylíčil naše představy o nové kapele. Michal odepsal, že se mu projekt líbí, a jakmile se vrátí z vojny, musíme se sejít. Rozhodli jsme se, že na něj počkáme.

Po jeho návratu jsme se ohlásili a Michal nás pozval k sobě. Ovšem když jsme k Jernekům dorazili, byl v pokoji zaparkované Jirka Odvárka, šéf slavných Undertakers. Byl to trapas, protože jsme neměli Michalovi co nabídnout, neznal nás a na druhý straně byla zajatá slavná břevnovská kapela.

Jednání se ujal jako vždy Přemek (Jiří Števích). Přednesl vizi psychedelický kapely s ohněma a podobný věci. Michal byl ohromený, takže Odvárka neměl šanci a odešel s nepořízenou.

Čauvajs, Mejlo,

to snad nemyslíš vážně!

Vojín Jernek měl po celé dva roky základní vojenské služby naprosto perfektní informace o veškerém aktuálním dění u The Undertakers. Zajímalo ho to převelice moc. Podrobně jsem mu vše popisoval v dopisech, které jsem sice netvořil zrovínka pravidelně, tak jako on tehdy psával mně, ale pořád to bohatě postačovalo, aby dobře věděl, že The Undertakers koncem září 1968, kdy se z toho slavného vojště v ČSLA vracel zpět do života, už vůbec neexistují.

Ty starej užvaněnej blafoune Mejlo, přece nemůžeš popřít, že na Mikyho jsi měl celý ty dva roky jeho vojny spojení. Stále ses na něj vyptával, a já ti dal adresu. Již neexistující skupina The Undertakers nemohla tedy nikdy Mikyho lanařit.

Celý projekt psychedelické kapely Plastic People nebyl Števichův: byla to Mikyho myšlenka. Hned na prvních vystoupeních Plastiků byl úplně markantní punc jeho podivuhodné „cynické poetiky“ (hábity, texty, tajemno, ohně). Turzení, že jste hráli vlastní věci a pouze Velvety na smíchovském Beatsalonu 1969, je pak jen dalším blábolem.

Vím určitě, že jste na Smíchově 1969 hráli i Stouny: konkrétně si pamatuji na skladbu It's All Over Now. To byl totiž Mikyho parádně exhibiční kousek už v roce 1965.

Hráli jste tu pecku na Smíchově v roce 1969 s Plasticiky určitě. Hráli jste to výborně. Bylo to tak dobrý, že když jste šli na refrén: „Because I used to lo-o-ve and it's all over now,“ zpíval jsem si to nahlas s váma, tak mě to vzalo... Mnohem horší mému tehdejšímu gustu připadalo to vše ostatní. Koncerty Plastic People jsem také již nikdy nenavštívil. Jsem ale přesvědčen, že dadaistické házení smrdutých ryb na diváky v Mánesu a další skvělé žertíky přesně korespondují s povahou Michala Jerneka, určitě mnohem větší měrou než právě třeba s nápady Jirky Števicha, nebo (to uznej) i tebe samotného. Znal jsem vás všechny tři poměrně dobře.

No jasně, že jsem byl u toho, když jste si v Jernekovic břeňovském obejváku venkoncem s Michalem plácli. Hrát jsem tenkrát nechtěl, zabýval jsem se skutečně už jen dejvickejma klubama, dobře jsem věděl, že nastávají převelice „nové časy“, a to nejen v hudbě. Michal ale ode mne převzal aparaturu pro celou kapelu, což taky nebyl jen tak nějaký malej dáreček.

Nepamatuju se, že bychom se my dva, Mejlo, někdy potom ještě viděli.

Michal Jernek se oženil a odstěhoval se z Břevnova do domku na Petřínách, vlastně až do Liboce, ten domek stál těsně u zdi obory Hvězda. Po odchodu od Plastic People Of The Universe pracoval v pražském Elektropodniku.

Začátkem let osmdesátých jsem jel děsivě narvanou stočtyřiatřicítkou. Autobusák perfidně řadil snad každičké dvě vteřiny s radostí zjevně převelikou. Přeplněný prostor nalisovaných cestujících vazce kopíroval rytmus řidičovy šaltrpáky: spojka, lehká vlnka vpřed, plyn, prudký pohyb na zád. Stál jsem u zadních dveří, kam jsem se vpasíroval žel jen jednou nohou. Druhou nožku jsem měl kdesi v luftě, neboť se mi nezadařilo s ní vyhmatati volné místečko mezi obuví kolemstojících čpavých sledů v marinádě.

Mezi Prašňákem a Střešovickou vozovnou rytmická davová kopulace ve střídavém modu vpřed i vzad dostou-

pila vrcholu. Přeplněný bus se ploužil rychlostí nepřevyšující první speeding batolete. Propoceně tváře všech cestujícíchjevily známky brzkého již zardoušení, jiné zračily toliko totální flegma.

Přesně v tomto momentu se z prostoru od předních dveří ozval zvukný, rozveselený a nakřáple britký hlas:

„Nazdáár, Žóórži! Chrrrrrr-r-r-r-chrch!“

Úžasem jsem zvedl hlavu a spatřil Mikyho Jerneka, jak si již neskrupulózně rází cestu středem kopulujícího autobusu.

„Žóórži!“

Řval, až mi zaléhaly uši, a neustále stahoval a vytahoval roletu.

Opravdu se mu podařilo se středem narvaného autokaru číslo 134 doslova probít. Úspěšný byl žel ale až na zastávce U Polní kliniky v Břevnově; tam už jsem z toho pavilónu malých šelem musel vystupovat, zatímco Miky pokračoval dál v té truchlojízdě domů na Petřiny.

Netušil jsem, že jej právě vidím naposledy v životě.

Jak jistě víš, Mejlo, Miky Jernek zaklepal bačkorama a prásknul chlapsky dveřma v roce 1997. Nyní jste tedy už spolu, tak se na to Mikyho prosím tě v klídku přeptej, abys nám – těm, co jsme byli u toho – snad někdy příště ty svoje Pohádky ovčí babičky vyprávěl ještě mnohem vyvedeněji a kvalitněji, a taktéž, to v neposlední řadě, mnohem ještě humorněji.

Předpokládám, Mejlo, že musíte bejt s Mikym někde TAM spolu? To je dotaz. Proto ten otazník. Ptám se tě na to.

Dej mi příležitostně vědět.

Momentálně si představuju, že jste spolu někde nahoře, přímo tam nad námi, myslím si totiž, že ten fousatej dědýs, co to všechno jako shora šéfuje a diriguje, má snad dostatek fištrónu, aby vás nechal tam nahůře: umístil tě, Mejlo, jistojistě společně s Mikym někam za pěkně nadejchanej obláček, kde se právě společně srdečně chlámáte tomu našemu věčnýmmu pozemskému pinožení.

Očistec jakožto formu zjednání nápravy u chybuujících jen hříšníků bych ve vašem případě vyloučil a priori a naprosto definitivně. Pokud je tedy ten gerontoidní fousatej dědek v košilce tak zcela zásadně prost veškeré spirituální imaginace básnické, poslal vás možná oba dva až tam důle, totiž přímo do kotelny.

To by mně fakt, Mejlo, zajímalo, kde s Mikym jste...

Chystám se totiž už pomalu za váma, moje zkušenosti kotelníka nabyté u rybníka Vincka by se nám tam snad mohly i zatrachtile hodit.

Stále se však trýzním a obírám se především basickou otázkou naprosto zásadního a nejdůležitějšího významu primárního:

„Copak tam asi čepujou?“

Mejlo, dej mi vědět.

Tak čauvajs, Mejlo.

Auvajs,
Mejlo.

Jiří Odvárka

AUVAJS, MEJLO

**Zlatá léta šedesátá, jakož i čacké
početí big beatu v Břevnově**

Obálku a grafickou úpravu navrhl Milan Sládek.

Redakce textu Ondřej Pfeffer.

Vytiskla Tiskárna JDS,

Praha 10, U Pekáren 1

V roce 2003

vydalo nakladatelství PRIMUS,

Praha 1, Věžeňská 7,

jako svou 168. publikaci.

Vydání první.

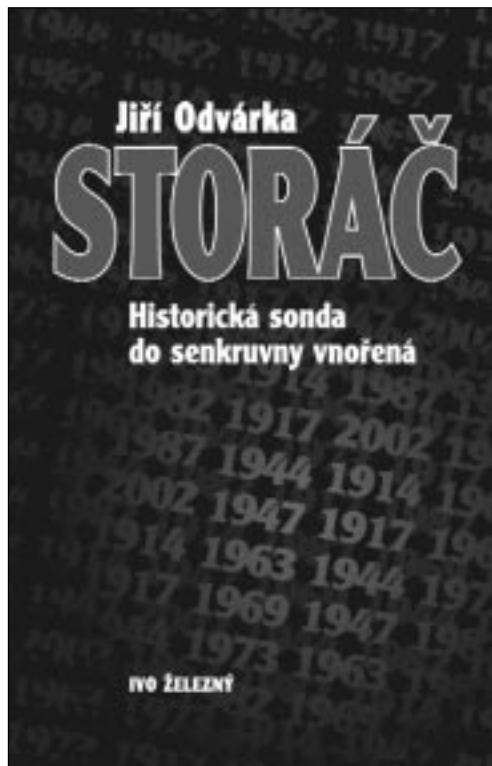
ISBN 80-86207-50-1

Dramatický příběh německé dívky, která přežila celou válku v Berlíně. Zde se ještě nepnoletá provdala v květnu 1945 za totálně nasazeného českého hochštaplera z Prahy a společně se svým novomanželem se odstěhovala do českého pohraničí – Sudet – v době, kdy byl teprve připravován odsun německého obyvatelstva. Autor popisuje její velice těžký, dosud sedmdesát pět let dlouhý životní osud nesmírně čtivě, s gusem, vtipem a až překvapivě šokující nevážností. Publikace je doplněna autentickými fotografiemi a celou řadou značně bizarních a doložitelně pravých archivních dokumentů.

Autor Jiří Odvárka, sám bývalý dlouholetý zaměstnanec IPB, se vrací do počátečního období prudké expanze (boomu) IPB banky na našem finančním trhu. Publikace má dvě vypravěčské roviny: první tvoří nekrácené novinové články z Lidové demokracie, Svobodného slova, Tvorby, Telegrafu, Ekonomu, Rudého práva, Lidových novin, Hospodářských novin a MF Dnes. Druhou vypravěčskou rovinu tvoří autenticky podaný příběh zaměstnanců IPB. Oba pohledy se v knize ve shodných časových úsecích prolínají, takže čtenáři mají možnost sledovat současně měnící se vnější pohled (novinářský) na rychlý rozvoj IPB i vnitřní mikrosvět pracovníků tohoto peněžního domu. Kniha je velice čtivá a plná ostře sarkastického „odvárkovsky“ černého, šibeničně suchého humoru.

V publikaci se autor obírá skutečnými a doložitelnými příběhy reálných postav obyčejných lidí z roku 1914, 1917, 1944, 1947, 1963, 1969, 1973, 1982, 1987 a 2002. Ve velmi zahuštěné a koncentrované podobě se kniha zabývá především rozličnými formami absurdit naší dosud nedávné historie. Dílo překypuje šťavnatým sarkasmem a bezbřehou ironií, jak je již pro Jiřího Odvárku zcela typické ve všech jeho dosud vydaných knížkách, které lze číst jedním dechem jako zvláštní a autorsky naprosto unikátní formu silně znevažujícího mapování námi všemi denně prožívaných bizarních skutečností – to je tvůrčí formy, kterou autor sám ve svém Storáči vědecky kategorizuje a nazývá ji výstižně „sarkastickou literaturou faktu“.

NAKLADATELSTVÍ PRIMUS NA INTERNETU

Kompletní nabídku Nakladatelství Primus najdete
na internetových stránkách www.primus.cz

A NEJEN TO:

na této adrese máte možnost navštívit
naše INTERNETOVÉ KNIHKUPECTVÍ
a vybírat v klidu a pohodlí domova.
